The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St.,
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINCELS
Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena,
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill.,
60104, U. S. A.
WEDNESDAY, FEBRUARY 9, 1966

LATVIJA
AMERIKĀ

12. N-RS. TREŠDIENA, 1966. G. 9. FEBRUĀRIS 16. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINCELS
Redakcija un kantoris: 491 College St.,
Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Nujorkas redakcijas vaditājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vaditāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave, Bellwood, Ill., 60104, U. S. A
tālrunis 544-4278

ASV, Vietnamas jautājums un mēs

Grāmatā „The God That Failed" izteikta doma, ka cīņu par pasaules iekārtu neizšķirs vis dažādo principu aizstāvji, bet ka izšķirējā brīdī par to cīnīsies visi tie, kas piedzīvojuši komūnisma pašu acīm, un ka viņus atbalstīs visi bijušie kreisie un pat ekskomūnisti, kuri tad būs atskārtuši, ka komūnisma uzvara nozīmētu brīvības galu un vergu valsti, kas aptvertu visu pasauli. Varbūt pat vēl vairāk, jo komūnistu uzvara nozīmētu arī visu individu fizisku iznīcināšanu, kas paraduši domāt brīvi un patstāvīgi. Kanadā, ASV un citās zemēs „humānistiem, pacifistiem, ultraliberāļiem un citiem, kas prasa amerikāņu karaspēka atvilkšanu no Vietnamas, lai izbeigtu asinsizliešanu, tādēļ ieteicams pārdomāt, vai patiešām amerikāņu karavīru atsaukšana izbeigtu nelaimi, kura piemeklējusi daļu Āzijas. Še gribētos norādīt uz vietkongu „viceprezidenta" deklarāciju, kurā skaidri pateikts, ko var sagaidīt Dienvidvietnamas iedzīvotāji komūnistu uzvaras gadījumā. Biedrs Hujuls Tau Pats pavēstī, ka vietkongi grib izbeigt nesaskaņas pavisam vienkāršā veidā, iznīcinot katru pilsoni, kas tic ASV brīvības principiem. Pēc šī „darba" paveikšanas, visas pārējās problēmas Vietnamā atrisināšoties pašas no sevis.

Šo vietkongu vēstījumu lasot, še visiem tiem, kuŗi humānitātes vārdā prasa izbeigt pretestību komūnistiem Vietnamā, jāatgādina, ka patiešā asins izliešana sāksies tikai tad, kad komūnisms būs pārņēmis varu Dienvidvietnamā. Piemēra dēļ pieņemsim, ka ASV atļautu Čangkaišekam ar savu nacionālo ķīniešu armiju izcelties Ķīnas cietzemē, tad visu paredzamo kauju upuŗu skaits būtu niecīgs, salīdzinot ar tiem 15 miljoniem nonāvēto, kas zaudējuši dzīvību komūnistu 15 valdības gados Ķīnā. Cik miljoniem cilvēku pieciešama 600.000 amerikāņu karavīru iesaistīšana Vietnamas karā un, jādomā, arī jūtama nodokļu nastas paaugstināšana ASV iedzīvotājiem. Bet arī materiāli nevienu no sabiedrotajiem nedomā atbalstīt šo ASV cīņu, kuŗu taču izcīna visu brīvo cilvēku nākotnes labā. Laikā, kad ASV atrodas karā, sabiedrotie tiem liedz ne vien atbalstu, bet pat spiež Ameriku šo „sabiedroto" drošības labā turēt 250.000 karavīru. Rietumvācijā, 35.000 Anglijā, 50.000 Francijā un 55.000 Vidusjūras telpā. Šim karavīru kontingentam vēl jāpieskaita 6000 viru Grenlandē, 8000 Turcijā, 6500 Rietumberlīnē, 3000 Lībijā, 20.000 Dienvidjūras apvidū un 55.000 viru stiprā Klusā okeana flote. Tā visus upuŗus un grūtības komūnisma savaldīšanā pašreiz prakstiski nes Amerika viena pati. Vai tad brīnums, ka ASV pieaug to balsu skaits, kas prasa izbeigt šo „sabiedroto" apsardzību, kas amerikāņiem nekā nedod, un pārcelt Eiropā stacionētos karavīrus uz vietām, kur tie pašreiz nepieciešami, pametot liktenim tos, kuŗi nevēlas pēši sevi sargāt? Bet vēl vairāk aug balsu skaits, kas

(Nobeigums 8. lpp.)

PARADOKSĀLS SKATS

Toronto piedzīvoja lielāko sniega vētru kopš 21 gada, kuŗas rezultātā pilsētu pārklāja 17 collu bieza sniega sega, īslaicīgi pat paralizējot tramvaju un auto satiksmi. Augšējo paradoksālo ainu mūsu laikraksta līdzstrādnieks ar savu fotokameru uzņēma Yonge ielā. Floridas palma jumtās pilnīgi pavasarīgi savā stikla kabīnē, kamēr tikai dažas pēdas tālāk (protams, augļu veikala ārpusē) kāds uzņēmīgs torontietis uzsāka sniega šķūrēšanu no trotuāra. Foto: A. Kalniņš

Saimnieciskais „brīnums"

Kaut dzīves dārdzība ASV 1965. gada decembrī bija sasniegusi jaunu rekordu, par 2,2% pārsniedzot iepriekšējā gada tā paša mēneša līmeni, prezidents Džonsons ir optimists un apzīmē ASV ekonomiju par „saimniecisku brīnumu". Savā gadskārtējā ziņojumā, aplūkojot ASV saimniecisko stāvokli, prezidents to tēloja visgaišākajās krāsās, izsakot pārliecību, ka iespējama tālāka saimnieciskās dzīves ekspansija. Viņš uzsvēra nepieciešamību apzināties, ka atslābums pēc uzplaukuma perioda nebūt nav nenovēršams, ja vien laikus plāno, kā novērst inflāciju. Ar to prezidents vēlējās pateikt, ka nav pamata bažām par to, ka visu laiku lielākais ASV budžets, draudētu radīt inflāciju.

Šis Džonsona apgalvojums tomēr neapmierina vairumu saimniecisko jautājumu lietpratēju, kuŗi brīdina, ka neaprobežota valsts izdevumu budžeta augšana var beigties ar jaunām sekām visai ASV saimnieciskajai dzīvei. Tā, piemēram, „The Kiplinig Washington Letters", kas nodarbojas ar ekonomijas jautājumu analizēšanu, ASV jauno budžetu pilnīgi atklāti apzīmē par inflātorisku. Kritika izskan arī par šī budžeta uzbūvi un tajā projektētajiem ieņēmumu un izdevumu posteņiem, minot par piemēru Vietnamas karu. Tā faktiskie izdevumi jau tagad stipri pārsniedz budžeta summas, bet ASV senāta vadošais lietpratējs militārajos jautājumos — senātors Stenniss pareģo, ka jau drīz vien Vietnamā karos 350.000 — 400.000 liela amerikāņu armija, kuŗa var viegli pieaugt pat līdz 600.000 vīriem. Senātors Stenniss ir pārliecināts, ka nodokļu paaugstināšana tādēļ ir nenovēršama. Viņš pielaiž pat iespēju, ka būs nepieciešams ieviest robežotu kontroli dažām produktu šķirnēm.

Šajos jautājumos, kuŗos senātors Stenniss ir neapšaubīts lietpratējs, viņa pareģojumi arvien iepildījušies. Kaut viņš pieder tai pašai demokratu partijai kā prezidents Džonsons, senātors kritizē arī veidu, kādā notiek karš Vietnamā. Viņš to apzīmē par „poziciju turēšanu" bez īstas gribas panākt karā uzvaru. Tagad, kad ASV atkal atsākušas uzlidojumus Ziemeļvietnamai, daudzi senātori, kuŗi atbalsta šo nepieciešamo rīcību, uzsver, ka uzlidojumus attaisnot var vienīgi tad, ja norāda patiesu gribu Vietnamas konfliktu izbeigt ar uzvaru. Šādi izteicieni liek saprast, ka senātā vairs nav tik vienota atbalsta Vietnamas lietā, kāds prezidentam Džonsonam bija laikā, kad konflikts sāka pieņemt asus apmērus — apmēram pirms gada. Tā pamatā, liekas, ir līdzsinējā svārstīgā politika, kuŗai nebija saskatāms noteikts mērķis.

Neapmierinātību, tikai citā virzienā, senātā izsaka arī ultrāliberāļu grupa ap senātoru Fulbraitu, atļaujoties pat prasību, lai ASV aicinātu uz miera sarunām arī vietkongu pārstāvjus. Fakts, ka senātors Fulbraits arvien bijis iztapīgs kā Maskavas, tā arī citu kreiso grupu uzskatiem, jau sen nav nekāds jaunums. Bet pārsteigums ir, ka šai Fulbraita prasībai pievienojušies arī republikāņu senātori Aikens no Vermontas un Klarks no Pensilvenijas. Protams, arvien iztapīgais žurnālists Vōlters Lipmans arī atklātie un apslēptie komūnistu līdzskrējēji prasību par kara izbeigšanu Vietnamā — vienalga, uz kādiem noteikumiem — atbalsta visdedzīgāk un skaļāk.

Tomēr objektīvie vērotāji un militārie lietpratēji tai pašā laikā konstatējuši, ka Ziemeļvietnamas bumbošanas pārtraukuma laiku komūnisti izmantojuši, lai salabotu satiksmes ceļus un līdzekļus, vienlaicīgi ieplūdinot Dienvidvietnamas territorijā kā jaunus kara materiālus, tā arī armijas vienības, nemaz nedomājot par nopietnu miera sarunu uzsākšanu. Tas liecina, ka būs nepieciešams kara darbību Vietnamā aktīvizēt un pastiprināt, kas liek domāt, ka ar valsts budžetā paredzētajiem līdzekļiem nevarēs iztikt. Nāks jauni nodokļi.

Jaunais ASV budžets paredz drusku lielākus ietaupījumus lauksaimniecības programmā, pieņemot, ka lauksaimnieki razos mazāk produktu, kuŗi prasa valsts piemaksas. Līdz šim gan tādas cerības bijušas veltīgas. Budžets paredz ietaupījumus arī tai ziņā, ka valdība vairs neizsniegs aizdevumus, bet to vietā garantēs privāti saņemtos aizdevumus. „Ietaupījumus" paredz arī ar hipotēku pārdošanu, kuŗas pieder valdībai. Privātdzīvē tas nozīmētu, ka kāda persona var ietaupīt izdevumus, pārdodot savas mēbeles. Minēti arī daudzi citi piemēri. Gala rezultātā, kā konstatē „The Kiplinger Washington Letters", jaunais budžets tikai lies ēļļu uz inflācijas dzirnavām, celsies cenas, sekos algu prasības, kamēr šī sacensība vairs nebūs apturama, un tad sāksies parastais inflācijas burvju loks.

Kā ASV kongress, tā saimnieciskās aprindas ir pārliecinātas, ka inflāciju iespējams novērst vienīgi tad, ja nāks apziņa, ka kara stāvokļa laikā, kad izdevumi kara darbībai nav ierobežojami, nepieciešams sākt taupīt daždo iekšējo un sociālo izdevumu laukā, jo pat bagātās ASV nevar reizē ražot lielgabalus un ēst tikai stōkus!

V. K.

JAUNS PĀRBĒDZĒJS NO LATVIJAS

Tikai tagad kļuvis zināms, kā ziņo Vācijas latviešu laikraksts „Latvija," ka pag. gada beigās kādā Rietumvācijas ostā no padomju kuģa nobēdzis latvietis Frederiksons, kas no Vācijas devies tālāk uz Zviedriju, kur ieguvis uzturēšanās tiesības un tagad dzīvo un strādā Gēteborgā.

Kā mūsu laikraksts jau ziņoja, pag. gada 26. jūnijā no padomju tankkuģa „Alūksne" nobēga latviešu jūrnieks V. Kušneris, bet 13. septembrī, pārvarot zvejas kutera kapteini un otru zvejnieku, Zviedrijā brīvību izvēlējās divi citi latvieši — Švarāns un Tē bergs, kas starplaikā arī jau ieguvuši patvēruma tiesības un iesaistījušies darbē.

Tā pērnā gada otrā pusē, pateicoties drosmei un uzņēmībai, no okupētās Latvijas izdevies izbēgt 4 latviešiem un rast jaunas dzīves pamatus brīvajā pasaulē. Apstāklis, ka bēgļi ir gados jauni cilvēki, kas uzauguši komūnistiskajā režīmā un neatkarīgās Latvijas laiku nav pieredzējuši kā neatceras, dod reizē labu liecību, ka padomju okupantiem neveicas ar latviešu jaunatnes boļševizēšanu.

Mag. phil. Imants Alksnis

Paļausimies vairāk uz sevi!

Vadoties no vēlamības nozīmīgus nacionālpolitiskus jautājumus pārrunāt atklāti visā trimdas sabiedrībā, sniedzam mūsu lasītāju pārdomām un debatēm jaunās paaudzes akadēmiķa Imanta Alkšņa Latvijas valstssvētku runu (pēc Zviedrijas latviešu laikraksta „Latvju Vārds" Nr. 17), kuŗu viņš teicis pag. gadā Lundā un Kopenhagenā. Runā paustās domas interesantas arī tai ziņā, ka palīdz iepazīt mūsu jaunatnes nostāju un ieskatus, kaut protams, ne visi jaunās audzes pārstāvji būs vienādās domās ar I. Alksni.

LA redakcija

Mēs esam šodien pulcējušies piemināt Latvijas valsts dibināšanu un iznīcināšanu. Tomēr, ja šī pakavēšanās pagātnes notikumos šodien būtu vienīgā nozīme mūsu valstssvētku svinībām, tad mēs tikpat labi būtu varējuši palikt katrs savās mājās. Mēs nesvinam šo mūsu tautas lielāko dienu tikai, lai pasivi atcerētos vienreizējos notikumus pirms 47 gadiem, kad mūsu vecā paaudze — toreiz vēl savā jaunībā — izcīnīja Latvijas valsti. Šo svinību jēga šodien ir, pieminot mūsu valsts atbrīvotāju nelokāmā cīņas spara panākumus iepretim milzu pārspēkam, stiprināties apņēmībā atgūt brīvību mūsu tautai un patstāvību mūsu valstij. Tas ir mūsu visu svēts pienākums, no kā mūs nevar atbrīvot ne ASV prezidentu divkosīgie atbalsta solījumi mūsu valstssvētkos, ne rietumu valdību kārtējie cerību apliecinājumi mūsu tautas brīvības atgūšanai, un pavisam ne AN bi. rokratijas pierakstītie papīru kalni, bet vēl mazāk to spēj kāda mākoņos celta pasaules valdība. Kā atsevišķam cilvēkam dzīves grūtākos brīžos parasti jātiek galā vienam pašam ar saviem spēkiem, tā arī tagad — latviešu tautas vislaunākajā laikā — atliek paļauties vienīgi pašiem uz savu un mūsu likteņbiedru, pārējo komūnistu apspiesto tautu latento spēku.

Kā personīgā brīvība, tā tautu patstāvība cilvēces vēstures gaitā ir bijusi vairāk izņēmums nekā parastais stāvoklis. Brīvība nav kā gatavs auglis, kas pats ar laiku iekrīt klēpī, bet tā ir jāizcīnās ar darbiem. Kā pulkvedis Lobe to ir saskatījis. Brīvība nav iegūstama ar lūgšanos no citiem; to nevar arī iegūt ar savas taisnības pierādīšanu, un nepavisam ar gaudām un vaimanām. Brīvību var izcīnīt tikai ar vislielāko upurēšanos. Tauta, kas nav ar mieru nest upurus brīvībai, to nemazāri isti nav pelnījusi. Tauta var ilgāku laiku dzīvot brīvībā tikai tad, ja tai ir pietiekošs skaits cilvēku, kas par dzīvi brīvībā ir gatavi upurēt pašu dzīvi. (Vai, varbūt, pareizāk, ziedot dažus gadu desmitus, lai iegūtu mūžību, jo kas atdod savu dzīvību par savu tuvāko, tas to iemanto mūžīgi). Šie ir tie cilvēki, kas ceļ valstis, bez kuŗiem neviena valsts nevar ilgu laiku pastāvēt. Nereti gan gadās, ka kāda tauta vairākas paaudzes no vietas nodzīvo mierā un brīvībā bez kādiem upuriem, bet tādā gadījumā tā dzīvo no veca priekšteču iekrāta kapitāla. Neviena tauta tomēr nevar mūžīgi dzīvot no savu senču nopelniem, jo pat vislielākais kapitāls reiz tiek nodeldēts. Diemžēl, tieši tā šodien koeksistences un izlīgumu halucināciju apmātās lielās demokratijas nodzīvo rietumu civilizācijās daudzu paaudžu grūtā piepūlē uzkrāto garīgo mantojumu.

Bieži, par spīti vislielākai uzupurēšanās gribai, dažādu nelabvēlīgu un pašu spēkiem nepārvaramu apstākļu dēļ, brīvības cīnītāji tomēr nespēj izcīnīt brīvību savai tautai. Tomēr arī tad, kad ārējie panākumi nav redzami, cīņa savā dziļākā nozīmē nekad nav veltīga, kā tas, pavirši skatoties, var likties. Tā mūsu leģionāru varonīgās cīņas pēdējā pasaules karā, kaut tās nespēja novērst sarkano ordu otrreizēju iebrukumu mūsu zemē, tomēr nekādā ziņā nebija bez nozīmes. Tā bija mūsu vienīgā konkrētā rīcība, ar kuŗu mēs tiešām pierādījām, ka neesam brīvprātīgi pievienojušies padomju vergu valstij. Tas taču ir vispārējs dzīves likums, ka atsevišķais indivīds, paaudze vai tauta ne vienmēr šai pasaulē saņem savu pelnīto algu, jo ne visas bilances tiek noslēgtas cilvēka mūža gājumā virs zemes. Turpretī tauta, kas neparāda vislielākajam laumiņam vissīkstāko pretestību, ar to jau droši rok sev kapu. Tā ir jau garīgi pamirusi, tai atliek vairs tikai sagaidīt savu fizisko bojā eju. Nāve taču mums katram ir tik un tā neizbēgama, bet, par katru cenu cenšoties saglabāt savu fizisko dzīvību, mēs atdodam to, ko neviens mums nevar atņemt, vienīgi mēs paši vieglprātīgi izšķiest —savu garīgo dzīvību, reizē nododami arī mūsu senču mantojumu un latviešu tautas garu.

Viens otrs latvietis jau šodien sāk zaudēt cerību kādreiz vēl pieredzēt Latvijas brīvības saullēktu, bet šāds pesimisms ir tikpat nevietā, kā optimistu gaidīšana uz labākiem laikiem, pašiem nekā nedarot gaišākas nākotnes labā. Nepārvarami gan izliekas šķēršļi, kuŗus ienaidnieks mums šodien liek ceļā, un negrozāma mūsu nelāsto draugu vienaldzība par mūsu taisno lietu, bet — vai tas latviešu tautas vēsturē būtu kas jauns? Vai šodien mūsu stāvoklis ir bezcerīgāks nekā tas bija mūsu valsts patstāvības proklamēšanas laikā? Se vietā dažas vēsturiskas parallēles. Toreiz mūsu zeme bija nedraudzīgas vācu okupācijas varā, un no austrumiem mums mācās virsū boļševiku ordas, kas vietām pat tika iedzīvotāju apsveiktas, kas nezināja, ko dara. Par spīti visām ārkārtīgajām grūtībām, mūsu jaunās armijas cīņas spars tomēr nebija sagraujams ne atklātā cīņā frontē, ne ar aizmugures sazvērestībām no mūsu ienaidnieka vai tā laika ieroču brāļu un sabiedroto puses. Īstu sabiedroto mums sākumā starp pasaules lielvalstīm nebija nekādu, jo tās visas vai nu bija pret mūsu patstāvību, vai arī izrādījās pret mūsu centieniem vienaldzīgas. ASV toreiz par mums nekā daudz nezināja, angļi un franči gribēja atjaunot nedalāmo Krieviju, kaut vai ar vācu karaspēka palīdzību, vācieši gribēja sev nodrošināt provinci austrumos, bet lielinieki gribēja mūs pēc iespējas ātri ietilpināt savā vergu imperijā. Vienīgie sabiedrotie mūsu grūtākā brīdī bija mūsu kaimiņi igauņi, lietuvieši un poļi, kuŗiem kopā ar somiem un lietuviešiem, bija tas pats mērķis, kas mums — savas neatkarīgas valsts nodibināšanai. Ne tikvien mums toreiz nebija neviena ista drauga un paliga starp lielvalstīm, bet mūsu vēlākie „draugi" mums sāka mā pat meta sprungulus ceļā, kā, piem., rietumu sabiedrotie ar Strazdmuižas pamiera līguma uzspiešanu mums ļoti izdevīgā militārā situācijā. Tikai tad, kad mēs paši jau bijām parādījuši, ko īsti spējam veikt, mums sāka rasties vēl citi palīgi un aizstāvji. Nevis ar lūgumiem, vaimanām un informāciju, bet gan ar asiem latviešu karaviri pirms 47 gadiem izcīnīja mūsu tautas brīvību. Tas arī ir vienīgais ceļš, kas mūs šodien var vest pie brīvības. Tas nav ne līdzens, ne viegls, un tāpēc arī nav ejams mums vieniem pašiem, bet gan kopā ar citām Austrumeiropas tautām. Katrā ziņā tas ir vienīgais ceļš uz brīvību, ja atskaita nejaušu karu, kas šodien ir saskatāms.

(Nobeigums sekos)

JĀNIS KLIDZĒJS

BRĀĻUKS

TĒLOJUMS ANTONA KIVLENIEKA PIEMIŅAI

Nebūšu vairs skumīgs. Sasvilpošu. Padancošu uz vienas kājas. Un domājiet, ka es nevarētu padziedāt tāpat kā visi citi?

Strazds šūpojās baltajā alksnī, vidžuļoja piesvilpodams un skatījās uz leju puikas gaišo matu kodeļā un skumīgajā pierē zem tās.

Puika pamanīja melno svilpotāju augšā:

„Tu — tur virsotnē, domā, ka tu viens pats vari piesvilpot pusi pasaules? Es arī varu. Paklausies: T-u-rri, J-u-rri, ce-pu-rri... Nu, ko tu tagad teiksi?"

Strazds augšā bija klausījies. Likās, ka šis pamātu ar galvu, kā sacīdams: Puika, tev mutē ir labs svilpiens.

Puika atglauda matus no pieres un pamāja strazdam:

„Kā tev vārds? Kaut kā citi strazdi tevi saukā. Nesaki, ka necītādi pa alkšņiem un bērziem jums viss tur sajuktu. Mans vārds ir — Antons."

„Ššš-vīpt," teica strazds.

„Tagad mums cita runāšana, kad zinu, ka tu esi Švīpts," sacīja Antons. „Švīpt, tagad tu paskaties, ko es te sadarīšos."

Antons padancoja uz vienas kājas. Švīpsts paļieca galvu uz leju un skatījās vēl uzmanīgāk.

„Redzu, ka tev arī gribētos tāpat, Švīpt. Tur pa saviem zariem gan labāk nesāc. Saplēsīsi bikses. Zini, kas būs tad, kad tava māte to pamanīs," Antons nobrīdinādams Švīptu tā pa īstam.

„Ššš-vīpt, v-īīpt, pu-šššu," nopūtās Švīpts.

„Tā ir, tā ir — būs pušu," piekrita Antons.

„Ce-pu-rrri," iesvilpās Švīpts un aizspurdza.

„Tevi māte ir gan pa īstam iemācījusi labo uzvešanos, Švīpt. Redzi, kā tu zināji, ka vajag pacelt ce-pu-rri, kad atvadās. Nu tad ar Dievu. Līdz citai reizei."

Antons pamāja Švīptam vēlreiz un noskatījās, kā tas kā melns trijstūris ieurbās debesu zilgmes tālumā.

Antons, paklusējis sevī, dungoja brīdi bez vārdiem. Drīz atradās vārdi:

„Dziedāj' tautu tirumā
Uz akmeņa stāvēdams —
Lai trīc visa tautu zeme,
Lai dzird mana māmuliņ..."

Viņa balss bija tīra, skanīga un spēcīga. Atbalss aizsūpojās pa egļu tumšo zaļumu un bērzu baltumu un galotņu brūnumu ielejas viņā pusē. Pašam savā atbalsī klausoties, ap Antona muti apsitās parasto skumju klusums, un viņš nedziedāja vairs: Nujā, māmuliņa jau dzirdēs gan. Mans tēvs nedzirdēs nekad, nekad vairs...

Antons savu tēvu nekad nebija redzējis dzīvu, jo viņa tēvs bija miris pirmāk nekā Antons nācis pasaulē. Kad sāka paaugties, tēvu viņš ietēloja savā apziņā no mātes stāstiem un kaimiņu atmiņām. Pavasaros šis tēlainās atmiņas sāpēja visvairāk, jo citi puikas skolā arvien biežāk padižojās ar to, ko viņu tēvi tagad dara vai taisās darīt:

„Mans tēvs šodien apar zirņu zemi..."

„Mans jauno zirgu māca ecēt..."

„Tas nav nekas pret to, ko mans tēvs dara. Viņš tēš priežu baļķus un sāks cirst jaunu māju..."

Citiem puikām bija tēvi, jauni zirgi un būs jaunas mājas. Man ne tēva, ne zirga, ne pašam savu māju.

Šos pāris pēdējos gadus Antons bija dzīvojis pie svešiem ļaudīm. Tie bija labi ļaudis. Pa ziemu viņam ļāva iet skolā. Vasarās gāja ganos. Šīs bija Antona otrs pavasaris skolā. Pārnācis no skolas un iestrēbis zirņu zupas bļodu un apēdis gaļas gabalu, Antons bija nomainījis veco māti aitu pieskatīšanā... Ganu dienās Antonam vienmēr bija patīcis kavēties ceļa malā. Tepat bija arī divi lieli akmeņi: tas zilais kā slīpi sagāzta bļoda un iesarkanais kā kumeļa mugura. Vējainās dienās Antons sēdēja zilajā bļodā, sildījās un lasīja Jāņa Poruka Romas atjaunotājus, Seimaņa Putāna skumīgos dzejoļus, reizēm Alberta Sprūdža stāstus. Antonam likās, ka tie visi būtu izrakstīti no viņa paša jušanas un dzīvošanas. Kad dienas bija saulainas, viņš sēdēja kumeļainā akmens mugurā un dziedāja.

Visvairāk viņam patika kavēties ceļa malā tāpēc, ka šeit bieži vien kāds gāja vai brauca un piestāja ar viņu parunāties. Antonam patika ļaudis un viņu runas. Patika cilvēkus vērot un viņos paklausīties. No katra tāda ceļmalas drauga nāca kāds silts laipnums, kāds joks, kāds skumīgs vārds par dzīvi un bēdām. Visos bija kāds skumīgums, apsiets ar šauru prieka joslu. Tādās reizēs Antons bieži vien nodomāja: Tu esi tāds, kāds varētu būt bijis mans tēvs. Tu runā tā, kā varētu runāt mans vecākais brālis, ja tāds man būtu bijis.

Antons apsēdās zilajā bļodā. Lasīt? Palasīšu vakarā. Tagad jāpareizina. Līdz 100 reizesrēķins jau sen viņam bija skaidrs. Viņam reizēm patika domās paspēlēties ar divskaitļu reizināšanu: 13 ar 13, 15 ar 17. Bija interesanti atrast pareizo iznākumu galvā un tikai tad pārbaudīt uz papīra.

„Ššš-vīpt, ce-pu-rrri—"

Antons satrūkās. Tā bija cilvēka balss aiz akmens bļodas. Uztrūcies kājās, Antons redzēja, ka runātājs bija jauns cilvēks, vidējs augumā, gaišiem, pajukušiem matiem. Sākumā Antonā ieskarsa nepatika: Kā tu drīksti slepeni noklausīties un mēdīties?

„Vesels, puis," teica pienācējs, un viņa balss bija draudzīga.

„Vesels," atņēma Antons un klusēja, svešo pētīdams.

„Sēdēju aiz alkšņiem ceļmalā. Pārtīnu autus. Zini, pēc laba gabala noiešanas, nepārtīti auti zābakā noslīd un sāk grauzt. Man patika tava runāšana un dziedāšana. Kas tas tāds Švīpts? Te neviena nav..." svešais paskatījās apkārt, kā Antona sarunu biedru meklēdams.

Teikt? Neteikt? Varbūt svešais padomās, ka es tāds pūkains galvā, tā ar putniem runādams. Svešā sejā nebija nekā no tāda, kas gribētu citu apsmiet. Tādu drošinājumu svešā sejā atradušam, Antonam paspruka smiekls pašam par savu pirmītējo runāšanos:

„Tas... Švīpts... Putns... Melnais strazds..."

„Putns? Tu ar viņu pavisam labi sarunājies. Tev, puis, ir vārdi. Tev ir domājamais galvā. Zini, es arī tāpat sadaru. Runājos ar zirgiem. Ar kokiem. Ar ceļu. Pat pats ar saviem zābakiem. No jau ar cilvēkiem vien ir runāšana. Runāt var ar visu, kas redzams šinī pasaulē. Tā ir tā īstā runēšana..."

Tas Antonam bija jauns atklājums, ka nav nekas slikts, ne arī kāds galvā pajukums — tā runāties ar putniem.

„Kā tev vārds?" tagad Antons jau iedrošinājās pavaicāt pirmais.

„Tanclavs,"

„Es — Antons. Antons Kivlenieks."

„Kivlenieks — tu saki? Tad tu jau būsi tas puika, kam tēvs nomira pirmāk kā..." Tanclavs aprāvās, nepabeidzis, jo pamanīja, ka Antonam acīs pamirdzēja valgums.

„Tas pats," klusi sacīja Antons.

Tanclavs pasniedzās un uzlika Antonam draudzīgu roku uz gal vas:

„Kad es biju puika, es tavu tēvu pazinu. Tanī pusē ganos gāju. Tāpat kā tu šeit. Tavs tēvs bija lāga virs. Palīdzīgs cilvēks. Reiz man pašam kāju pārsēja, kad biju iešāpis ar izkapti. Viņš skaņīgi smējās. Kad iedzēra alu, dziedāja skumjas, bet skaistas dziesmas."

„Tu saki, ka viņa dziesmas bija skumjas un skaistas?" Antons atvaicāja.

„Bija skumjas līdz nakts zvaigznēm un skaistas līdz sirdi," atkārtoja Tanclavs.

Tikai tagad Antons bija pamanījis Tanclava nesamo, kas gulēja zemē pie viņa kājām. Tur bija lāpsta. Savādāka nekā citas lāpstas. Tāda kā liela kaņote. Virve, pilna ar smiltīm. Limeņa mērītājs, tāds ar leņķi. Tālāk zemē, labajā pusē no Tanclava bija tāds kā mūzikas rīks Nē, tā nebija vijole, ne gitara. Tādu, kā šo, Antons nekur nebija vēl redzējis.

„Kas tas viss tāds?" viņš ievaicājās.

„Amata rīki. Esmu aku racējs. Laudīm vajag labu dzilo ūdeni. To es māku atrast. Vakar pabeidzu vienu aku izmūrēt. Jau sarunāts jauns darbs, un tā esmu ceļā atkal. Man tā patīk iet pa laudīm un redzēt, kā viss notiek — kā jau pa dzīvi."

„„Un tas tur — spēlējamais?"

„Neesi redzējis?" kā pabrīnījies atvaicāja Tanclavs. „Tā ir kokle."

„Tiku redzējis bildēs. Tādu lielu, pa pusei kastē ieliktu, nebiju vis redzējis. Arī dziesmās ir dziedāts par kokli, nujā. Dzīvo reizu pirmo reizi," bijīgi noteica Antons.

„Man kaut kur arī palikusi garmoška. Māku spēlēt arī to. Nezkā man apnika, šī ir mana krusttēva kokle. Viņš man atvēlēja pirms nomiršanas. Kā sāku spēlēt kokli, tā to garmošku vairs nekad nav gribējies rokā ņemt."

„Kāpēc tā? Arī garmoška labi skan."

„Skan jau, skan. Kā to lai pasaku? Garmoškā nav sirds skanēšanas. Tā ir tāda danču rēcināšanai. Tādās kā vērsu balsis. Tā ir talku mūzika. Maršu un polku mūzika kāzās. Var jau reizēm pakalausīties. Arī man pašam patik palēkt trako polku: — Rita —Zita — skrej — pie — cita — ra — ta — tā, ra — ta— tā — To jau var."

Tas viss Antonam bija vēl jaunums.

„Ra — ta — tā, ra — ta tā—" Antons atkārtoja un smējās. „Bet kas tad ir tāds, ko ar garmošku nevar izspēlēt, bet ar to tavu kokli var?"

„Jāpadomā, jāpadomā —" Tanclavs koda lūpā un kasīja zodu. „Nevar izspēlēt to — īsto... Nu, kā lai to tā pasaka. Nav tāda vārda, redzi, kas par lietu. Nav vārda..."

Tad viņš nolecās un ātri sāvēra kokli. Un viņa pirksti sāka drebēt uz stīgām. Uzdas kā lūgšanas cilvēku un putnu balsīs sāka celties no kokles stīgām un koka, no Tanclava rokām un sejas. Antons skatījās šaurajā Tanclava sejā un redzēja, kā ap viņa lūpām kustas un aug tāds skumīgs un reizēm sāpīgs prieks, tad pārvēršas par lielu bēdu un pēc brīža lidojošu līksmi.

Antonam sāka likties, ka arī viņš jau zināja, kas tāds ir. Bet, ja viņam prasītu, viņš sacītu tāpat kā Tanclavs: nav vārda.

„Tagad spālēsim dziesmas," ierunājās Tanclavs. „Tu dziedi līdz, Antik."

Antons mēģināja.

„Dziedi drošāk," Tanclavs mudināja. „Vēl drošāk!"

Un drīz vien Antonam bija pierimsies, ka viņš dzied. Bija tikai tāda sajūta, ka viņš viss saplūdis ar kādu skanēšanu un mīlestību uz skumju un priecīgu skaistumu, kas šaica, viļņoja un apskāvās ar zemi, kokiem un debesīm. Viņi bija sākuši ar — „Stāvēju, dziedāju augstajā kalnā". Abi skanēja un skanēja vēl un vēl.

Jau rietēja saule, kad viņi pabeidza.

Antons paskatījās satrūcies: kur aitas? Tās pašas bija aizgājušas jau pie māju vārtiem un, purnus saslējušas uz šo pusi, klausījās.

„Nu, Antik, vai tagad tu zini, kas tas ir?" vaicāja Tanclavs.

„Zinu, zinu," pilnā balsī un no visas sirds apgalvoja Antons.

„Bet, vai tu vari pateikt, izstāstīt — kas tas ir?" Tanclavs vaicāja tālāk.

Antons stāvēja, domāja un pārdomāja.

„Nav vārda," beidzot viņš atzinās.

„Tad mēs esam līdzīgi," sacīja Tanclavs. „Tagad man jāsāk iet tālāk."

Vai tas varētu būt, ka es — mazais Antons, ganu puika, varētu būt līdzīgs ar šo — ar šo Tanclavu, ar šo visu brīnumu, kas te notika? Viņam gribējās, kaut varējis sevī visu to paturēt — Tanclavu, viņa kokli, visu šo skanēšanu, skaisturnu, prieku, vakara skumjas, kas ar jaunu mīlestību kāpa un šūpojās vakara debesīs.

„Vēl neej, Tanclav. Vēl ne. Man jāpavaicē," stostījās Antons.

„Vaicā vien droši," mudināja Tanclavs.

„Lieta tā, ka nezinu, kā pavaicāt."

Klusēja abi. Šis klusums skanēja ap viņiem.

„Tanclav, kā tu domā — vai varētu pareizināt to tavu mūziku, tavu kokli, kas te skanēja?"

„Pareizināt? Vai tu tā teici — pareizināt?" atvaicāja Tanclavs.

„Nu jā — pareizināt. Lai būtu vairāk. Lai tā, kas skaists un labs, būtu vairāk. Ja pareizina, tad visa sanāk vairāk..." prātoja Antons.

„Pagaidi, pagaidi, pagaidi —" atkal kasīja zodu Tanclavs. „Zini, Antik, tevī tāda domāšana, ka tā manu domāšanu stumj un dzen gan uz priekšu, gan atpakaļ, un es netieku pie izdomāšanas..." Kāpēc tu gribi pareizināt?"

„Jau teicu: Lai tu, tava kokle, tas viss, kas bija te šodien, lai tā visa būtu daudz vairāk. Lai paliktu. Tās dziesmas. Tas labais. Priecīgais. Skumīgais. Lai iznāktu man un visiem. Šodienai. Rītam. Vēlākiem laikiem."

„Tā tu domā? Tā, tāt tā... Nezinu, nezinu, nezinu. Tā to nevarēšanā: Es būšu kā viņš. Rakšu akas. Meklēšu ļaudīm to dziļo ūdeni. Spēlēšu kokli. Visu pareizināšu ar visu, kas manī ir. Lai visiem, kam bieži vien ir skumīgi, būtu kāds labums no tā, ka es esmu.

Pār kalna virsotni sedzās tāda zaļa vakara gaisma. Antons vēl redzēja, kā aku racējs un kokļētājs pamāja ar roku no kalna gala un gāja tālāk, un viss iegāja zaļajā gaismā.

Šinī kalna pusē palika skumjas. Tikai varēja manīt, ka šīs skumjas bija pārvērtušās. Tās nebija klusās, postīgās skumjas. Klusums bija pilns ar tādu jaunu skanēšanu, kam nebija vārdu.

Antons stāvēja, zaļajā pavasara gaismā skatīdamies, un savās domās atkārtoja: Tā nav aiziešana. Tā nav aiziešana. Tā nav aiziešana.

LATVIJA

12. N-RS. TREŠDIENA, 1966. G. 9. FEBRUĀRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vimčela, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, casniedzama redakcijā, tālr. 368—3339;

Izdillietu redaktors — Rūdolfs Noritis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Arlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Zanis Zentiņš, 46 Lynd Ave., Toronto 8, Ont.; tālr. 535—1470.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs teikums un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

Latvieši trimdas kaleidoskopā

☆ Zviedrijas latviešu centrālās padomes valde piesūtījusi visām Zviedrijas latviešu skolām anketas, lai uzzinātu skolēnu un skolotāju skaitu. Ziņas nepieciešamas, jo zviedru konservatīvo un liberāļu partija ar nākamo budžeta gadu solījušās piešķirt pabalstus latviešu skolām. ZLCP valde paredzējusi pavasarī saukt zviedru skolās darbojošos latviešu skolotāju apspriedi, lai lemtu par viņu piedalīšanos arī nacionālajā izglītības darbā. Korrigējot starptautiskās organizācijas Amnesty International apgalvojumu, ka visā pasaulē ir ap miljonu politisko cietumnieku, ZLCP piesūtījusi vēstuli ar aizrādījumu, ka Pad. savienībā vien ir 14 milj. politisko ieslodzīto. Arī Latviešu nacionālais fonds minētās organizācijas sarīkojumā Stokholmā izplatīja uzsaukumu zviedru valodā par baltiešu politisko gūstekņu atbrīvošanu no Pad. savienības vergu nometnēm. Amnesty International Zviedrijas sektors fondam pieprasījis materiālus par deportētajiem baltiešiem.

LILIJA ZARIŅA

Eduarda Vingra viņete un ilustrācijas

(71. turpinājums)

„Kopš to kasti te gaiteni uzstādīja, mans Jānītis kļuvis pavisam nervozs," stāsta Olga, pie kuras atkal reiz ciemojos. Viņa ar Andreju man labākie padomdevēji vecmāmiņas pagrabā paslēpto puišu lietā. Ir tikai dabiski, ka arī viņi piedalās problēmu risināšanā un izpalīdz, cik varēdami.

„Kā ar Leksi, kurš toreiz kopā ar Andreju pieteicās milicijā?" jautāju Olgai.

„Dzīvo, strādā. Nekādu sarežģījumu nav bijis."

„Un kā jūtas Kārlis Mārtiņa ādā?"

„Arī līdz šim laimējies. Pabeidza otrreiz ģimnaziju, kā toreiz bija apņēmies. Nu gatavojas studēt."

„Emīls ar Gunti, izmantojot pirktās pases, arī jau atraduši darbu un kaut kā savu maizi nopelna," domīgi piebilstu. „Tomēr galvenais ir un paliek — tikt pie papīriem. Ja nu zēniem tai filtrācijas nometnē laimētos . . ."

„Jā, kaut laimētos! Sevišķi daudz man jādomā par Jaksi. Puisis ar stipru raksturu. Dievpalīgu gribētos viņam vēlēt. Taču viņa gadījums liek nopietni padomāt. Viņam ļoti jāuzmanās. Viņš nedrīkst ar svešiem par politiku runāt. Komūnisti sūta špikus, kā paši saka, latviešu vidū. Un ne jau visiem tik stiprs raksturs kā Jaksim . . ."

Es spēji satrūkstos, jo pēkšņi kāds ar joni atrauj durvis. Uz sliekšņa stāv izpūrusi žīdiete un sauc krievu valodā, rokas priekā plaukšķinādama:

„Oločka, kāda laime! Jūs nevarat iedomāties, cik viņš labi attīstīts! Kā vīrietis . . . Es tikko pa vannas istabas atslēgas caurumu redzēju . . . Viņš mazgājās . . ."

Žīdiete pamana mani. Viņa nāk klāt un sniedz roku, noteikdama:

„Zoja."

Brīdi viņa mani, kā novērodama, apskata, tad apsēžas un tūlīt sāk izprašņāt. Esmu krievu valodā jau tiktāl ielauzījusies, lai varētu dzirdēto saprast un vienkāršos vārdos arī atbildēt. Bet viss notikušais mani pārlieku pārsteidzis, žīdietes jautājumi man nepatīkami. Neveiklajā situācijā talkā nāk Olga, mūs tagad no savas puses sapazīstinot. Par mani Olga īsi piebilst, ka esmu studente, viņas paziņa.

Toties gari jo gari Olga stāsta par Zoju, gribēdama, kā liekas, mani pasargāt no žīdietes uzmācīgajiem jautājumiem. Tā uzzinu, ka Zoja ir Olgas jaunā kaimiņiene un dzīvo tai istabā, kuru Roberts par 30.000 rubļiem pārdevis viņas vīram, kas pēc profesijas ir kurpnieks. Viņiem viens dēls — 15 gadu vecs, arī divas mazākas meitenes. Domās jautāju, kādēļ Olga žīdieti nosauca par kundzi, kad Zoja, nevarēdami ilgi nocīsties bez runāšanas, draudzeni pārtrauc un paskaidro:

„Mēs neesam žīdi! Mans vīrs Joske un es esam gruzīņi. Un kā jau jūs zināsit, Gruzijā dzīvo tikai bagāti cilvēki — kungi ur kundzes, nevis biedri. Mēs neesam ne žīdi, par kādiem daudzi mūs notur, nedz krievi, kā viens otrs domā. Mēs — gruzīņi. Bet īstenībā latviešu izcelsmes, saprotiet? Es protu latviski ļoti daudz: labdien, cik maksā . . . Un vēl daudzus, daudzus citus vārdus. Nē, mēs neesam biedri, mēs — kungi!"

Manas pirmās izbailes aprimušas. Tagad man jāvaldās, lai skaļi neiesmietos. Vai es tomēr būtu Zojas kundzi kaut kā apvainojusi? Viņa strauji pieceļas un, īsajām rokām airēdamās, izmetas laukā.

„Launa viņa nav," Olga paskaidro, „bet ārkārtīgi ziņkāra un netīrīga. Arī bailīga. Viņas vīrs kā kurpnieks taisa lielas spekulācijas: ieved ādas no Grūzijas, kur tās esot pērkamas neticami lēti, pagatavo kurpes un pārdod par milzu cenu. Viņš mūsu sētnieku tā piekukuļojis, ka tas izīrējis pagrabu darbnīcai, kur tagad pa melno strādā kādi pieci vai seši vīri. Pats vada to lietu. Kaut viņam esot nodrošināta aizmugure, tomēr — mazliet jābaidās arī tādiem vīriem."

„Cik tad viņu ir tai vienā istabā?" iejautājos.

„Sākumā ieradās Joske viens pats, tad sieva ar diviem bērniem, vēlāk bābuška, atveda līdz palikušo bērnu, bet pagājušā nedēļā — vēl viena bābuška . . . Kas viņu radu rakstus var izpētīt."

„Septiņi cilvēki vienā istabā?" izbrīnā iesaucos.

Olga piekrizdama pamāj, bet nepagūst atbildēt, jo atkal bez pieklauvēšanas tiek atrautas durvis. Bērnu ratiņus pa priekšu stumdama, iesteidzas Zoja. Viņa ir ļoti resna, īsām rokām un kājām. Runādama Zoja teātrāli žestikulē.

„Jūs esat studente, jums šādas skaistas lietiņas var noderēt," viņa gandrīz kliedz. „Nu, redziet pati — kā konfektes!"

Žīdiete labpatikā šmakstina lūpas, izkraudama uz galda bērnu ratiņu saturu. Tur ir zābaki, puszābaki, kurpes, rīta kurpes un citas ādas lietas.

„Redziet, šitie zābaciņi tieši kā jūsu kājiņai taisīti!"

Zoja noliek man priekšā pāri garu zābaku, kas atveidoti pēc armijas virsnieku apavu parauga. Taisnība, tādus tagad bieži redz Rīgas ielās, arī augstskolā. Es tādus kājās tomēr nevilktu. Nepatīkā purinu galvu.

„Kāpēc negribat?" Zoja brīnās. „Es lēti atdošu. Tieši jums — par smiekla cenu."

Vienkāršas ziņkārības pēc apvaicājos, cik tad zābaki maksātu.

„Tikai 2000 rubļu," atsaka žīdiete. „Bet jums atdošu par 1900 rubļiem; nu teiksim, izņēmuma kārtā, 1875 rubļi, nē — 1850 rubļu."

Tā viņa turpina pati ar sevi tirgoties un kaulēties, kamēr beidzot tieku pie vārda un saku, ka vispār tādus zābakus sev nevēlētos, pat ja man tos dāvinātu. Žīdiete ātri apķeras un, nicīgi savilkusi seju, pievienojas:

„Skaidrs, neviens cilvēks, kam vien drusku gaumes, tādus nevalkās. To jau dara tikai krievietes . . . Es jau tūlīt domāju, ka kaut kas tāds nav jums piemērots. Es taču tūlīt — uz pirmā acu uzmetiena zināju, ka jūs esat no citām aprindām. Jums — lūk, šitās modernās kurpītes ar auto riepu apakšā. Jūs neticēsit, bet šitā riepa ņemta no Staļina vecā automobiļa . . . Jūs ziniet, Staļins jau arī no Grūzijas . . . Bet lai nu Staļins, vēsture ir lieta par sevi, un šitām kurpītēm ir vēsture! Mums ir arī tādas, kuŗām apakšā Čerčila automobiļa riepas . . . Ziniet, viņš taču bija Jaltā! Par smiekla naudiņu tāda manta ar vēsturi, tikai 1500 rubļu, bet jums došu, teiksim, par . . ."

(Turpinājums seko)

Latviešu grāmat

Laikrakstos un sabiedrībā bieži vien pacelts jautājums par grāmatu cenām. Latviešu grāmatu cenas salīdzinātas ar vietējās ze mes grāmatu cenām. Rezultātā [illegible] tad jautā: kāpēc [illegible] su grāmatas tik dārgas, sevišķi ja salīdzina iesietu latviešu grāmatu ar vietējās zemes kabatformāta brošētu izdevumu? [illegible] mes varētu izdot simtiem grāmatu gadā un katru daudz simttūkstošu eksemplāros, šāds jautājums atkristu.

Grāmatu cenu nosaka vairāki faktori. Minēsim dažus no tiem: metiens, ilustrācijas, grāmatas formāts un lappušu skaits, salikuma blīvums lappusē, salikuma veids, papīrs, iesējums, autora honorārs, korrektūras, grāmattirgotāju atlaides, reklāmas izdevumi, izdevēja iekalkulētā peļņa resp. atlīdzība par viņa darba spēku un ieguldījumiem līdzekļiem un daudzi citi faktori. Daži no šiem faktoriem ir pastāvīgi, neatkarīgi no grāmatas metiena, piemēram — salikums, ilustrācijas, klišejas, korrektūras, salikuma sagatavošana iespiešanai. Citi izdevumi atkarīgi no metiena

Grūti atrast mērauklu, kā salīdzināt vienas grāmatas cenu ar otru, tapat grūti salīdzināt dzejoļu grāmatu ar romānu vai kādu zinātnisku pētījumu. Ja par salīdzinājuma bazi pieņemam vienas lappuses izmaksu, tad brošētai grāmatai tā būs zemāka nekā iesietai, biezai grāmatai zemāka nekā plānai, kartonētam izdevumam izmaksa būs zemāka par ādas sējuma grāmatu, maza formāta grāmatai cena zemāka par 2—4 reizes lielāka formāta grāmatas izmaksu, 2000 eksemplāros iespiestai grāmatai izmaksa b daudz zemāka par 500 eksemplāros iespiestu darbu, uz vienkāršapapīra iespiestai grāmatai izmaksa zemāka par krīta papīra izdevumu, vienkrāsu izdevuma izmaksa būs daudz zemāka par daudzkrāsu izdevumu, dzejoļu grāmatas izmaksa būs daudz zemāka par sarežģītu zinātnisku grāmatu, nošu salikums vai krāsu zīmējums būs daudz dārgāks par gludo atmiņu grāmatas salikumu, sevišķi, ja manuskripts mašīnrakstā, salikt lappusi ar 1700 burtiem iznāk daudz lētāk nekā lappusi ar 2800 vai vairā burtiem. Arī romāns izmaksās lētāk par ilustrāciju albumu. Tā kā izdevēji ir samērā speciālizēju-

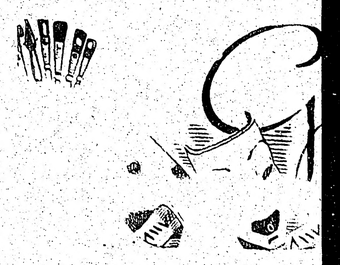

atbrīvnis atbrīvnis

PĒTERIS AIGA

(15. turpinājums)

Dejotājs, palaidis vienu roku vaļā, lējot mutautu, izņēma saburzītu, uz rū akstītu vēstulīti.

„Ja variet, uzmeklējiet šo sievie Norilskā ļoti priecāsies. Jūs nevariet ko nozīmē cilvēkam, kas visu zaudējis dz mteni, kāda maza vēsts no cilvēk viņš pazinis, kad bija cerību pilns. Lūdz sakat nevienam par šo vēstuli. Mūs sat kšanās, šī deja, bija kā likteņa sū nevariet atrast cilvēku, kam zīmīte a niciniet to, tikai nevienam nesakāt, ka levu. Mums, laukā laižot, piekodināj nekā nevest, sevišķi neņemt līdz nod mēs vēstules . . . Esmu jums par dauc Bet ticiet, vienmēr nevar būt piesardzī ka mani sapratisit. Es runāju ne vien lietuvietes, bet arī savā labā. Arī man bas runāt to, ko domāju, ko jūtu. Te i

Vanda to mirkli satvēra un aizlaid tērpa izgriezuma uz krūtīm.

Partneris saspieda Vandas roku j pateicības. Deja arī bija galā. Tumšm jotājs, kas šajās dažās minūtēs bija a dai veselas tautas traģēdiju, smaldīda vu dāmu atpakaļ pie Vinsenta galda, Kuzmičs vēl arvien runāja ar lordu V demonstrācijām rītvakar Trafalgara l

VIJA
, 1966. G. 9. FEBRUĀRIS
CIJA TORONTO.
ēds Vinčeli, 508 Palmerston
531—4533;
vija Ancāne, sasniedzama ro-
īs Norītis, 1749 Victoria Park
Ont.; tālr. 759—8076;
nieks, 26 Underhill Dr., Don
iņš, 46 Lynd Ave., Toronto 3,
ROPĀ:
ster/Westf., Von Einem Str. 19
s pēc vajadzības iznāk. Ne-
ā, bet uz vēlēšanos sūta at-
(Kanadā) vai starptautiskais
autora vārdu vai iniciāļiem
mas ir rakstītāja personīgs
līst arī redakcijas viedoklim.
anadā — par mēnesi $1.50;
.0; 6 mēn. $3.50; par gadu
vlāka numura cena 20 centu.
mu daļā $1.60, bet tekstā
.40 par 1 collas slejas teļpu.

nā: Es būšu kā viņš. Rakšu
kas. Meklēšu laudīm to dziļo
ieni. Spēlēšu kokli. Visu pare-
nāšu ar visu, kas manī ir. Lai
siem, kam bieži vien ir skumī-
būtu kāds labums no tā, ka
esmu.

Pār kalna virsotni sedzās tāda
ļā vakara gaisma. Antons vēl
ēzēja, kā aku recējs un koklē-
īs pamāja ar roku no kalna ga-
un gāja tālāk, un viss iegāja
ajā gaismā.

ilnī kalna pusē palika skum-
s. Tikai varēja manīt, ka šīs
umjas bija pārvērtušās. Tās
bija klusās, postīgās skumjas.
usums bija pilns ar tādu jau-
skanēšanu, kam nebija vārdu.
Antons stāvēja, zaļajā pavasa-
gaismā skatīdamies, un savās
mās atkārtoja: Tā nav aiziešа-
. Tā nav aiziešana. Tā nav aiz-
ana.

trimdas oskopā

al apgalvojumu, ka visā pasaulē
ap miljonu politisko cietumnie-
. ZLCP piesūtījusi vēstuli ar
zrādījumu, ka Pad. savienībā
en ir 14 milj. politisko ieslodzī-
. Arī Laviešu nacionālais fonds
nētās organizācijas sarīkojumā
okholmā izplatīja uzsaukumu
iedru valodā par baltiešu po-
isko gūstekņu atbrīvošanu no
d. savienības vergu nometnēm.
nnesty International Zviedri
s sektors fondam pieprasījis
eterlālus par deportētajiem bal-
ešiem.

makstina lūpas, izkrauda-
ņu saturu. Tur ir zābaki,
kurpes un citas ādas lietas.

ciņi tieši kā jūsu kājiņai

priekšā pāri gaŗu zābaku,
s virsnieku apavu parauga.
bieži redz Rīgas ielās, arī
ājās tomēr neviltku. Nepa-

Zoja brīnās. „Es lēti atdo-
miekla cenu."

as pēc apvaicājos, cik tad

atsaka žīdiete. „Bet jums
m; nu teiksim, izņēmuma
1850 rubļu."

ar sevi tirgoties un kau-
ku pie vārda un saku, ka
nevēlētos, pat ja man tos
pkeŗas un, nicīgi savilkusi

ilvēks, kam vien drusku
To jau dara tikai krievie-
āju, ka kaut kas tāds nav
tūlīt — uz pirmā acu uz-
esat no citām aprindām.
rnās kurpītes ar auto rie-
t bet šītā riepa ņemta no
. Jūs ziniet, Staļins jau
lai nu Staļins, vēsture ir
urpītēm ir vēsture! Mums
šā Čerčila automobiļa rie-
u bija Jaltā! Par smiekla
vēsturi, tikai 1500 rubļu,
par . . ."

ums seko)

Latviešu grāmatu cenas

Laikrakstos un sabiedrībā bieži šies, nav grūti atrast otru līdzīgu. Tad, ievērojot augstāk minē-
vien pacelts jautājums par grā- tos faktorus, var salīdzināt vis-
matu cenām. Latviešu grāmatu maz divu izdevēju cenas. Ja tās
cenas salīdzinātas ar vietējās ze- atšķirīgas, nemēģināsi n
mes grāmatu cenām. Rezultātā ..ināt secināt, kuŗš mantrausīgāks,
..ādi viņi tad ,autā: kapēc..., bet papētīsim faktorus, kuŗi ie-
..u grāmatas tik dārgas, sevišķi spaidojuši izdevēju grāmatu no-
ja salīdzina iesietu latviešu gr.. ..not augstāk nekā otrs to darī-
matu ar vietējās zemes kalpat.. ...
formāta brošētu izdevumu? ... Honorāru parasti maksā par
..es varētu izdot simtiem gr.. pārdotajiem eksemplāriem, tāpēc
matu gadā un katru daud.. tā ietekme nav tik liela. Protams,
simtūkstošu eksemplāros, šāds atšķirība pastāv arī honorāros.
jautājums atkrīstu. Populārs autors saņems augstā-

Grāmatu cenu nosaka vairāki ku honorāru par iesācēju. (Dzej-
faktori. Minēsim dažus no tiem: nieks, savukārt, var būt laimīgs,
metiens, ilustrācijas, grāmatas ja atrod izdevēju, kas grāmatu
formāts un lappušu skaits, sali- izdod bez autora piemaksas, ne-
kuma blīvums lappusē, salikuma maz nerunājot par honorāru!).
veids, papīrs, iesējums, autora
honorārs, korektūras, grāmattir- Grāmatu tirgotāju komisijas
gotāju atlaides, reklāmas izde- svārstās starp 10 un 35%. Pēdējo
vumi, izdevēja iekalkulētā peļņa 2 gadu caurmērs bijis nepilni
resp. atlīdzība par viņa darba 25%. (Amerikāņiem tas ir 25 —
spēku un ieguldījumiem līdzekļiem 60%). No komisijas lieluma atka-
un daudzi citi faktori. Daži no rīgs noiets. Ja kādam liekas, ka
šiem faktoriem ir pastāvīgi, neat- grāmattirgotāju peļņa ir par lie-
karīgi no grāmatas metiena, pie- lu, tad, nerunājot par ieguldīto
mēram — salikums, ilustrācijas, darbu, neaizmirsīsim ar to sais-
klišejas, korrektūras, salikuma sa- tītos izdevumus, kas bieži vien
gatavošana iespiešanai. Citi izde- sastāda 50—80% no saņemtās at-
vumi atkarīgi no metiena laides.

Grūti atrast mērauklu, kā sali- Svarīgs izmaksas faktors ir
dzināt vienas grāmatas cenu ar reklāma: sludinājumi periodis
otru, tapat grūti salīdzināt dzejo- kajos izdevumos, katalogi, pas
ļu grāmatu ar romānu vai kādu izdevumi grāmatu izsūtīšanai,
zinātnisku pētījumu. Ja par sali- devēji un grāmatnīcas, kuŗu c
dzinājuma bāzi pieņemam vienas cībā ir laikraksts ar neaprobežo
lappuses izmaksu, tad brošētai tu bezmaksas telpu grāmatu r
grāmatai tā būs zemāka nekā ie- lāmēšanai, šo posteni ietaupr
sietai, biezai grāmatai zemāka ne- pie tam vēl panākot maksimāl
kā plānai, kartonētam izdevu- ko šāds reklāmas veids spēj do
mam izmaksa būs zemāka par Citi izdevēji un grāmatnieki, k
ādas sējuma grāmatu, maza for- riem šāda laikraksta nav, p
māta grāmatai cena zemāka par reklāmu spiesti samaksāt „bargu
2—4 reizes lielāka formāta grā- naudu un to ar paaugstināt
matas izmaksu, 2000 eksemplāros cenu atkasēt no izdevumu pirc
iespiestai grāmatai izmaksa b jiem. Bet tā kā tas stipri pace
daudz zemāka par 500 eksemplā- grāmatas cenu, tad lielais va
ros iespiestu darbu, uz vienkāršа rums no reklāmas atsakās. R
papīra iespiestai grāmatai izmak- zultātā lasītāji nav informēti pe
sa zemāka par krīta papīra izde- to, kādas grāmatas iznākuš
vumu, vienkrāsu izdevuma iz- (So robu ar 1965. gadu cenš
maksa būs daudz zemāka par aizpildīt šo rindu autors, izdodo
daudzkrāsu izdevumu, dzejoļu ieprieksējā gadā iznākušo grāma
grāmatas izmaksa būs daudz ze- tu sarakstu. 1965. gadā iznākuš
māka par sarežģītu zinātnisku 135 grāmatas.)
grāmatu, nošu salikums vai kar- Kā beidzamo faktoru ir jāmi
šu zīmējums būs daudz dārgāks nēt izdevēju iekalkulēto „po
par gludo atmiņu grāmatas sali- ņu". Trimdas apstākļos, ievēro
kumu, sevišķi, ja manuskripts nelielo metienu, no izdoto
mašīnrakstā, salikt lappusi ar matu ienākumiem var eksistēt
1700 burtiem iznāk daudz lētāk kai retais latvietis. Pārējie uz pe
nekā lappusi ar 2800 vai vairā ņu gan cer, pasākumā ieguld
burtiem. Arī romāns izmaksās lē ne tikai savu brīvo laiku, bet ar
tāk par ilustrāciju albumu. Tā brīvos līdzekļus, tomēr tie, kas
kā izdevēji ir samērā speciālizēju- grāmatniecībā darbojas ilgāku

laiku, uz „vieglām vecuma die- līdzīgas grāmatas ar dažādām ce-
nām" necer. Viņu iegūtā „peļņa" nām.
ir ļoti skops atlīdzinājums par Ievērojot visus augstāk minē
ieguldīto laiku, līdzekļiem, talan- tos faktorus, intereses pēc papē-
tu un risku. Izdevējs var būt lai- tīsim, ko rāda 1965. gadā izdo-
mīgs, ja viņa peļņa ir 2 dol. par tās 135 grāmatas. To izdošanā
stundu. (Dieŗ, ko par šādu algu piedalījušies 62 latviešu un cittau-
teiktu namdaŗi, ārsti u. c. labi tu izdevēji. Tikai 18 izdevēju lai-
atalgotie?). Tā kā grāmatas cenu duši klajā vismaz 2 grāmatas, bet
iespaido vairāki faktoni, tad no- 44 izdevēji, daudzi no tiem gadī-
teikt izdevēja peļņas „kāri" ir juma rakstura, izdevuši pa vie-
grūti, kaut arī salīdzinātu divas (Nobeigums 6. lpp.)

LPB Kanadas kopas rīkotajā rakstnieku cēlienā Toronto publika ļoti interesējās arī par dzirdēto literātu grāmatām, steidzoties ja unizdevumus iegādāties. Foto: JAK

Andrejs Irbe

SARUNAS VARIANTS

Ieloki mani
vārdu lakatos kā ūdeņu mierīgā guldzēšanā,
kad ir rīts un saules zemeņoga ir mežu grozā
sārta;
pavarda sprēgāšanā, lai ziema nopurina
savus sarmotos kažokus uz sliekšņa un māja ir
silta,
meža staipekņa neatlaidībā piesiet
pie zemes kas pēc lediem ir mīkla un
auglīga,
mākoņu baltumā, kad tie iepeld
mūsu ezeru atspīdumos, mūsu avotos bez lediem —
milestībā.

Arnolds Rasa

RAIŅA DZĪVE UN DARBI

IV

Rainis parāda Jāzepu kā individuālistu, kas stāv viens pats, garīgi augstāks un pārāks. Arī pēc piedošanas viņš nevar pielīdzināties brāļiem (resp. pūlim), kas ir zemi. Šādos apstākļos viņam nav arī atpakaļceļa uz dzimteni, bet svešumā viņš nevar palikt un iesakņoties. Pēc dziļa iekšēja pārdzīvojuma Jāzeps, svētdams visus, paņem maizi un zizli un dodas tuksnesī. Kā ekstazē viņš runā: „Es iešu jaunā cīņā cīnīties; Es savu spozmi vienošu ar sauli, Es nākšu saskaņā ar visumu, Ne nievāt pasauli, tik viņu saprast. Ar ģintīm būšu viens un gūšu mieru, Tur nebūs sienas vairs starp — es un cits, Starp — taisns, netaisns, starp — būt un nebūt. — Un tad es nākšu jums atdot sauli."

Šai drāmā ieskanas tas pats motīvs, kas dominē dzejolī „Kalnā kāpējs," kuŗš kļūst arvien vientuļāks un beigās atstāts. Tā ir paša dzejnieka sirds izjūta, kuŗu viņš savā jūtīgajā dabā cietis un lugā licis Jāzepam pārdzīvot, rādot starpību starp garīgi pārāku individu un zemākiem sabiedrības slāņiem Rainis kā dzejnieks te neliekuļo, jo, būdams sociālistu partijā, viņam gan tās dogmas prasītu individa nonivelēšanu pūļa vai kollektīva interesēs. Viņš to nedara. Viņš liek savam varonim Jāzepam atteikties no personīgās dzīves labumiem un aiziet vientulībā, lai celtu grimušos brāļus, lai ietekmētu tos domāt citādāk kā līdz šim. Jo viņam „augstāk jāceļas kā cilvēks spēj." Tā ir atsacīšanās no personīga un reizē paaugstināšanās ētiskā plāksnē. Te slēpjas drāmas dziļums.

Ar šo drāmu Rainis cerēja iet pasaules literatūrā un iegūt Nobela prēmiju. Darbs gan tulkots vairākās valodās, bet prēmijas nedabūja.

Lasot Zentas Mauriņas eseju par Raini, tieši par šo darbu, uuras acis kāda piezīme, kas nek domāt un pārdomāt. Jāsecina, ka lielais Rainis vienā zīņā līdz īstam lielumam tomēr nebūs bijis vēl nonācis. Z. Mauriņa sarunā ar Raini spriež par Gēti, šo dižo dzejnieku, kuŗš esot negātīvi izturējies pret brīvības cīņām, bijis vienaldzīgs pret sociālo postu, neesot arī pazinis iežēlas. „Šai ziņā Gēte bija pagāns," teikusi Z. Mauriņa. — „Arī es esmu pagāns, tikai citā nozīmē," atbildējis Rainis. „Vai jūs neesat ievērojusi, ka manos rakstos tikai vienu vienīgu reizi, proti Jāzepā, pieminēts Dievs, un arī tur tā gluži nejauši? Bet iežēla ir vairāk nekā reliģija..."

Savādi, ka Rainis, šis lielais domātājs un filozofs, kas tā bija iedziļinājies cilvēka psiches un dabas noslēpumos, nav pamanījis galveno — pašu Radītāju, dzīvo Dievu, kas stāv aiz visām raditajām lietām, dzīvām un nedzīvām. Un tad šī viņa piezīme, it kā pasvītrota nostāja: „Vai jūs neesat ievērojusi, ka manos rakstos tikai vienu vienīgu reizi pieminēts Dievs?" Uz ātru roku pārlapoju minēto lugu un atradu, ka tajā Dievs pieminēts vismaz 26 reizes! Tātad — pretruna. Vai tad Z. Mauriņa par to nebūtu pārliecinājusies, iekām publicēja šādu sarunu? Loģiski prasītos, lai Mauriņas piezīmes par Raiņa izteicienu saskanētu ar īstenību, bet tagad tas paliek neskaidrs.

Cilvēku attieksmēs Rainis lielu uzsvaru lika uz iežēlu, kuŗu viņš stādīja augstāk par reliģiju. Lai atļauts piebilst, ka šai ziņā viņš pietuvojas Vecajā derībā minētajai domai, kuŗu Dievs saka jūdu tautai (un rakstot Jāzepu Rainim Vecā derība bija jālasa): „Es negribu jūsu upuŗus, bet sirds žēlestību." Bet no otras puses, ar to vien nepietiek, jo zināmu iežēlu, kas tik rakstu-rīga īpaši mātes mīlestībā, var vērot arī dzīvnieku valstī, kuŗā mātes instinkts tāpat parādās un dažreiz pat ļoti aizkustinošā veidā, sargot un rūpējoties par sa-viem mazuļiem.

Tieši Latvijas brīvības cīņu laikā — 1919. gada septembrī, kad pēc pāris mēnešiem sākās Rīgas aizstāvēšana pret Bermonta armijas uzbrukumiem, iznāca Raiņa sērdieņu dziesma „Daugava." Luga bija sacerēta jau agrāk (1916), bet publicēta tikai šai svarīgajā un vēsturiski nopietnajā laikā. Šo darbu iespieda 4000 eksemplāros, kas izpārdoti divās nedēļās. Liela daļa lugas eksemplāru nonāca tieši ierakumos Daugavas krastos, kur viŗi un jaunekļi, patriotisku jūtu skubināti, sargāja Latvijas galvaspilsētu. Lugā lielos vilcienos tēlotas Latvijas vēstures gaitas, kas beidzas ar cīņu par brīvu valsti, kuŗu dzejnieks kā gaišreģis bija paredzējis jau pirms šo cīņu sākšanās. Tāpat kā Lāčplēsī, te uzsvērts: „Zudis tavas jaunās dienas, Zudīs tūkstoš jaunās dzīves, Tava tauta nezudīs, Kad tu iesi mirt par tautu." Tā Raiņa „Daugava" pauda un stiprināja nacionālos centienus, kas guva savu piepildījumu brīvajā Latvijas valstī. „Klusi rokas uzliekam Brīvās Latves karogam; Brīvā Latve topi, audzi Līdz ar brīvo tautu draudzi!" Tā beidzas šī luga, kas domāta latvju jaunām paaudzēm.

Rainis sacerējis pavisam 12 drāmu, bet ne visas ir vienādas kvalitātes. Pēc kalngala — „Jāzeps un viņa brāļi" sasniegšanas lugu vērtība slīdēja lejup, īpaši pēc atgriešanās dzimtenē dzejnieka radītāja mūza vairs nekad neradīja to sajūsmu un dzejas košumu kā trimdas darbos. Kāpēc — to jau minēju iepriekš: viņa inspirētāja un labais gars Aspazija klusēja.

☆

Blakus lugām Raiņa talants izcēlās arī tirajā dzejā — lirikā, kur, tāpat kā drāmā, dominē simbolisms. Viņa pirmais dzejoļu krājums „Tālas noskaņas zilā vakarā" iznāca pirms 1905. gada revolūcijas, tāpat kā „Daugava" pirms kaujas. Šai dzejoļu krājumā gan vairāk manāms intelektuālisms, mazāk jūtu noskaņas, ko īpaši cienī dzejoļu lasītāji plašākās aprindās. Grāmatā bija tādi pazīstami dzejoļi, kā „Kalnā kāpējs," „Lauztās priedes," „Pazudušais dēls," „Karaļmeita," „Senatne" u. c., kuŗos tverti sabiedriskie centieni vai meklēta dzīves jēga. Rainis arī dzejā parādījās nacionālā noskaņā, kaut jaunībā bija jaunstrāvniekos, kas nostājās pret tautībniekiem. Taču dzimtenes mīlestība un tautiskie centieni paužas arī šajā krājumā, uz ko norāda arī grāmatas moto: „Daudz simtu jūdžu tālumā, Aiz tīreļiem, purviem un sīliem, Gul mana dzimtene dienā, Sargot un rūpējoties par sa-dusā, Tā aizsegta debešiem zi-liem."

(Nobeigums 6. lpp.)

atbrunis sākas oktobrī

PĒTERIS AIGARS ROMĀNS

(15. turpinājums)

Dejotājs, palaidis vienu roku vaļā, itin kā meklējot mutautu, izņēma saburzītu, uz rūtiņu papīra akstītu vēstulīti.

„Ja variet, uzmeklējiet šo sievieti. Tā otra Norļskā ļoti priecāsies. Jūs nevariet iedomāties, ko nozīmē cilvēkam, kas visu zaudējis — ģimeni, dzimteni, kāda maza vēsts no cilvēkiem, kuŗus viņš pazinis, kad bija cerību pilns. Lūdzu, tikai nesakat nevienam par šo vēstuli. Mūs uzmana. Šī sat'kšanās, šī deja, bija kā likteņa sūtīta. Ja jūs nevariet atrast cilvēku, kam zīmīte adresēta, iznīciniet to, tikai nevienam nesakāt, ka es jums to ..devu. Mums, laukā laižot, piekodināja nevienam nekā nevest, sevišķi neņemt līdz nodošanai ārzemēs vēstules . . . Esmu jums par daudz uzticējies. Bet ticiet, vienmēr nevar būt piesardzīgs. Es ceru, ka manī sapratīsit. Es runāju ne vien nelaimīgās lietuvietes, bet arī savā labā. Arī man kādreiz gribas runāt to, ko domāju, ko jūtu. Te ir vēstule."

Vanda to mirkli satvēra un aizlaida aiz melnā tērpa izgriezuma uz krūtīm.

Partneris saspieda Vandas roku jo cieši. Aiz pateicības. Deja arī bija galā. Tumšmatainais dejotājs, kas šajās dažās minūtēs bija atklājis Vandai veselas tautas traģēdiju, smaidīdams veda savu dāmu atpakaļ pie Vinsenta galda, kur Kuzma Kuzmičs vēl arvien runāja ar lordu Vinsentu par demonstrācijām rītvakar Trafalgara laukumā.

Dejotājs smaidīja, palokoties Vandas priekšā. Viņš bija atbrīvojies no kāda pienākuma sloga. Viņam bija pārāka sajūta nekā pēc labi nodejotas lomas.

Vanda ar klusu nicināšanu nolūkojās Vinsentā un Kuzma Kuzmičā Chomjakovā. Tagad viņa pilnīgi atskārta Vinsenta Bārleja lomu. Viņš bija tikai darba rīks, nožēlojams darba rīks lielā mīstara rokās.

Pēkšņi Vandai iešāvās prātā doma — varbūt arī Horācijs ir tikai šī lielā darba devēja pavēļu z pildītājs? Te viss bija savīts vienā lielā intrigu mu dželklī un uzpopēts ar naivām, bet lipīgām frazēm. Meistars nemeklēja attapīgus un gudrus, bet pakalpīgus mācekļus, viņš apmierinājās arī ar naīviem un lētticīgiem. Viņš pārvērta lētticību par kaut kādas jaunas ēras misiju, pats labi zinādams, kuŗu pavedienu ikreiz pievilkt, kuŗu atlaist. Te nebija nekā no tautu draudzības, nō kaut kādas kultūras mijiedarbības, te bija tikai labi aizmaskotas, bet savtīgas varas intereses. Daļa lētticīgo atdevās lielajam meistaram, mazvērtības sajūtas mākti. Tie gribēja būt kaut kas kādā jaunā, viņiem iestāstītā ērā, nevarēdami nekā paliekama veikt līdzšinējā. Citi vienkārši pieglaimojās lielajam meistaram, lai taisītu mazu, bet ienesīgu veikalu. Šādi veikalnieki bija ir politiķu, ir tirgotāju, ir mākslinieku, ir rakstnieku vidū. Un lielais meistars visus laipni pieņēma, bet tikai izredzētie varēja just viņa patiesos apkampienus. Nekad vēl Vanda nebija tik skaidri izjutusi Vinsenta divkosību kā šai balles gaisotnē . . . Tagad viņa sāka atskārst arī Česlavu. Nē, Česlavs nebija naīvs, nebija tirgotājs, kas, pārdodot savu pārliecību, grib kaut ko nepelnītu iegūt. Kā viņa visu to nebija agrāk ieraudzījusi?

Lords Vinsents bija liekulis. Viņš, arī zvērēdams uzticību, domās par Horāciju vai tam līdzīgiem. Vinsentam nebija uzskatu, tikai pozes, tikai jāņamie zirdziņi, kuŗus var mainīt. Šodien miera aizstāvēšana, rīt atbrunošanās, parīt prostitūcijas apkarošana, aizparīt dzīvnieku aizsardzība un tā tālāk, un tā tālāk. Varbūt Vinsents pats nemaz nebija vainīgs, viņš bija audzināts mūžīgai divkosībai, nekā neņemt pārāk nopietni, nekam neupurēt sevi visu.

Vanda lūkojās pāros, kas slīdēja pa spožo parketi. Vai viss bija tādi? Protams, ne visi . . . Tur citu vidū kustējās arī melnmatainais dejotājs. Viņš bija īsts cilvēks.

Viņš bija ezgala atšķirīgs no tiem, kas viņu ieskauj. Viņš

Viņa drēbes un spožās fasādes bija tikai glo-nuvekļi.

Vanda aiz nepatikas atkal pārskrēja ar muguru šermuļi. Vai patiesi pasaulē nav nekā cildena, nekā nemainīgi godīga?

No dejotāju burzmas iznira pietvīkušais Horācijs un grīļīgiem soļiem tuvojās Vinsentam un Kuzmam Kuzmičam. Kuzma Kuzmičs nelikās zinis, ka Vanda visu laiku stāv kājās, arī Vinsents viņu vairs neievēroja. Lordu, acīm redzami, aizņēma citas, daudz svarīgākas lietas . . . Kuzma Kuzmičs sirsnīgi sarokojās ar Horāciju. Vinsents jauneklim uzsita uz pleca un tad papliķēja pa vaigu, kā mātes parasti papliķē nerātniem zēniem. Acīm redzot, Vinsenta un Horācija attieksmēs nebija notikis lūzums, viņam nevajadzēja sargeņģeļa. Lords Vandu bija paņēmis līdz tikai tāpēc, lai nevērstu uz sevi sabiedrības uzmanību. Viņš taču to varēja atlauties — parādīties atklātībā arī ar skaistu studenti.

Vandas pacietības mērs bija pilns. Viņa izslīdēja no zāles un, paņēmusi mēteli, steidzīgi izgāja uz ielas. Piespiedusi roku krūtīm, pārliecinājās, vai vēstule tur vēl ir. Tā bija drošā vietā.

Pāri namiem, kas slēpās migliņas mežģinēs, spīdēja blāva mēnesgaisma. Vanda atskatijās pār plecu, vai kāds neseko, bet neviena nemanīja. Vai Vinsentam vispār vajadzēja, lai viņa paliktu līdz galam? Viņš piederēja citām domām un citai pasaulei. Pie lielā nama ieejas tikai skuma rinda melnu un krāsainu limuzīnu, to vidū bija arī Vinsenta jaguārs.

Vanda palēninājа soļus. Bēgšana bija izdevusies, bet tas vēl nebija atrisinājums. Ko viņa teiks Česlavam un kad to teiks? Ielu krustojumā ietves malā stāvēja sarkana telefona kabīne. Kāda jauna sieviete tikko to atstāja un aplaimotu seju aizsteidzās. Pasaulē nav tikai nelaimīgu cilvēku. Kaut kur vēl bija laudis, kas dzīvoja labā saskaņā, kas cits citam uzticējās. Cik neiādzīgi viss bija sagrozies!

Vanda atvēra telefona kabīnes durvis. Klausule vēl smaržoja pēc parīma. Viņa uzgrieza Česlava krustmātes numuru. Sirds nemierīgi pukstēja, viņa mīnājās no vienas kājas uz otru, kamēr telefonists uz aparāta, tad atkal ņēma to brīvajā rokā. Tālrunis zvanīja ar īsiem pārtraukumiem. Vai tiešām neviens neatsauksies? Kā gan viņa pavadīs neziņas pilnu nakti? Vanda nolika klausuli. Piespieda pogu B, un izkrita iemestie kapariekši. Viņa grieza numuru par jaunu, klausījās atkal nepacietīgi . . .

Vajadzēja labi ilgi gaidīt, kamēr tālrunī atsaucās piesmakusi vecākas sievietes balss.

„Vai Teodozija?"

„Es pati!"

„Labvakar, te Vanda . . . Mīļo krustmāt, palīdzi man. Šodien satikos ar Česlavu un sarunāju muļķības, nokaitināju. Bet viņš arī bija vainīgs. Krustmāt, vai viņš jau ieradies pie tevis . . ."

(Turpinājums seko)

Komponista Jāņa Norvila godināšana 60. šūpļa svētkos Breslavā pie Kičeneras: no kreisās — Dainas koŗa diriģents Jānis Pālens, Austra Bukovska, Kanadas DV zemes valdes vicepriekšsēdis Žanis Bukovskis, LNAK valdes priekšsēdis Jānis Niedra, Regīna Niedra, gavilnieks Jānis Norvilis ar dzīvesbiedri, māc. Adolfs Cops, Marija Purva, komponists Arvids Purvs un Austra Sakse.

TORONTO ZIŅAS

Toronto latviešu studentu kopas gadskārtējais karnevāls „Nakts latīņu kvartālā" 4. februārī. Igauņu namā šogad bija pulcinājis mazāk apmeklētāju nekā iepriekšējos gados. Architektūras studenti Juris Galdiņš un Viktors Damanis ar palīgiem bija rūpējušies par gaumīgām un sarīkojuma garam atbilstošām dekorācijām. Arī masku bija mazāk kā parasti. Par vakara labāko masku žūrija komisija atzina „viduslaiku burvi" (žurnālistikas students Andris Neimers), bet par šī laikmeta vēsturiskāko masku balvu saņēma „Klu-kluks-klāns" (tautsaimniecības magistrs Māris Pone). Vakara saimniecisko pusi pārzināja Skaidrīte Graikste ar palīdzēm, bet sarīkojumu vadīja studentu kopas pr-dis Mārtiņš Vāgners. Par deju mūziku rūpējās Pat Ricco kapella. O. K.

Draudzīgā aicinājuma atceri TLB sestdienas skola atzīmēja 29. janvārī Latviešu namā ar svinīgu aktu, kuŗu ar svētbrīdi ievadīja māc. A. Briedis. LNAK kultūras un izglītības nozares vadītājs J. Mežaks uzrunā pakavējās pie Draudzīgā aicinājuma nozīmes un tā devuma kultūras laukā. Skolas pārzine A. Martinsone savukārt aicināja skolas audzēkņus veltīt lielāku interesi un rosmi grāmatu lasīšanai. Draudzīgais aicinājums nenozīmē vienīgi gaidīt grāmatu veltes, bet izmantot visas jau līdzšinējās krātuves. Tāda pastāv arī pie TLB sestdienas skolas bibliotēkas veidā un pietnas operācijas un slimības gaida jaunos grāmatu lasītājus. Otreizēju operāciju pārcietis Skolas pārzine aicināja bērnus lūgt vecākus, sakarā ar Draudzīgo aicinājumu, pasūtināt viņiem žurnālu „Mazputniņš", kas to vēl neabonētu, tāpat iegādāties kādu to nedēļu mājās ārstējas Vilis Lībērniem piemērotu grāmatu. Svinīgā aktā ietilpa arī liecību izdalīšana labākajiem skolēniem, bet pārējiem liecības par aizvadito pusgadu izdalīja klasēs. Aktā mināja arī to skolēnu vārdus, kuŗi nav kavējuši nevienu mācības stundu. Pēc svinīgā akta Latviešu namā līdzīga atcere notika arī centrālās YMCAs telpās, kur mācības notiek skolas trim pirmajām klasēm.

LNAK skolu daļas rīkotā Kanadas latviešu skolotāju konference notiks 12. un 13. februārī Latviešu namā. Konferencē aicināti piedalīties arī latviešu skolu vecāku padomes pārstāvji, bērnu vecāki un visi interesenti. Tuvāka informācija un pieteikšanās pie: I. Auziņa, 289 Withrow Ave, Toronto 6, tālr. HO5-9833.

Latviešu kaŗa invalidu apvienības Kanadā Ziemsvētku ziedojumu vākšanas akcija devusi 1439 dol. Šī summa, paredzams, vēl pavairosies, jo visi ziedojumu saraksti vēl nav atsūtīti atpakaļ. Aizkavētos sarakstus lūdz piesūtīt pēc iespējas tuvākajās dienās apvienības kasierim A. Lielbārdim, 186 Gough Ave, Toronto 6. Pusi no savāktajiem ziedojumiem nosūtīs uz Vāciju invalidu atbalstam, bet atlikušo daļu izmantos Kanadā. Veiksmīgākais ziedojumu vācējs šogad bija A. Garais, savācot 81 dol. LKIA Kanadā valde izsaka pateicību visiem atsaucīgajiem ziedotājiem. Pēdējā laikā vairāki biedri pārcietuši nopietnas operācijas un slimības. Otreizēju operāciju pārcietis Augusts Grunte, bet pašreiz St. Josefa slimnīcā pēc otras operācijas uzturas Kārlis Andersons. Pēc negadījuma darbā jau ceturto nedēļu mājās ārstējas Vilis Licūks, kaŗa laikā bojātās ausis ieteicams atkārtojies arī LKIA Kanadā valdes pr-dim N. Kaverkam. Apvienības valde pašreiz rosīgi organizē plašu sarīkojumu sava jaunā karoga iesvētīšanai, kas notiks Latviešu namā 19. martā. Karoga metu gatavojis mākslinieks K. Langenfelds, un tas gatavots pēc brīvās Latvijas kaŗa invalidu savienības karoga paraugā.

Nepilnu 85 gadu vecumā mirušo Juri Gaili pārpelnoja 1. februārī, aizlūgumu un svētbrīdi vadot biskapam A. Lūsim. Nelaikis atstāj dzīvesbiedri Annu.

Ontario transporta departaments sūdzas, ka motoristi šogad vairāk kā jebkad kavējas ar satiksmes līdzekļu jauno licenču numuru izņemšanu. Pieredze agrākos gados rādījusi, ka reģistrācijas pēdējās dienās aizvien bijis liels sastrēgums, tādēļ licenču izņemšanas laiks šogad ievērojami pagarināts. Tomēr līdz šim tikai ap 35% motoristu izņēmuši šāgada licenču plates. Transporta departaments aizrāda, ka licences atjaunojamas un jaunas atjaujas iznemamas līdz 28. februārim un ka termiņa pagarinājuma šogad nebūšot.

VINIPEGA

Manitobas DV nodaļas biedru sapulci Vinipegā vadīja J. Zariņš, protokolēja J. Preimanis. Valdes pr-dis K. Līcēns, uzaicinājis ar klusuma brīdi godināt mūžībā aizgājušos biedrus, ziņoja par valdes darbību aizvadītajā gadā, un no kasiera V. Jandava pārskata izrietēja, ka pērnais darba gads devis 450 dol. atlikumu un kasē pašreiz atrodas 2639,97 dol. Vanadžu pr-ce L. Smolinska ziņoja, ka vanadzes ne vien kopušas mirušo biedru kapus un apmeklējušas slimos slimnīcās, bet kopā ar vanagiem sarīkojušas arī 2 balles - bazārus, Kalpaka atceres vakaru un bērnu egļiti. Par mednieku - makšķerniekiem sekcijas darbību ziņoja tās vadītājs A. Kēleris, revizijas komisijas ziņojumu nolasīja J. Jandavs, informējot arī par BTKF darbību. Par nodaļas valdes priekšsēdi šim gadam ievēlēja līdzšinējo K. Līcēnu, bet pārējos valdes amatus pildīs K. Smolinskis (priekšsēža vietn.), E. Vulfs (sekretārs), V. Jandavs (kasieris) un V. Stenders (biedrzinis). Revīzijas komisijā ievēlēja J. Zariņu, J. Preimani un J. Jandavu. Par vanadžu priekšnieci izraudzīja A. Jandavu un par viņas vietnieci A. Vulfu.

DV nodaļa kopīgi ar Latviešu akadēmisko saimi, Latviešu biedrību un Sv. Krusta draudzi 30. janvārī Vinipegā bija rīkojusi Draudzīgā aicinājuma atceri un kultūras dienu, kuŗu atklāja VLAS pr-dis A. Vītiņš. Austra Krastiņa nolasīja referātu, veltītu Raiņa 100. dzimšanas dienai. DV nodaļa bija rūpējusies par Raiņa grāmatu skati. Priekšnesumos uzstājās deju ansamblis Kokle, dziesmas un melodeklamācijas sniedzot A. Meistaram, E. Stauverei, Z. Klaviņai un A. Štrausei. Sarīkojuma atlikums nodots Sv. Krusta draudzes svētdienas skolai.

J.

HAMILTONA

Draudzes dāmu komitejas 13. februārī plkst. 5 pēcpusdienā Rainbow telpās (King un Sanford ielu stūrī) rīko tējas pēcpusdienu ar mūzikāliem priekšnesumiem, kuŗus izpildīs draudzes jaunatne — meitenu kvintets un mazāko meiteņu ansamblis; paredzēti arī zēnu dueti un citi priekšnesumi. Būs dabūjamas pašgatavotas tortes, cepumi u. c. gardumi. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Atlikums draudzes dāmu komitejas baznīcas darbam.

—S—

Piederīgo un paziņu vidū uz 75 mūža gadiem 31. janvārī Toronto atskatījās Minna Ālanta. Viņa pirms diviem gadiem iecelojaa no Latvijas pie meitas un znota V. Brieža ģimenē un īsajā laikā kļuvusi iecienīta un sabiedrībā pazīstama. M. Ālanta ir arī Latviešu nama akcionāre, labprāt apmeklē latviešu teātru izrādes un citus sarīkojumus. Jubilāre dzimusi 1891. gada 31. janvārī Suntažu pagastā, bet dzīves lielāko daļa aizvadīta Madlienas pagastā, saimniekojot „Jaunupītes' mājās. Goda dienā gavilnieci sveica Latviešu nama dāmu komitejas pārstāve I. Stagava, Sv. Andreja ev.-lut. draudzes priekšnieks R. Roze, kā arī daudzi agrākie kaimiņi un paziņas.

Uzņēmumā jubilāre Minna Ālanta ar meitu Ainu Briedi, znotu Valdi Briedi, mazdēlu Tāli un mazmeitu Valdu. Foto: JAK

Toronto sumina konsulu V. Tomsonu

Latviešu saimniecisko darbinieku apvienība Kanadā 5. februārī Latviešu namā Toronto bija rīkojusi slēgtu biedru vakaru ar lūgtiem viesiem, kuŗā godināja Latvijas konsulu Montrealā Vili Tomsonu sakarā ar 60 mūža gadiem, kas bija apritējuši pērnā 24. decembrī. Jubilārs dzimis Rīgā kā kuģu rēdeŗa dēls, beidzis Olava komercskolu, studējis Latvijas konsulu Montrealā Vilību, laikā no 1937.-1942. gadam bijis Latvijas sūtniecības Londonā sekretāra vietas pildītājs kuģu avāriju lietās, kopš 1942. gada sūtniecības sekretārs Buenosairesā, vēlāk Riodežaneiro, bet 1952. gadā iecelts par Latvijas konsulāro pārstāvi Montrealā. Vakaru atklāja LSDA pr-dis Pauls Rasiņš, pakavējoties pie dažādiem etapiem konsula dzīvē un uzsverot, ka V. Tomsons vēl reprezentē brīvu un neatkarīgu Latvijas valsti, kādēļ visiem mīļš un tuvs, jo ir kā gabaliņš no tās zemes, kuŗā mūsu šūpulis kārts. Konsuls vienmēr bijis neatsveŗams palīgs mūsu trimdas organizāciju dzīvē un darbā, maz bijis lielāku sarīkojumu Toronto, Montrealā un citur, kur viņa nebūtu klāt. Viņš vienmēr bijis atsaucīgs arī saimniecisko darbinieku pasākumiem, tādēļ — runas beigās paziņoja P. Rasiņš — Latviešu saimniecisko darbinieku apvienība Kanadā viņu pēdējā valdes sēdē uzņēmusi par apvienības goda biedru.

Mūsu kapbaznīcas vārdā konsulu sveica bīskaps A. Lūsis, norādot, ka pašreizējā garīgā apsikuma laikā konsulārajam pārstāvim grūti veikt uzdevumus, jo jācīnās ne vien ar ārēju ienaidu, bet arī ar pašu cilvēku interešu apsikumu. V. Tomsona sūtība ir sargāt Latvijas karogu, atsakoties no labākām iespējām personīgajā dzīvē, kādas dotu viņa bagātīgās zināšanas un valodu prasme. Novēlot Dieva palīgu turpmākajā darbā, bīskaps vēlēja konsulam turpināt peldēt svešuma jūrā kā kuģim, kas rotāts ar Latvijas karogu.

LNAK valdes pr-dis J. Niedra norādīja, ka konsuls tagad sasniedzis tikai brieduma gadus, jo, piemēram, senajā Grieķijā par senātoru varēts kļūt tikai pēc 60. mūža gada sasniegšanas. Šodien konsuls ir viens no nedaudzajiem brīvās Latvijas simboliem, kādi mums būs vajadzīgi savas neatkarīgās valsts atjaunošanai. Savstarpējā sadarbība starp LNAK un konsulu vienmēr bijusi vislabākā.

Suminātāju virknes turpinājumā konsulu sveica Toronto korporāciju kopas seniors A. Linē, Letgaļjas Toronto saimes pārstāvis H. Jeckalējs, pastāstot atminas par kopējām „fukšu" gaitām, un divi pārstāvji no Frat. Mercuria — J. Cers un A. Amoliņš. Pēdējais jubilāru apsveica arī Latviešu daiļamatnieku savienības pr-ža H. Merca vārdā. No Toronto Sv. Jāņa draudzes un padomes sveica J. Mežaks, no Sv. Andreja draudzes R. Roze, bet Kanadas DV zemes valdes vārdā O. Kjavenieks, pastāstot arī par sevi un saviem veikumiem laikā, kad dzīvoja Montrealā un sadarbojās ar konsulu. Suminājumu veltēm — ziediem, grāmatām, apsveicējiem un tautiskiem izstrādājumiem krājoties uz galda, suminājumu virkni turpināja LPB Kanadas kopas pr-ce B. Senkēviča, vēlāk nolasot arī konsulam veltītu, šai vakarā uzrakstītu dzejoli. No Toronto latviešu biedrības apsveica M. Matisa, no Latviešu virsnieku apvienības Kanadā tās pr-dis J. Šmits, no Kalpaka bataljona kopas K. Tannis, novēlot kādreiz turpināt diplomātisko dienestu atjaunotās Latvijas ārlietu ministrijā, no Kanadas latviešu gaidu jendas tās pr-ce A. Martinsone („Konsulam nekad nav pietrūcis laika Latvijai, bet nav pietrūcis arī smaida jaunatnei!") un no Kanadas latviešu skautu jendas tās pr-ks A. Budrēvics. Pēc I. Zamlovska sveiciniem Toronto DV nodaļas vārdā un sirsnīga Kanadas vanadžu pr-ces M. Jonānes suminājuma visu ekspreidentu un citu eksamatvīru vārdā konsula darbību cildināja V. Upeslācis, novēlot nekad neklūt par ekskonsulu, bet tā vietā palikt brīvas un demokratiskas Latvijas pārstāvim, kaut šī uzdevuma veikšana šodien prasa pārcilvēcisku spēku, jo diplomātiskajā un konsulārajā dienestā ir daudz vīru, kuŗiem joprojām brīvas Latvijas reprezentants ir dadzis acīs. Pēc L. Liduma nestiem sveicieniem no trikātiešiem, suminātāju virkni beidza A. Svenne, sveicot konsulu Toronto latviešu kreditsabiedrības un kreditsabiedrību apvienības vārdā. Rakstveida sveicienu bija sūtījis Toronto latviešu YMCAs valdes pr-dis Ž. Zentiņš.

Piebilstams, ka 5. februāra rītā konsuls V. Tomsons bija piedalījies TLB sestdienas skolas rīta lūgšanā, kur viņu skolas un skolēnu vārdā silti sumināja skolas pārzine A. Martinsone.

Pēdējo apsveicēju vārdus noklausījies, konsuls V. Tomsons LSDA rīkotajā vakarā bija mānāmi aizkustināts, bet savā pateicības uzrunā uzsvēra, ka viss Latvijas labā veiktais darbs nav viņa nopelns, bet mūsu kopējs devums dzimtenei, jo katrs darījis savu mazumiņu, kas kopā veidojis kaut ko lielu. Asprātīgās replikās konsuls pēc tam pateicās katram apsveicējam atsevišķi, pastāstot par tiem kaut ko no savām bagātīgajām atmiņām.

Oficiālajai suminājuma daļai beidzoties, konsuls referēja par gatavošanās darbiem pirmās šķiras pasaules izstādei Montrealā 1967. gadā, norādot, ka pirms gadiem, kad pilsēta izstādes rīkotājiem nodeva skates laukumu, brīvo karogu vidū plivojis arī Latvijas sarkanbaltsarkanais. Referātā konsuls pakavējās tikai pie izstādes pozitīvās puses, sevišķi pie jautājumiem, kas varētu dot iemeslu latviešu saimnieciskajiem darbiniekiem sakaru paplašināšanai, nepieskaŗoties politiskajiem jautājumiem, kas saistās ar šo izstādi, jo tā ir Baltijas tautu federācijas Kanadā kompetence. LNAK valdes pr-dis J. Niedra papildinājumam īsumā paskaidroja, ka LNAK, BTFK un citas baltiešu organizācijas nav bijušas bezdarbībā, bet visu laiku klusībā rīkojušās, lai aizkavētu, ka Padomju savienība izmanto izstādi Baltijas valstu tiesību mazināšanai. Savi panākumi šim klusajam darbam jau bijuši, tagad sākta rīcība atklāti, lai censtos panākt arī Baltiešu dienas uzņemšanu izstādes laikā.

Vakara nobeigumā tā dalībnieki ar konsulu V. Tomsonu pavadīja vairākas sirsnīgas stundas pārrunās un atmiņās pie tējas galda.

Sakarā ar konsula V. Tomsona suminašanu Toronto, interesanti atzīmēt, ka Montrealas pilsēta izdod greznu žurnālu „Montreal 66," lai, pasaules izstādes gaidās, popularizētu pilsētu un sekmētu tūrismu. Izdevuma janvāŗa numurā ievietots Davida Taflera raksts „Sveicināti, konsula kungs," kuŗā autors pakavējas pie Montrealas kā ārvalstu konsulātu centra. Montreala ar 54 konsulātiem var lepoties ar plašāko konsulāro korpusu visā Kanadā un kopā ar Ņujorku un Čikagu pieder pie galvenajiem konsulārajiem centriem Ziemeļamerikā. Montrealas konsulātu uzskaitē minēta arī Latvija, jo konsula Vja Tomsona vārds jau kopš gadiem atrodas oficiālajā diplomātisko un konsulāro pārstāvju reģistrā Otavā. No žurnāla arī uzzinām, ka Montrealā darbojas tikai 18 goda konsulu, bet pārējie, arī V. Tomsons, ir karjēras konsuli. Montrealas konsulārā korpusa vecākais pašreiz ir Rietumvācijas ģenerālkonsuls Dr. G. Štālbergs.

Vtr.

I. ZAMLOVSKIS ARĪ TURPMĀK VADĪS DV TORONTO NODAĻU

DV Toronto nodaļas gadskārtējā pilnsapulcē 6. februārī DV namā piedalījās vairāk nekā 80 dalībnieku no 226 biedriem. Sapulci vadīja E. Krūka un O. Perro, bet protokolēja O. Kjavenieks un K. Bencons. Noklausoties valdes un nozaŗu darbinieku ziņojumus par aizvadītā gada darbību, sapulce to atzina par sekmīgu un izteica visiem darba darītājiem pateicību.

Pēc intensīvām pārrunām un turpmākās darbības vadlīniju izstrādāšanas, izraudzīja amatpersonas darba veikšanai. Par valdes priekšsēdi ar visām klātesošo balsīm ievēlēja līdzšinējo — I. Zamlovski, bet viņa vietnieku P. Broku, kas iepriekšējā valdē veica arī sarīkojumu organizēšanas uzdevumus. Par valdes locekļiem no uzstāditajiem 24 (!) kandidātiem, pusei no kandidāturas atsakoties, ievēlēja līdzšinējos R. Puriņu un V. Jostiņu, bet no jauna A. Kalviņu, V. Cini un J. Meldeŗi, kandidātos paliekot V. Braslipam, O. Kjaveniekam un K. Deklavam. Revizijas komisijā ievēlēja līdzšinējos E. Ozolu un V. Braslipu, bet no jauna J. Šternu. Par nodaļas delegātiem Kanadas DV delegātu sapulcei izraudzīja E. Krūku, V. Cini un O. Perro.

Nodaļas darbības budžetu tekošajam gadam pieņēma 2140 dol. DV nama budžets sabalansēts uz 3100 dol. ienākumos un izdevumos, ko sapulce pieņēma bez grozījumiem.

Plašāku atreferējumu par sapulces gaitu sniegsim mūsu laikraksta nākošā numurā.

Turpinot ilggadīgo paražu, arī šogad sapulces dalībnieki Draudzīgā aicinājuma ietvaros sazieloja TLB sestdienas skolai 46 dol.

R. N.

Preses pile, lozberlapas un Indija

TORONTO PRESES BALLE VĒROTĀJA PIEZĪMĒS

Ar nelaiku premjēra Nerū meitas Indiŗas Gandijas izraudzīšanu par Indijas ministru prezidenti radusies zināma sensācija, kuŗas atkārtošanos gaida daudzas sievietes. Modernais laikmets prasa sievietes vienlīdzību mākslā, sabiedriskajā un arī politiskajā dzīvē, kas īstenojies arī latviešu sabiedrībā. Par to nācās pāriecināties arī nesenajā Preses balle Toronto, nē jau tikai tādēļ, ka „preses lielvalsti" Kanadā jau vairākus gadus vada enerģiskā rakstniece un etnografe Biruta Senkēviča, vai par rakstnieku cēlienu neaizstājamu vaditāju kļuvusi dzejniece Velta Toma, bet dāmu priekšā nācās atkāpties pat „Latvija Amerikā" šefredaktoram A. Vinčelam, kaut arī šoreiz tā bija pāša izraudzītā dzīvesbiedre Ņina. Ja redaktoram nācās apmierināties ar paša pirktu baltu neļķi, tad viņa dzīvesbiedre saņēma krāšņu orchideju un piedevām vēl paprāvu klinģeri, kuŗu LPB Kanadas kopas vārdā galdā lika priekšniece B. Senkēviča. Savu uzmanību apliecināja arī Lotus puķu veikala īpašnieki A. un J. Tirums, pasniedzot skaistas rozes. Ar to bija atklāts noslēpums — Ņina Vinčele 29. janvāri atzīmēja savu dzimšanas dienu, kas šogad sakrita tieši ar gadskārtējo Preses balli. Dāmu domināciju ballē vēl pavairoja arī Maija Puriņa un dzejniece Vēlta Toma, kas dzimšanas dienas varēja atzīmēt, balles stundai un rakstnieku cēlienam beidzoties.

No vīrieškārtas pārstāvjiem savu esamību ballē daudzmaz izdevās atgādināt vienīgi Ilmāram Batrakam, kuŗam zināmi vai nezināmi labvēļi no Grand Rapidiem bija atsūtījuši lielāka izmēra cigāru.

☆

Preses balli šogad nodancoja bez gaidītajiem kaimiņzemes viesiem, kas, liekas, nebija vēl atspirguši no Čikagas priekiem vai arī pārāk nopietni atbaidīti ar sniegputeni. Toties drosmīgi ceļu bija mērojuši kuplā skaitā hamiltonieši, londonieši un citi no tuvākās Toronto apkārtnes. Daļa no pašu mājas ļaudīm īsi pirms balles tomēr atsauca iepriekš pasūtinātās ieejas kartes un rezervētās vietas pie galdiņiem. Izrādījās, ka tieši Preses balles laikā kāds māksliniek u pāris Toronto bija iedomājis savā mājā rīkot „pidžamu balli". Un kas gan ir Preses balle un darbinieki, salīdzinot ar mākslinieku pidžamām vai krāšņām rīta kleitām?... Vajadzīgo publicitāti prese jau tāpat neliegs mākslinieki arī turpmāk, kā jau tad daudz nopūlēties ar Preses balles atbalstīšanu!

☆

Preses ballē tomēr arī bez pidžamām bija pietiekoši daudz jautrības. Pie tā nenoliedzami nopelni arī drukātajai „Preses Pilei", kas šoreiz pacēlās piecpadsmit gadu jubilejas lidojumam. Tādēļ tā bija uzpūtusies divreiz tik liela kā iepriekšējā gadā, un devās globālos augstumos. Un tur, liekas, mūsu pilīte būs samīlējusies kādā vanagā, jo katrā spārnu vēzienā izkrita pa vanaga spalvai. Jādomā, tās nebūs uzlasītas no tiem šmorētajiem vanagiem, kuŗus mājturības daļā ieteic kāds „sabiedriski kulinārās mākslas lietpratējs." Pārbaudot viņa ieteikto recepti, izrādījies, ka tāds ēdiens mūsu neizturīgajiem trimdas vēderiņiem ir par stipru. Turklāt vanagam, kā jau lielākam putnam, ir ne tikai savs mugurkauls, bet arī citi kauli, kas viena otra gardēža mākslīgajam zobam var sagādāt grūtības. Tādēļ nākošajā gadā mājturības daļā ieteicams uzņemt vieglāk sagremojamu ēdienu receptes, piemēram — literāro rasolu. Piejaucot tam jau divus gadus pēc kārtas piešķirtos lozberlapu vainagus un paklapējot uz drauga pleca, iznāktu visiem līdzstrādniekiem garšīga maltīte. Tomēr ar lozberlapam jārīkojas taupīgi, jo tās jau divus gadus pēc kārtas tiek dalītas par Chruščova gāšanu. Pagājušā gadā tās saņēma Monika Zariņa, bet šogad Oskars Jordāns, kas pirms pāris gadiem esot pat parādījies kādā preses ballē kaimiņzemē. Tātad — abi ievērojami preses darbinieki. Nākošā gadā mūsu „Preses Pīle" lozberlapas par Chruščova gāšanu piešķiršot kādam tautietim Austrālijā, jo še uz vietas visas gāzēju rezerves esot izsmeltas.

☆

Katrā gadījumā šāgada Preses balle ir labi aizvadita, un reizē ar to radies prieks nākošiem šāda veida sarīkojumiem, par kuŗu trūkumu torontiešī nevar sūdzēties. Tepat pie durvīm jau ir arī gadskārtējais mākslinieku karnevāls, kuŗu šogad nosauca „Jukums smukumā". Tas notiks 11. februārī plkst. 8 vakarā Columbus zālē, 582 Sherbourne St. Masku izdoma un dažādība mākslinieku karnevālos vienmēr bijusi pārsteidzoša, bet šogad pārsteigums būšot arī go go meitenes. Nav zināms, vai viņas tikai staigās, kā to varētu saprast no apzīmējuma, bet domājams, ka viņas neatteiksies arī dejot. Automašīnu īpašniekiem ieteicams atbrīvot bagāžas telpu, jo — kas var zināt: varbūt laime smaida un mājās jāved viena no četrām gleznām, kuŗas piešķirs labākajām maskām vai varēs laimēt loterijā. Es savai automašīnai esmu izcēlis aizmugures sēdekli, jo ceru, ka man kritīs lielākā no gleznām. Tātad — uz redzēšanos „Jukuma smukumā" karnevālā, ja kaut kur tai pašā laikā nenotiks kāda „neglīžē balle"...

Jānis Traips

MONTREALA

Draudzīgā aicinājuma atceres vakaru 29. janvārī bija rīkojusi latviešu skola Montrealā. To ievadīja E. Bickis ar referātu, kuŗā apskatīja latviešu grāmatas vēsturi. Sekoja Elviras Lejas bērnu dzejoļu deklamācijas skolas audzēkņu izpildījumā. Mazie uzveda arī īsu ludziņu „Rūķīši," kuŗai dekorācijas bija gatavojis Strenge. Montrealas jaunā mūziķa M. Bicka kompozicijas dziedāja J. Zilkalns. Klausītājiem visvairāk patika iejūtīgie tautas dziesmu apstrādājumi. Sekoja skolas koŗa dziedātās tautas dziesmas un vīru koŗa Junda priekšnesums dir. G. Alekša vadībā. Programmu pabeidza deju kopa Ačkups Kā skolas priekšnieks K. Deksnis norādīja, vakara aktīvo darbinieku un dalībnieku skaits sniedzās pāri simtam.

St.

Vai kāds spēj pār

Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojumā Ziemeļanglijā, Līdsā, LNPL pr-dim A. Abakukam bija uzdevums ne vien teikt svētku runu, bet arī izdalīt atzinības balvas jauniešiem par centību mācībās angļu vidusskolās, par čaklu piedalīšanos LNPL rīkotās vasaras sacensībās jaunatnei, par atsaucību un aktīvu rosmi sabiedriskajā dzīvē un par panākumiem tautas dainu zināšanas sacensībā. Vēl bija speciālas vanagu un vanadžu naudas balvas studējošiem, kuŗi, kāpdami augstāk zinību kalnā, tomēr palikuši uzticīgi arī vanagu organizācijai. Skita, ka balvu skaits toreiz pārsniedza iepriekšējo gadu „birumus". Balvu piešķiršanā savus „spēkus" bija apvienojis pie Līdsas latviešu skolas pastāvošais Draudzīgā aicinājuma fonds ar Līdsas nodaļas vanagiem un vanadzēm.

Neminēšu visu apbalvoto jauniešu vārdus, kas sniedzās vairākos desmitos, bet pieminēšu tikai tos, pagaidām vēl gados visai jaunos censoņus, kas uzrādījuši apbrīnojamus rezultātus tautas dainu zināšanā. Kā pirmā lai tencināta paša skolas pārziņa 12 g. v. meita Anna Balode, kas tautas balvu sacensībās uzteikusi 515 dainu. Iepriekšējā gadā viņas sniegums bija „tikai" 421 daina. Apbrīnošanas cienīgs ir arī Annas māsiņas — Grietiņas sniegums: būdama 2 gadus jaunāka, viņa uzteikusi 450 dainu (iepriekšējā gadā — 361).

Ārpus „konkurences" resp. ārpus oficiālajām dainu uzteikšanas sacensībām prieciģu vēlēšanos parādīt arī savas spējas bija izteikuši 5 g. v. Ivars Šulcs ar savu 2 (!) gadus veco māsiņu Dzintru. Ivaram šī nebija pirmā „debija" — tā iesākās jau gadu iepriekš, kad viņš varēja jau uzskaitīt 5 dainas. Bet Ivars jau nebūtu cienīgs „stiprā dzimuma" pārstāvis, ja progresā paliktu iepakaļ mieltenēm: viņa „konts" uzlabojās uz 121 dainu. Speciāla atzinība un slavinājums lai izteikts Ivara mazajai māsiņai Dzintrai, kas, būdama tikai 2 gadus veca, jau pirmajā gājienā spēja uzteikt 12 dainu. Vai gan līdzīga vecuma bērnu vidū visā pasaulē būs iespējams atrast kādu „konkurenti"?

Lai atzinība skolai, skolotājiem un arī vecākiem, kas jaukā kopdarbībā ievirzījuši jauniešu intereses pareizā gultnē.

☆

Draudzīgā aicinājuma atceres svinībās Līdsā svētku runu teikt bija aicināts LNPL pr-dis A. Abakuks. Viņš, cita vidū, ierosināja un uzsvēra, ka trimdas īpato apstākļu dēļ vēsturiskais Draudzīgais aicinājums prasa papildinājumu. Šo nepieciešamību zināmā mērā jau izpratušas Līdsas vanadzes, kas kopā ar nodaļas valdi piešķirušas naudas balvas 4 vanadzēm — studentēm un 1 vanagam — studentam, lai saglabātu mūsu jauno audzi savai tautai, lai tā nezustu mūsu tēvu zemei, lai ar šo latvisko garu jaunatne reiz atkal nokļūtu tai zemē, par kuŗu mēs kādreiz liecinājām, ka tā ir mūsu tautas svēts mantojums. A. Abakuks izteica pateicību visiem trimdas skolotājiem par viņu pašaizliedzīgo darbu latviešu skolās, visiem vecākiem, kas savus bērnus šajās skolās sūta, kā arī visām organizācijām, kas latviešu skolas uztur un atbalsta.

☆

Anglijas latviešu koŗu diriģentu, dziedātāju un sabiedrisko organizāciju pārstāvju apspriedē nolemts 1967. gada maija beigās sarīkot Lesterē latviešu dziesmu dienas, kas pēc skaita Anglijā būs septītās. Tās reizē būs arī zināmā mērā ģenerālmēģinājums 1968. gada 2. Eiropas latviešu dziesmu svētkiem Hanoverā, Vācijā.

☆

Oksfordā janvāŗa vidū pēkšņā nāvē šķīries Latvijas armijas jātnieku pulka kapteinis Leonīds Lapainis. Aizgājējs bijis aktīvs sabiedrisks darbinieks—piedalījies DV nod. dibināšanā, LNPL pārstāvniecības noorganizēšanā un bijis arī aktīvs draudzes darbā.

☆

Pag. gadā Lesterā notikušajam baltiešu sarīkojumam bija laba atsaucība no visu trīs tautu apmeklētāju puses. Nācās dzirdēt vienīgi plezīmes, ka telpas bijušas par mazām. Lai šogad „šaurību" novērstu, ricības komiteja sameklējusi plašākas telpas — ugunsdzēsēju zāli ar 400 sēdvietām. Sarīkojumā piedalīsies Zuikas vīru koris, Lesteras igauņu jauktais koris, lietuviešu tautas deju kopa un, iespējams, arī kāda lietuviešu soliste, kas pašreiz viesojas Anglijā.

Tomsonu

ēdējā latviešu kreditsabiedrības un
pvie- kreditsabiedrību apvienības vār-
dā. Rakstveida sveicienu bija sū-
kon- tījis Toronto latviešu YMCAs val-
, no- des pr-dis Z. Zentiņš.
apsi- Piebilstams, ka 5. februāra rī-
rstā- tā konsuls V. Tomsons bija pie-
o jā- dalījies TLB sestdienas skolas rī-
aidu, ta lūgšanā, kur viņu skolas un
rešu skolēnu vārdā silti suminā ja sko-
a ir las pārzine A. Martinsone.
eko- Pēdējo apsveicēju vārdus no-
erso- klausījies, konsuls V. Tomsons
ba- LSDA rīkotajā vakarā bija ma-
pras nāmi aizkustināts, bet savā patei-
rp- cības uzrunā uzsvēra, ka viss
ējā Latvijas labā veiktais darbs nav
ešu- viņa nopelns, bet mūsu kopējs
s ar devums dzimtenei, jo katrs dari-
jis savu mazumiņu, kas kopā vei-
edra dojis kaut ko lielu. Asprātīgās re-
snie- plikās konsuls pēc tam pateicās
pie- katram apsveicējam atsevišķi, pa-
se- stāstot par tiem kaut ko no sa-
60. vām bagātīgajām atmiņām.
lién Oficiālajai sumināju ma daļai
iza- beidzoties, konsuls referēja par
em, gatavošanās darbiem pirmās šķi-
as ras pasaules izstādei Montreālā
nai 1967. gadā, norādot, ka pirms ga-
LN diem, kad pilsēta izstādes rīkotā-
usi jiem nodeva skates laukumu, brī-
vo karogu vidū plīvojis arī Latvi-
ju- jas sarkanbaltsarkanais. Referē-
tor- tā konsuls pakavējās tikai pie iz-
ē, stādes pozitīvās puses, sevišķi pie
stā jautājumiem, kas varētu dot ie-
mi rosmi latviešu saimnieciskajiem
m, darbiniekiem sakaru paplašināša-
er- nai, nepieskaroties politiskajiem
š. jautājumiem, kas saistās ar šo iz-
ārī stādi, jo tā ir Baltijas tautu fede-
ni- rācijas Kanadā kompetence. LN-
To- AK valdes pr-dis J. Niedra papil-
ba- dinājumam īsumā paskaidroja,
Sv. ka LNAK, BTFK un citas baltie-
bet šu organizācijas nav bijušas bez-
rdā darbībā, bet visu laiku klusībā
par rīkojušās, lai aizkavētu, ka Pad.
kā, savienība izmanto izstādi Balti-
ar- jas valstu tiesību mazināšanai.
mu Savi panākumi šim klusajam
ap- darbam jau bijuši, tagad sākta
ā. rīcība atklāti, lai censtos panākt
mi- arī Baltiešu dienas uzņemšanu
Ka- izstādes laikā.
ca, Vakara nobeigumā tā dalībnie-
ī- ki ar konsulu V. Tomsonu pava-
oli. dīja vairākas sirsnīgas stundas
ap- pārrunās un atmiņās pie tējas
šu galda.
tās Sakarā ar konsula V. Tomsona
ba- suminā šanu Toronto, interesanti
ot atzīmēt, ka Montrealas pilsēta iz-
o dod greznu žurnālu „Montreal
ār- 66," lai, pasaules izstādes gaidās,
at- popularizētu pilsētu un sekmē-
A. tu tūrismu. Izdevuma janvāra
d numurā ievietots Davida Taflera
et raksts „Sveicināti, konsula
at- kungs," kurā autors pakavējas pie
šu Montrealas kā ārvalstu konsulā-
d- tu centra. Montreala ar 54 kon-
e- sulātiem var lepoties ar plašāko
ā konsulāro korpusu visā Kanadā
r- un kopā ar Nujorku un Čikagu
u pieder pie galvenajiem konsulā-
c rajiem centriem Ziemeļamerikā.
i- Montrealas konsulātu uzskaitē
d minēta arī Latvija, jo konsula Vi
e- ja Tomsona vārds jau kopš ga-
diem atrodas oficiālajā diplomā-
Šī tisko un konsulāro pārstāvju re
a gistrā, Otavā. No žurnāla arī uz-
ā- zināms, ka Montrealā darbojas ti-
kai 18 goda konsulu, bet pārējie,
n arī V. Tomsons, ir karjēras kon-
r suli. Montrealas konsulārā kor-
s- pusa vecākais pašreiz ir Rietum-
, vācijas generālkonsuls Dr. G.
. Štālbergs.

Vēr.

TREALA

ja J. Zilkalns. Klausītājiem vis-
vairāk patika iejūtīgie tautas
dziesmu apstrādājumi. Sekoja
skolas koŗa dziedātās tautas
dziesmas un vīru koŗa Junda
priekšnesums dir. G. Alekša va-
dībā. Programmu pabeidza deju
kopa Ačkups. Kā skolas priekš-
nieks K. Deksnis norādīja, vaka-
ra aktīvo darbinieku un dalībnie-
ku skaits sniedzās pāri simtam.

St.

nes. Nav zināms, vai viņas tikai
staigās, kā to varētu saprast no
apzīmējuma, bet domājams, ka
viņas neatteiksies arī dejot. Auto-
mašīnu īpašniekiem ieteicams at-
brīvot bagāžas telpu, jo — kas
var zināt: varbūt laime smaida
un mājās jāved viena no četrām
ceļazīmēm, kuŗas piešķirs labāka-
jām maskām vai varēs laimēt lo-
terijā. Es savai automašīnai es-
mu izcēlis aizmugures sēdekli, jo
ceru, ka man kritīs lielākā no ce-
ļazīmēm. Tātad — uz redzēšanos „Ju-
kuma smukumā" karnevālā, ja
kaut kur tai pašā laikā nenotiks
kāda „neglīžē balle"...

Jānis Traips

Vai kāds spēj pārsniegt šo jauniešu sniegumus?

Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojumā Ziemeļanglijā, Līdsā, LNPL pr-dim A. Abakukam bija uzdevums ne vien teikt svētku runu, bet arī izdalīt atzinības balvas jauniešiem par centību mācībās angļu vidusskolās, par čaklu piedalīšanos LNPL rīkotās vasaras sacensībās jaunatnei, par atsaucību un aktīvu rosmi sabiedriskajā dzīvē un par panākumiem tautas dainu zināšanas sacensībā. Vēl bija speciālas vanagu un vanadžu naudas balvas studējošiem, kuŗi, kāpdami augstāk zinību kalnā, tomēr palikuši uzticīgi arī vanagu organizācijai. Šķita, ka balvu skaits toreiz pārsniedza iepriekšējo gadu „birumus". Balvu piešķiršanā savus „spēkus" bija apvienojis pie Līdsas latviešu skolas pastāvošais Draudzīgā aicinājuma fonds ar Līdsas nodaļas vanagiem un vanadzēm.

Neminēšu visu apbalvoto jauniešu vārdus, kas sniedzās vairākos desmitos, bet pieminēšu tikai tos, pagaidām vēl gados visai jaunos censoņus, kas uzrādījuši apbrīnojamus rezultātus tautas dainu zināšanā. Kā pirmā lai tencināta paša skolas pārziņa 12 g. v. meita Anna Balode, kas tautas balvu sacensībās uzteikusi 515 dainu. Iepriekšējā gadā viņas sniegums bija „tikai" 421 daina. Apbrīnošanas cienīgs ir arī Annas māsiņas — Grietiņas sniegums: būdama 2 gadus jaunāka, viņa uzteikusi 450 dainu (iepriekšējā gadā — 361).

Ārpus „konkurences" resp. ārpus oficiālajām dainu uzteikšanas sacensībām priecīgu vēlēšanos parādīt arī savas spējas bija izteikuši 5 g. v. Ivars Šulcs ar savu 2 (!) gadus veco māsiņu Dzintru. Ivaram šī nebija pirmā „debija" — tā iesākās jau gadu iepriekš, kad viņš varēja jau uzskaitīt 52 dainas. Bet Ivars jau nebūtu cienīgs „stiprā dzimuma" pārstāvis, ja progresā paliktu iepakaļ mei tenēm: viņa „konts" uzlabojās uz 121 dainu. Speciāla atzinība un slavinājums lai izteikts Ivara mazajai māsiņai Dzintrai, kas, būdama tikai 2 gadus veca, jau pirmajā gājienā spēja uzteikt 12 dainu. Vai gan līdzīga vecuma bērnu vidū visā pasaulē būs iespējams atrast kādu „konkurenti"?

Lai atzinība skolai, skolotājiem un arī vecākiem, kas jaukā kopdarbībā ievirzījuši jauniešu intereses pareizā gultnē.

☆

Draudzīgā aicinājuma atceres svinības Līdsā svētku runu teikt bija aicināts LNPL pr-dis A. Abakuks. Viņš, cita vidū, ierosināja un uzsvēra, ka trimdas īpato apstākļu dēļ vēsturiskais Draudzīgais aicinājums prasa papildinājumu. Šo nepieciešamību zināmā mērā jau izpratušas Līdsas vanadzes, kas kopā ar nodaļas valdi piešķīrušas naudas balvas 4 vanadzēm — studentēm un 1 vanagam — studentam, lai saglabātu mūsu jauno audzi savai tautai, lai tā nezustu mūsu tēvu zemei, lai ar šo latvisko garu jaunatne reiz atkal nokļūtu tai zemē, par kuŗu mēs kādreiz liecinājām, ka tā ir mūsu tautas svēts mantojums. A. Abakuks izteica pateicību visiem trimdas skolotājiem par viņu pašaizliedzīgo darbu latviešu skolās, visiem vecākiem, kas savus bērnus šajās skolās sūta, kā arī visām organizācijām, kas latviešu skolas uztur un atbalsta.

☆

Anglijas latviešu koŗu diriģentu, dziedātāju un sabiedrisko organizāciju pārstāvju apspriedē nolemts 1967. gada maija beigās sarīkot Lesterē latviešu dziesmu dienas, kas pēc skaita Anglijā būs septītās. Tās reizē būs arī zināmā mērā ģenerālmēģinājums 1968. gada 2. Eiropas latviešu dziesmu svētkiem Hanoverā, Vācijā.

☆

Oksfordā janvāra vidū pēkšņā nāvē šķīries Latvijas armijas jātnieku pulka kapteiņis Leonīds Lapainis. Aizgājējs bijis aktīvs sabiedrisks darbinieks—piedalījies DV nod. dibināšanā, LNPL pārstāvniecības noorganizēšanā un bijis arī aktīvs draudzes darbā.

☆

Pag. gadā Lesterā notikušajam baltiešu sarīkojumam bija laba atsaucība no visu trīs tautu apmeklētāju puses. Nācās dzirdēt vienīgi piezīmes, ka telpas bijušas par mazām. Lai šogad „saurību" novērstu, ricības komiteja sameklējusi plašākas telpas — ugunsdzēsēju zāli ar 400 sēdvietām. Sarīkojumā piedalīsies Zuikas vīru koris, Lesteras igauņu jauktais koris, lietuviešu tautas deju kopa un, iespējams, arī kāda lietuviešu soliste, kas pašreiz viesojas Anglijē.

(VESTULE NO ANGLIJAS)

☆

DVF Halifaksas nodaļas pirmo reiz rīkotajās Draudzīgā aicinājuma atceres svinībās vārds bija dots mūsu jaunākās paaudzes pārstāvjiem: svētku runu teica Līdsā dzīvojošā jaunā literāte Skaidrīte Ēbersteine, bet mūzikālajā daļā uzstājās pašu mājas 15 gadu vecā vidusskolniece — čella spēlētāja Lilija Zobene. Savu priekšnesumu viņa pabeidza, nodziedot arī pāris tautas dziesmu, jo jaunā meiča ir arī liela dziesminiece. Sarīkojuma ietvaros ietilpa arī gleznotāja Valtera Bērziņa otra patstāvīgā darbu izstāde, kuŗā Bradfordā dzīvojošais mākslinieks reprezentējās ar 26 jaunākajiem darbiem. Viņa pirmā izstāde notika pag. gada vasarā Līdsā, gūstot lielu piekrišanu, par ko liecināja pārdesmit pārdotu darbu.

A. P.

Ko Ņujorkas latvieši lasa mūsu laikrakstos

Iztaujājot vairākus desmitus latviešu laikrakstu lasītāju Ņujorkā, atzinums ir, ka vairums neizlasa visu laikrakstu, bet tikai daļu. Lasītāju intereses atkarīgas no vecuma, no dzīves vietas, no nodarbošanās vai brīvā laika pavadīšanas, dažreiz arī no gara stāvokļa...

Visu laikrakstu izlasa tikai vecākā paaudze, dažos gadījumos arī vidējā. Vispirms, mūsu pensionāriem ir daudz brīva laika, ko var labi izmantot, iepazīstoties ar latviešu dzīvi no krasta līdz krastam vai pat globālā mērogā, jo mūsu laikraksti cenšas aprakstīt notikumus un sasniegumus latviešu dzīvē visā pasaulē. Vecā paaudze iepazīstas ar pasaules notikumiem un politisko apskatu, jo, nepārvaldīdami pietiekami svešvalodu, viņiem vieglāk notikumu aprakstus izlasīt latviski. Pārējie tomēr sūdzas, ka šī nodaļa un bieži vien liela daļa no pirmās lapas esot nevajadzīga, jo te sniegtās ziņas sen izlasītas vietējā laikrakstā. Līdzīgas ir atsauksmes par tulkojumiem no amerikāņu, kanadiešu vai cittautu žurnāliem. Liekas, ka lielākajās latviešu kolonijās laikrakstu nelasa tik rūpīgi, kā vietās ar mazu latviešu skaitu. Savrup dzīvojošos latviešus interesē, ko tautiešī lielajās kolonijās dara un veido.

Aptauja Ņujorkā rāda, ka visvairāk iecienītā laikraksta daļa ir sludinājumi, īpaši atsevišķi sīki sludinājumi. Sludinājumos atspoguļojas visa trimdas latviešu dzīve. Beru ziņās varam lasīt to vārdus, kas šķirušies no šīs dzīves, bieži aizgājušie ir tādi, kuŗus esam pazinuši personīgi vai kas aktīvi darbojušies trimdas sabiedriskajā dzīvē. Citi sludinājumi stāsta par latviešu sarīkojumiem, par koncertu Ņujorkā, par kultūras dienām Priedainē, par Preses balli Toronto, par gleznu izstādi Čikagā vai par Piecīšu uzstāšanos Kalamazu. Ar sludinājumu rīkotāji cer gūt vairāk apmeklētāju, bet lasītājs atrod iespēju izvēlēties brīvā laika pavadīšanas iespējas. Sludinājumos daudzi vēlas pārdot vai piedāvā palkalpojumus, dažreiz vēlas arī kaut ko iegādāties vai prasa palkalpojumus, darba spēku, dažreiz arī tikai informāciju par kādu notikumu vai personu. Pārdod visvairāk grāmatu, un latviešu laikraksts arī ir viens no ievērojamākajiem grāmatu piedāvāšanas veidiem. Cits grib pārdot rupjo vai citādu maizi, zušus un nēģus, tautiskus izstrādājumus vai rūpniecības ražojumus; citam jāatrod kāds mantinieks vai pazina; cits atkal grib atrast mūža draugu vai apkalpotāju; daža vietā izdod dzīvokli vai vajadzīgs kāds būvamatnieks, bet cigā tā vietā var lasīt, kuŗa firma lētāk un labāk var nosūtīt dāvanu saiņus piederīgajiem. Sludinājuma ievietotājs vēlējies iegūt kādas priekšrocības, bet lasītājs ziņkārēs apmierināšanai, dažreiz arī apstākļu spiests, izlasa piedāvājumu un atbild, tā izpildot sludinājumā paredzēto uzdevumu.

Latvieši, laikam, ir lieli lokālpatrioti, tādēļ lasītāju interesu otrā vietā parasti ir vietējās ziņas. Ņujorkas latvietis gandrīz vienmēr centīsies atšķirt to lapu, kuŗā apraksti par Ņujorku; kā bija apmeklēts svētdienas sarīkojums, kā noritēja koncerts vai balle, cik naudas savākts jaunajam latviešu namam, kad sāks darboties kreditsabiedrība. Čikagas lasītāji bija uztraukušies, ka par viņu pilsētu laikrakstā parādās maz ziņu, bet „sūdzības rakstam" varēja arī pievienot ziņas par Čikagas vietējiem notikumiem, tā palīdzot redaktoram un citiem lasītājiem.

Lasītāji labprāt lasa arī par lieliem latviešu sarīkojumiem un notikumiem citās pilsētās, valstīs vai kontinentos. Dziesmu svētku apraksti, kultūras dienas, Kultūras fonda savāktās summas un piešķirtās balvas, baltiešu demonstrācijas, Daugavas Vanagu dienas un citi līdzīgi notikumi ir lasītāju pārrunu temats vēl ilgi pēc sarīkojumu aprakstu parādīšanās laikrakstos.

Plaša piekrišana ir lasītāju vēstulēm redakcijai, kuŗās dažs atbalsta vai mēģina atspēkot kādā rakstā izteiktās domas. Dažs sava vēstulē tā noskaities, ka ar mieru dūri sist uz galda; cits mierīgi aizrāda uz trūkumiem, bet lasītājiem tā liekas interesanta viela.

Par ievadrakstiem atsauksmes ir dažādas. Citi slavē, citi saka, ka lasāmi tikai skaisti vārdi un frazes, bet veltīgi gaidīt uz darbiem. Kādu V. Korsta ievadrakstu Ņujorkas sieviešu korporācijas bija izdebatējušas savās sanāksmēs. Lasītāji vēlētos vairāk laba latviešu humora ar karikatūrām, bet tas, liekas, ir cietā rieksts galvenajam redaktoram...

Pēc vērojumiem (bet ne pēc aptaujas!) visvairāk un vislabāk katrs lasītu pats par sevi. Laikam tā ir cilvēka vājība, ka viņš labprāt redzētu savu vārdu avīžu slejās, kuŗas to iznestu pa visu pasauli. Kāds kultūras darbinieks vienmēr ir apjautājies, vai būs raksts par kultūras sarīkojumu, kuŗā viņš piedalījies; kāds cits vairākas reizes noprasījis, kāpēc nav raksta par viņu, bet kāds tikko ievēlēts vicepriekšsēdis bija sašutis, ka viņa vārds nav bijis rakstā, kuŗā atzīmētas citas amatpersonas un kāds cits ASV vidienē nebija apmierināts, ka nav bijis jubilejas raksta avīzē par viņa 55 mūža gadiem.

Mūsu jaunā paaudze lasa aprakstus par latviešu sarīkojumiem un dzīvi, kultūras cienītāji — atsauksmes par koncertiem, izstādēm un grāmatām; sportisti vēlas sporta ziņas par latviešu sniegumiem un ballīšu spēlēm. Laikraksta uzdevums ir visus lasītājus apmierināt tā, lai kaza būtu dzīva, bet vilks pašdis.

V. I.

ČIKAGAS KREDITSABIEDRĪBAS ĪPATĀ PROBLĒMA

Ilinojas latviešu federālā kreditsabiedrība šogad ieiet savā 4. darbības gadā, un pārskats rāda, ka 1965. gada 31. decembrī tās bilance bijusi 80.864,77 dol. Biedrībā pašreiz 177 biedru, pērn nākuši klāt 48 jauni. Gadskārtējās vēlēšanās valde palikusi vecajā sastāvā: pr-dis V. Kraulis, pr-ža vietn. V. Viksniņš, vicepr-dis U. Vītols, sekr. R. Nīkurs, kasieris R. Vanags, valdes locekļi A. Gaķis un A. Andersons.

Sarunās ar šiem naudīgajiem vīriem noskaidrojas, ka tautieši labprātāk šo iestādījumu izmanto noguldījumiem nekā aizņēmumiem. Tā, piemēram, pērn aizdevumos izsniegti 41.673 dol., bet liekas, ka šī summa varētu būt stipri augstāka. Kreditsabiedrība ieteic maksāt veikalos skaidrā naudā un vajadzīgo summu aizņemties no tās, kaut arī tikai 100 vai 200 dol. Pērkot veikalā uz nomaksu, tiek pieskaitīti 2—3 reizes lielāki procenti nekā kreditsabiedrības likmēs. Augstākā aizdevuma summa pašreiz noteikta uz 3500 dol. (bez nodrošinājuma 750); pērn caurmēra aizņēmums bijis 970 dol.

Sevišķi ieteicams iestāties kreditsabiedrībā tautiešiem ap 50 gadu vecumā, jo reizē ar to viņi iegūst par brīvu dzīvības apdrošinājumu. Apdrošinoties pašiem, šai vecumā jāmaksā daudz augstākas likmes. Gimenes ar bērniem savukārt šādā kārtā var viegli iekrāt papildlīdzekļus skolas gaitām. Lai izdarītu iemaksu, nav katrreiz jābrauc uz Latviešu namu, jo maksājumu var nokārtot arī pa pastu, pievienojot grāmatiņu, kuŗā izdarīs ierakstus. Noguldījumiem ir federālās valdības aizsardziba — augstākais apdrošinājums.

Nākamā gadā valde izšķirās izmaksāt dividendes 4% apmērā. Tās izmaksās divreiz gadā; bet to lielums būs atkarīgs no aizņēmumu skaita.

D. V.

DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis I. Zamlovskis apsveic DV darbinieku un kādreizējo DV apgāda vadītāju Kārli Benconu 65. šūpļa svētkos.

Foto: JAK

10.000 dolaru latviešu skolai

Krišjāņa Barona latviešu skola jauniešu pašu rīkotajiem kurcikagā pēdējā laikā piedzīvojusi siem un milzīgo latviešu grāmatu ražu, no kuŗas gan daļa, pēc sūras dienas, jo Association referenta izteiciena, pieskaitāma House, kuŗā tā bija mitusi 12 gadu, atteicās turpmāk izīrēt telpas, t. s. „lubu" literatūrai. Dr. savu rīcību motivējot ar to, ka, Streips arī atstāstīja kādu 6 nepēc novērojumiem spriežot, latdējas nogalu kursos sapulcējušos viešu savai papildskolai varot atjauniešu atzinumu, ka latviešu lauties īrēt privātas telpas, kursabiedrības lielākā vaina pašreiz pretim šīs pirmām kārtām domāesot — kritikas trūkums.

tas mazturīgu bērnu vajadzībām. Prof. A. Grotāns, skolas pārzinis, pieņēma ziedojumus. R. Ka- Pēc ilgākas taujāšanas un sprielunds Čikagas korporāciju kopas šanas nolēma pārbūvēt Latvievārdā pieteica 1000 dol., bez tam šu namu, uzsākot līdzekļu vākšanu telpu fondam. Skolas padomes pr-dis A. Birkens tagad ziņo, ka ziedojumos jau sanācis pāri par $10.000, bet līdzekļu vākšanu turpinās vēl vienu gadu, pa šo laiku skolu izvietojot laipnas luterāņu draudzes paspārnē, kuŗas mācītājs Nūmens bija ieradies arī skolas Draudzīgā aicinājuma sarīkojumā.

A. Birkena atklāšanas vārdiem šai sarīkojumā sekoja Dr. L. Streipa runa, kuŗā viņš minēja interesantus datus par šo prezidenta K. Ulmaņa pasākumu, „par kuŗu vēl neviens nekā viņam nav varējis pārmest," tāpat arī par vispārējo skolu darbu trimdā.

D. V.

PŪCESSPIEGELIS

BALSIS UN ATBALSIS RAKSTNIEKU CĒLIENA PĒC PRESES BALLES TORONTO

Balss no estrādes: „...Mēs nedzīvojam vairs tais laikos, kad rakstnieki varēja ieslēgties zilonkaula tornos vai kā dendiji pastaigāties ielās ar neķi pogu caurumā..."

1. atbalss no auditorijas: „Vai tad Latvijas brīvvalstī kādreiz tādi torņi un dendiji arī bijuši?"

2. atbalss no auditorijas: „Kur nu! Tas augstākais tornis, kuŗā kāds rakstnieks varēja iekāpt un dienišķo maizes riecienu nopelnīt, bija kāda laikraksta vai izdevniecības korrektora postenis. Dažs labs, kam nebija tā iegadījies, iztika ar pagājušā gadsimta skaitāmo kauliņu klabināšanu kādā kantorelī. Tā ziloņkaula torņa galotne bija nesamaksāta mēbelēta istaba ar no laukiem atsūtītu žāvētas desas luņķiti plauktā."

1. atbalss: „Vai traks! Bet redzi, kas par runu! Ir dzirdēts pat, ka maizes darbs tos torņos kāpējus tagad traucējot rakstīt un nodarboties ar ģeniālitāti. Lai pagādā desas luņķa darbu arī, ja maize par pliku."

Balss no estrādes: „Ja mēs nerakstām, mums uzbrūk, ja mēs rakstām, mūs kritizē..."

„1. atbalss: „Vai tā kritizēšana domāta kā kāda vardarbība vai rupjš vārds?"

2. atbalss: „Tas ir visnepatikamākais vārds un darbība gara darboņiem; kaut kas līdzīgs bērnu slimībai, masalām vai vējbakām. Tā moka darboni vairākas nedēļas pēc kritikas publicēšanas."

1. atbalss: „Redzi, tāpēc Preses Pīlē arī bija teikts: tas un tas rakstīs tādu un tādu sacerējumu un pats taisīs par to savu darbu to kritizēšanu. Skaidrs! Tad zina, ka ir pasargāts no bērnu slimībām. Bet nez', vai to sacerējumu lasīs viens pats, vai citiem arī dos? Vismaz piedāvās, lai pērk, — nu, kaut par desas luņķa cenu? Vai manu! Tad var iznākt, ka jāsēž tā kā tiem austrumzemju pērtiķīšiem: viens tur ar ķepām ausis ciet, otrs acis, trešais muti! Tupi nu tādā pašceltā tornī... Zemē arī netiek, ne pēc maizes, ne desas, ne kādiem ierosinājumiem."

2. atbalss: „Beidz filozofēt! Pats zini, ka tagad katrs gara darbonis pavisam skaisti un pat uz balsīm orķestra pavadījumā prot dziedāt vecu veco tirgus dziesmiņu:

Kas grib iet uz tirgus placi,
Lai tur vaļā aus' un aci..."

Tiltiņš

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

NUJORKA

● Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzei pag. gadā bijuši 167 dievkalpojumi 7 vietās, 2 kapsētās un nometnē. Dievkalpojumu skaits bija par 11 mazāks nekā iepriekšējā gadā. Kristības bijušas par 5 vairāk nekā iepriekšējā gadā — kopskaitā 36, iesvētīti 38, laulāti 19, miruši 47. Pilsētas robežās draudzes locekļu skaits mazinājies, bet ārpusē visos rajonos vairojies. Tas norāda, ka latvieši pārvietojas no lielpilsētas uz apkārtni, kur pa lielākai daļai iegādājas paši savas mājas. Visbiežāk apdzīvotais pasta rajons Ņujorkā ir Bronksa 58, kur dzīvo 169 draudzes locekļi, Bruklinas 26. zonā 109, Portvašingtonā 103. Patiesais latviešu skaits šajos rajonos ir krietni lielāks, jo minētajos skaitļos ietverti tikai draudzes locekļi. Draudzes nodeva paliek līdzšinējā — 20 dol. vīriešiem un 15 sievietēm, kas ir minimālie maksājumi. Iepriekšējā gada sapulce nolēma aicināt strādājošos maksāt 10 dol. virsmaksu, ko tikai daļa draudzes locekļu šogad izdarījuši.

● Z. Tauriņa ar ģimeni dāvinājusi Ņujorkas draudzei 500 dol. tēva Augusta Grīnšteina piemiņai. Nauda izlietojama draudzes nama vai kancelejas uzlabojumiem.

● Par Ņujorkas draudzes pilnvaroto komitejas priekšsēdi Bronksā ievēlēts V. Irbe, Džamaikā A. Timbra. Pilnvaroto komiteju priekšsēži piedalās draudzes valdes sēdēs ar balstiesībām.

I

TAKOMA

● DV apvienība kopīgi ar latviešu draudzi 29. janvārī bija rīkojusi kultūras pēcpusdienu, kuŗā par Draudzīgā aicinājuma nozīmi runāja Elza Jaunzeme. Zigurda Ritmaņa referāts bija veltīts laikmetīgai domai — „Dzejnieka uzdevums šodien." Mūzikālajā daļā Ausma Jaunzeme-Mullena dziedāja V. Dārziņa tautas dziesmu virkni un ārija no Mocarta operas „Figaro kāzas," klavierpavadījumus veicot Rutai Dellei. Srīkojuma izskaņā Gunārs Āboliņš demonstrēja filmu par nu jau mūžībā aizgājušajiem rakstniekiem Valdemāru Kārkliņu un Mirdzu Timmu. Draudzīgā aicinājuma zīmē V. Strazdiņš ar dzīvesbiedri vietējai latviešu svētdienas skolai uzdāvināja vairākas Latvijas saliekamās karšes. Pēc priekšnesumiem sarīkojuma apmeklētāji vēl pakavējās draudzīgās pārrunās pie kafijas galda.

R.

KLĪVLENDA

● DV apvienības valde izlaidusi gadskārtējo „Ziņotāju," lai norēķinātos sabiedrības priekšā par saziedotajiem līdzekļiem un to izlietošanu aizvadītajā darbības gadā. Saturā arī vairāki nacionālpolitiska satura raksti. Apvienības valde un vanadžu vadība stājusies pie apvienības 15 gadu atceres svinību rīkošanas, kas notiks 26. februārī Bohemian Hall lielajā zālē. Svētku runu teikts ASV DV zemes valdes priekšnieks V. Hazners. Paredzēts Lilijas Gleškes tautiskais uzvedums 3 ainās, kurā piedalīsies 22 personas un kas ilgs apm. 2 stundas. Dekorācijas uzvedumam gatavo B. Sniedze. Atceres svētku ietvaros notiks Teodora Grīnberga (Toronto) gleznu izstāde.

● Par spīti lielajam sniegputenim un aukstajam laikam, rakstnieka Emīla Skujenieka piemiņas vakars 22. janvārī bija pulcinājis ap 50 apmeklētāju. Rakstnieks Hugo Krūmiņš saistošā stāstījumā pakavējās pie Skujenieka dzīves un darbiem, sevišķu vērību veltot viņa dzejai. Skujenieka dzejoļus no atstātajiem rokrakstiem lasīja Irēne Meirāne, bet no sakopotā novelu krājuma „Atrisis mezgls" noveli „Baltais suns" nolasīja E. Šteins. Ar dziesmām iepriecināja A. Kalnapuķe un E. Šteins, klavierpavadījumus veicot E. Kalniņai. Sarīkojuma nobeigumā J. Ezergailis teica atvadu un pateicības vārdus. Pirms sarīkojuma rakstnieka kapu apmeklēja DV valdes pārstāvis un Klīvlendas LPB biedri, noliekot ziedus.

GRAND RAPIDI

● DV apvienības gada sapulci 30. janvārī vadīja J. Sproģis, bet protokolēja J. Brūns, piedaloties 26 biedriem. To atklāja apvienības pr-ks A. Barkāns, aicinot ar klusuma brīdi pieminēt tos latviešu karavīrus, kuŗus zviedru valdība pirms 20 gadiem izdeva Pad. savienībai, tāpat divus pērn mirušos apvienības biedrus. Aizvadītais gads bijis panākumiem un sekmēm bagāts. Biedru skaits pieaudzis par 9 uz 98, šaušanā izcīnīta 1. vieta ASV mērogā, notikuši 17 sarīkojumi, izveidojusies laba sadarbība ar pārējām latviešu organizācijām un izkārtota plaša Latvijas 25 gadu okupācijas atgādinājuma demonstrācija Grand Rapidos, kuŗā piedalījušies daļīonieki ari no kaimiņu pilsētām. Ziemsvētku palīdzībai tautiesi saziedojuši rekorda summu—651 dol. Par kases stāvokli ziņoja K. Spolītis, par sekretariāta darbību J. Brūns, šaušanas sportu — M. Jansons, par DV mēnešrakstu — J. Šoks, par biedrziņa darbu — J. Pērkons un par vanadžu veikto E. Brūna. Goda tiesai pag. gadu vajadzējis pavadīt bezdarbībā, jo nav nācies izskatīt nevienu lietu, ko dažos vārdos pieminēja A. Sūpulnieks. Revīzijas komisijas darbu raksturoja U. Kalējs. Pēc nominācijas komisijas pr-za J. Radziņa ziņojuma sapulce ar aklamāciju par apvienības priekšnieku izraudzīja līdzšinējo A. Barkānu, bet valdē— A. Balodi, J. Brūnu, J. Soku, P. Kamolu, A. Ozoliņu un Edg. Lapiņu, revīzijas komisija U. Kalēju, J. Dauksu un K. Spolīti.

● Vienības draudzes baznīcas telpās 29. janvārī notika Draudzīgā aicinājuma atcere ar vakariņām un cildenu blakus mērķi: sagādāt prāvākus līdzekļus ērgeļu labošanas fondam. Vakaru ievadīja dāmu komitejas pr-ce J. Rumberga, referātu par latviešu jaunatnes uzdevumiem un stāju lasīja I. Dankere, klavierpriekšnesumus sniedza L. Karlsone, deklamēja E. Brūna. Par draudzību un Draudzīgo aicinājumu runāja arī māc. J. Lazda, P. Golts un J. Rumberga; pēdējā arī paziņoja, ka vakara ienākums saniedz turpat 500 dol., bet kopā ar iepriekšejiem ziedojumiem ērgeļu labošanai jau sazimeti ap 2700 dol. Dāžādu pasākumu čaklajai istenotājai E. Brūnai pasniedza velti. Dāmas bija rūpējušās par viesu bagātīgu pacienāšanu.

V. Z.

VECTĒVA ZINTIS

Par vissvētākiem rakstiem

Nobāl visi svētie raksti pret tiem, kas ierakstīti mūsu sirdī, jo tie ir — vissvētākie!

Par Gaismas pils atslēgu

Kā sirmajā senatnē Gaismas pils atslēga sarūsēja, kad Lāčplēsis atslāba ciņā ar sveszemes tumsajiem spēkiem, tā sarūsēs mūsu Latvijas brīvības atslēga, ja par dziļu iegrimsīm mūsu trimdas zemes pārticības un pieticības gaļas podos... To lai nem vērā ikviens, kas nevēlas tikt pārkausēts verdzības kopvalsts kopkatlā.

Par smaidu bez dvēseles

Smaids, bez dvēseles smaidīts, ir vai nu bezgaumīgs pieradums, vai smaids ar aprēķinu.

Par svētkiem un svētku svinēšanu

Svētki domāti svinēšanai, un tiem arī jābūt tā sagatavotiem, lai tie atstātu svinīgu, cēlu un cildenu iespaidu.

Par sabiedrotā izvēli

Ja tev nav neviena sabiedrotā, tad izvēlies par savu sabiedroto pats sevi — savas domas, savas vēlmes, savus spēkus. Tie, kas paļaujas tikai uz citiem, bieži vien nonāk strupceļā.

Edvarts Tūters

Jānis Elmārs Eglītis beidzis Northeastern universitāti Bostonā ar BS gradu kā ķīmijas inženie.is un jau saistījies darbā turpat Bostonā. Jaunais inženieris bijis ilggadējs Bostonas latviešu tautas deju kopas dalībnieks, ir aktīvs Bostonas latviešu studentu biedrības biedrs un pieder korporācijas Fraternitas Metropoli. tana saimei.

Raiņa dzīve un darbi

(Pārnesums no 3. lpp.)

Nākošajā dzejoļu krājumā „Vētras seja," kas iznāca tieši 1905. gada rudenī, bija vairāk cīņas un trauksmes gara, kā jau revolūcijas dienās. Tās aizrāva zināmu jaunatnes daļu. Te autors uzsver, ka jaunais laiks nenāks pats, ja to nevedīs . . . Pēc revolūcijas, 1909. gadā trimdā iznāca viņa dzejoļi „Klusā grāmata," kuŗos viņš kavējas pie zaudētās cīņas un gremdējas savās skumjās.

Lirikas kalngalu savā dzejā Rainis sasniedza ar krājumu „Gals un sākums" (1912). Dzīvojot svešumā, dzejniekam bija vairāk laika iegremdēties pašam sevī un skatīt dzejnieka acīm to, kas līdz šim cīņas skurbumā pagājis nepamanīts gaŗām. Te daudz personīgu un dziļu pārdzīvojumu; vietām jaušama vientulība, ar kuŗu Rainis cīnījās jau pirmajā grāmatā „Tālas noskaņas zilā vakarā," bet visam cauri vijas mīlestības dzeja. Visa dzīve norīt it kā starp galu un sākumu. Šai grāmatā Rainis saka arī vārdus, kas pauž kopības sajūtu: „Kad mana dzīve būtu mana vien, Man viegli būtu nomest to katru dien'." Krājumā vairāki dzejoļi veltīti pamatšķirai — pilsētas fabriku strādniekiem, bet savā ziņā tā tomēr bija dzejnieka zināma poze, jo, nebūdams drošs par to, kā partija uzņems šo viņa stipri individuālistisko dzeju, viņš maksāja tai zināmus meslus. Kā vēlāk pierādījās, saites ar partiju bija pilnīgi sairušas. Īstā pamatšķira Latvijā tomēr visos laikos bijusi zemniecība, zemes kopēji (pēc statistikas pārsniedza 65%), no kuŗiem cēlušies arī visi pilsētu strādnieki.

Pārbraucot dzimtenē, sava mūža pēdējā posmā Rainis vēl sacerēja trīs dzejoļu grāmatas: „Treji loki," „Sidrabotā gaismā" un „Mēness meitiņa." Kopā viņam iznākuši 8 dzejoļu krājumi. Bez tam īpašas dzejoļu grāmatas bērniem. Ja vēlāk sacerētie darbi vairs neuzrādīja to mākslinieciski pilnbriedumu, ko agrākie darbi, tam, kā jau minēts, bija savi iemesli. Vispirms jau pieminētā laulības dzīves sairšana, tad Raiņa griba būt kādā augstā amatā, beidzot dažādi uzbrukumi viņa personai, no kā dzejnieks ļoti cieta. Arī viņa partija tam sagādāja daudz „ērkšķu dūrienu," kā norādīja F. Cielēns, un Rainis ātri aizvainojies un apvainojies. Partija, kā saka F. Cielēns, bijusi saškēlusies 3 daļās: Raiņa piekritējos, pretiniekos un neitrālajos. Nav noslēpums, ka Rainis no sociāldemokratu partijas bija pilnīgi atsvešinājies, pēc viņa nāves Aspazija no partijas izslēdza. Rainis bija liels individuālists, bet ne partijas politiķis, — šāds darbs viņam izrādījās svešs. Tāds bija šis raditājgars, bet kā cilvēks — savāds un pretrunu pilns, kā viņu bija raksturojusi pati Aspazija.

Pabeidzot šīs piezīmes par Raini, lai atļauts pakavēties vēl pie viena aforisma, kuŗu bieži pieminām tagad mūsu svešniecības laikā. Proti, pie Raiņa teiciena: „Pasaule ir, kas pārvērtīsies."

Te nav teikts, kā un kādā virzienā domāta pārvēršanās, kas patiesībā notiek arvien, jo dzīvē nekas nestāv uz vietas. Spriežot pēc pašreiz vērojamām sadzīves ainām, jāliecina, ka dzīve mainās uz leju, ētiskās un morāles attieksmes slīd, cilvēce deģenerējas. Dzejnieks Rainis šādu pārmaiņu gan nebūs domājis, kādēļ varam pieņemt, ka viņa cita doma, izteikta „Ugunī un naktī," būs pareiz papildinājums. Te Lāčplēsis saka Spīdolai: „Mainīgā, mainies uz skaidrību!" Un citā vietā Spīdola saka Lāčplēsim: „Mainies uz augšu!" Tādēļ varam pieņemt, ka augstāk minētā doma būtu lasāma šādi: „Pastāvēs, kas pārvērtīsies uz augšu."

Šī doma pietuvojas un atgādina vietu Jāņa evaņģelijā, kuŗā Jēzus saka Nikodēmam: „Kas neatdzimst no augšienes, tam neredzēt debesu valstības." Atdzimt nozīmē pārvērsties, mainīties savā sirds prātā. Tā ir pirmā pakāpe, nākošā ir pestīšana vai šķīstīšana. Bet Rainis saprotamu iemeslu dēļ par to klusē.

Kad Rainis nomira, viņu apglabāja bez reliģiskas ceremonijas vēlākajos Raiņa kapos — neticīgo kapsētā. Bet kas atceras,— virs šo kapu vārtiem akmenī bija kalti šādi vārdi: „Gars laiku laikos jaunu gaismu redzēs." Tie ir paša Raiņa vārdi, kas lasāmi viņa Jāzepā šādi: „Gars laiku lokos jaunu gaismu redzēs."

Ja nu kāds pieņem domu, ka ir gars, kas pēc nāves redzēs jaunu gaismu, tad tāds taču nevarētu būt neticīgs. Drīzāk jāpieņem, ka tā sirdi skārusi kāda dievišķās ticības dzirksts, bet nav zināms, cik daudz šī ticība viņā sākusi kvēlot un degt. Protams, tas ir tikai minējums.

Kad Rainis nomira, viņa mūža Aspazija, kā teikts Z. Mauriņas esejā, pirmajās sēru dienās allaž atkārtojusi: „Rainis tik ļoti ticēja nemirstībai." Jautājums: kādai nemirstībai? Vai dvēseles, kas pieder individam, personai, vai darba vērtības nemirstībai? Šo pēdējo uzsver Z. Mauriņa, Raiņa dzejas interprete: „Ne indivīds ir nemirstīgs, bet nemirstīgas ir vērtības, nemirstīgs ir gars — vērtību reālizētājs."

Vērtības ir lieta par sevi. Kad Jāzepu iemet bedrē, Rainis saka: „Bet nenoslāps tikai gars un mirdams nemirs." To pašu atzīst Indulis, teikdams, ka viņš mirs; bet tauta viņa garu paudīs tālāk: „Un viņos būs mans gars, kas brīvi augs, Kas mani glābs ne dzīvē, bet aiz dzīves."

„Viņos būs mans gars" — arī nav personīgais gars, kas ir katram cilvēkam. Te runa par garu kā par zināmu uzskatu, pārliecību vai ideju ietvērēju un nesēju, kas izteicas tautā vai kādā sabiedrības daļā, bet ne par garu kā cilvēka individuālo dzīvības centru, kā to saprot kristietis. Tēpēc jāsaka, ka nav īsti zināms, kādā veidā dzejnieks pats uztvēris šo domu nemirstību. Ir starpība starp vienu un otru domu, kā nupat redzējām.

Tāpēc: Pastāvēs, kas pārvērtīsies savā sirds prātā; vai citiem vārdiem: kas piedzimis no augšienes, jo citas iespējas nav.

(Beigas)

Nama mātei

KANADAS BAZNICAS

Lūdzu klausaities latviešu pusstundu „Bridis ar Dievu" savā 10. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.30 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raidītājs. Tālrunis 261 — 4218. A. Lakšmanis, 106 Dorset Rd., Scarborough.

Lūdzu klausaities latviešu raidījumu uz viļņiem 1270 Niagaras raidītājā Katru svētdienu no plkst. 2.45 līdz plkst. 3 p.p Lūdz rakstīt „Sauciens no Golgatas", P.O. B. 285. Station „K", Toronto

TORONTO

Bisk. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6 - 2510

Sv. Jāņa draudze tel. 921-3327. 280 Balmoral Avenue, Toronto 7.

13. februārī, plkst. 11 no rīta dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

20. februārī, plkst. 11 no rīta dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība. Jauniešu grupas nodarbības plkst. 10 no rīta.

Māc. A. Čups, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9 - 3331

Toronto Sv Andreja baznīcā

13. februārī, plkst. 11 dievkalpojums. Svētdienas skola; plkst. 12.30 jauniešu grupa.

20. februārī, plkst. 3 dievkalpojums. Svētdienas skola; plkst. 1.30 iesvētes mācība. Pēc dievkalpojuma plkst. 4 gada sapulce.

27. februārī, plkst. 11 dievkalpojums. Svētdienas skola; plkst. 12.30 jauniešu grupa.

Māc. A. Briedis, Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7 - 2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave

20. februārī, plkst. 2 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma, plkst. 3 draudzes gada sapulce baznīcas zālē.

27. februārī, plkst. 2 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma priekšlasījums jauniešu grupa.

BRAMPTONA

13. februārī, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasar

Hamiltona Latviešu ev. lu Kristus draudze 18 Victoria Ave South

13. februārī, plkst. 11 dievkalpojums.

LONDONA

Māc. Praulinš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. tel MU 5 - 5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzes Trisvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

13. februārī, pl. 1.30 p.p. jaunatnes dievkalpojums. Soliste Erika Beitāne; dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

SV. KATARINAS

Sv. Katrīnu latviešu ev - lut. draudze Kristus lut baznīcā. 140 Russel Ave

20. februārī pl. 3 p. p dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīca 580 Portage Road.

MONTREALA

Māc A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28 P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montrealas latviešu ev.-lut. Trisvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

13. februārī, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums un draudzes darbinieku svinīgais solījums; Svētdienas skola.

20. februārī, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma Bībeles stunda.

27. februārī, plkst. 9 no rīta dievkalpojums un svētdienas skola.

Prāv. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Tel. 484-8394. Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudze Montrealā.

20. februārī, plkst. 2 p. p. dievkalpojums Presbiterāņu baznīcā. Pēc dievkalpojuma draudzes pilnsapulce un baznīcas darbinieku vēlēšanas.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1975 Alma St. Vanouver 8, B. C. tel. 224-5193.

Vankuvēras latviešu ev. lut draudze.

20. februārī, plkst. 3 p.p. dievkalpojums Kitsilano baznīcā. Svētdienas skola.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

ASV BAZNICAS

ŅUJORKA

20. februārī, plkst. 2 Betlēmes baznīcā māc. A. Reinsons no Bukskauntijas draudzes; plkst. 11 Jonkeru baznīcā māc. A. Ozols.

27. februārī, plkst. 2 Betlēmes baznīcā māc. R. Zariņš; plkst. 11 Jonkeru baznīcā māc. O. Gulbis, pēc tam rakstnieku pēcpusdiena, plkst. 2. Rārmingdēlas Sv. Lūka baznīcā māc. O. Gulbis.

ČIKAGA

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

13. februārī, pl. 11 dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds.

20. februārī, pl. 11 dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds.

27. februārī, pl. 11 Ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. A. Rautenšilds.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

27. februārī, pl. 3 pp. dievkalpojums. Māc A. Rautenģilds.

DETROITA

Sv. Pāvila ev lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tel. WA 2 - 2248. Māc. V. Līventāls tālr. WE 3 - 9326

LOSANDŽELOSA

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev - lut. draudze 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons FO 9-8679.

BURLINGEMA, KAL.

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

KLIVLENDA

Klivlendas latviešu ev. - lut Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš. 3625 W. 214th St Fairview Park, Ohio. 44126.

OKLENDA

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

SACRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. lut. baznīcā, 45 un H ielā.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 732.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā, 1368 Pauline Blvd.

Vai esat nokārtojuši abonementu?

NOZĪMĪGS PIEDĀVĀJUMS

No rokas rokā gājis, LFA riciba pašreiz atrodas kāds ļoti nozīmīgs un no latviešu nacionāla viedokļa naudā neatsverams objekts — profesora Richarda Zarrīpa oriģinālzīmējumi — ar daudziem skicējumiem, sīkdaļās un krāsu paraugiespiedumiem — 1923. gada Latvijas 100 latu naudas zīmei, kopskaitā virs simt objektu. Mūsu organizācijas kasē nav tik lielu līdzekļu, lai šo reto piedāvājumu varētu iegūt, kas maksā 980 dol. Šos archīva materiālus nedrīkstētu izkliedēt, bet būtu vēlams saglabāt kā daļu Latvijas valsts vēstures. Šai sakarā LFA pārstāvji apmeklēja Toronto Latviešu kreditsabiedrības vadību, kas apsolīja iespēju apskatīties savu atbalstu, ja LFA pašai izdotos savākt daļu no nepieciešamiem līdzekļiem. Pagodināja un arī aizkustināja Toronto igauņu filatelistu kluba pārstāvja materiālā atbalsta solījums. LFA valde lūdz savus biedrus un ikvienu latvieti kopējā talkā. Ja LFA sanāk būtu pa spēkam šo objektu iegūt, atkristu vajadzība apellēt pie citu organizāciju un ļaužu atsaucības, bet galvenais — būtu saglabāti šie vienreizējie vēsturiskie materiāli.

FILATELISTU SANĀKSMES FEBRUĀRĪ TORONTO

(Z) — Toronto Latviešu filatelistu kluba biedri aicināti ieradties svētdien, 20. februārī, plkst. 2 dienā Latviešu namā, skautu mītnē.

Skautu un mazskautu pastmarku pulciņš sanāks turpat trešdien, 16. februārī, plkst. 7 vakarā A. Dzintara vadībā.

IGAUŅU FILATELISTU ORGANIZĀCIJAS

(V)— Kā centrālais igauņu filatelistu kluba darbojas Igauņu filatelistu biedrība Ņujorkā, kas pastāv pie Igaunijas izglītības biedrības kā nodaļa — Estonian Philatelic Society, a branch of Estonian Educational Society. Šīs filatelistu biedrības adrese: Mr A. Ed. Pensa, 659 E. 29 Street, Paterson 4, New Jersey, U. S. A. Vēl klubi atrodas: ASV — Mr. P. Valgemae, 1447 Monmounth Ave, Lakewood New Jersey; Kanadā— Mr. H. Maeste, 91 Old Mill Road, Toronto 8, Ont., Canada; Anglijā — Mr. H. Arst, 105 Little Horton Lane, Bradford 5, Yorks, England; Zviedrijā — Mr. H. Kronstrom, Sofielunspl. 40 I, Enskede. Sweden.

LIETUVIEŠU FILATELISTU KLUBA UZDEVUMS

(V) — Lietuviešu filatelistu klubs Ņujorkā piesūtījis Latviešu filatelistu apvienībai savu 1965. gada decembŗa numuru. Žurnāls iznāk 5 reizes gadā angļu valodā, redaktors V. E. Nortons, 2647 Eddington St., Philadelphia, Pa. Priekšvārdā aicinājums sniegt rakstus žurnālam, ar ko panāktu informācijas izmaiņu filatelistu vidū. Pēc ziņām par dalībnieku darbību un piedalīšanos izstādēs sniegts saraksts par Lietuvas marku piedāvājumiem un to cenām. Galvenajā rakstā E. Petrauskas sniedz turpinājumā apskatu par Viļņas pārņemšanu no Pad. savienības puses, še atzīmēts arī kāda krievu sarga izteiciens, ka Viļņa gan tagad esot Lietuvas, bet Lietuva krievu rokās.

Krievi Viļņā nekādu pasta darbību neesot atklājuši. Tālāk sekō 1966. gada Scott kataloga apskats par Lietuvas marku izcenojumiem un V. E. Nortona raksts par „de jure" izdevumu Scott'a Nr. 116—119. No „Mercurius" 1. numura sniegts tulkojums par Vilnas 1939. g. 10. oktobŗa izdevumu — Viļņas pārņemšana. No tā pasa izdevuma sniegts apskats par tradicionāliem Sv. Kazimira svētkiem 17 gadsimtā. Viļņā 1940. gadā pasts lietojis sevišķu zīmogu, un tādi zīmogojumi tagad retums. Pēdējā lapa veltīta speciālizētam Lietuvas katalogam.

KRIEVU FILATELISTU BIEDRĪBAS ŅUJORKĀ IZDEVUMS

(V) — „Rossika" Nr. 69 citu interesantu rakstu vidū attiecsmē uz Krievijas filateliju un arī numizmatiku Dr. Stakelbergs iztirzā vācu izdevuma „Philatelia Baltica" (Hamburgā — Arbeitsgemeinschaft Lettland) sniegto ziņu par apaļajiem zīmogojumiem 1810. un 1857. gadā no Rīgas un Jelgavas ar burtiem krievu „K. P.", ko vācu žurnāls tulko „Kazennaja Počta" (varētu tulkot kā „valdības pasts") autors ar krievu žurnāla redaktoru un delībnieku K. Adleru iestājas par „Konnaja Počta" — zirgu pasts. Rakstā par Krievijas pasta vēsturi N. N. Vitaševskaja cita vidū sniedz interesantas ziņas par pasta izveidošanu starp Maskavu un Rīgu vēl zviedru laikos. Žurnāla redaktors ir R. A. Sklarevskis, izdevniecība — A. N. Lavrov, P. O. Box 406, Englewood, N. J. 07631, U. S. A.

APELSĪNU MĒRCI

1 tējkarote berztas apelsīnu mizas, 1 mēra tase apelsīnu sulas, ½ mēra tase cukura, 1 ēdamkarote kartupeļu miltu, šķipsna sāls, ¼mēra tase sviesta, 8 ēdam. karotes citrona sulas, 1 mēra tase nomizotu apelsīna gabaliņu, ¼ mēra tase apelsīnu sulas.

Mazā katliņā apelsīnu sulai piemaisa cukuru, kartupeļu miltus un sāli, uz lēnas uguns vāra, pastāvīgi maisot, līdz mērce sāk burbuļot. Uzliek vāku un ļauj uz lēnas uguns vēl 5 minūtes vārīties, laiku pa laikam apmaisot. Pēc tam noņem no uguns, pieliek sviestu un maisa, kamēr tas izkusis, pievieno apelsīnu mizu, citrona sulu, ¼ tasi apelsīnu sulas un apelsīnu gabaliņus. Ja vēlas, apelsīnu sulu vai aizstāt ar ¼ tasi Cointreau likiera. Galdā pasniedz aukstu.

SALDI SKABS MAIZES PUDIŅS

1 mēra tase sarkano vīnogu želejas, 4 mēra tases mazos kubikos sagrieztas baltmaizes.

Vīnogu želeju izkausē katlā, iejauc sagriezto baltmaizi un masa, kamēr viss labi sajaukts. Maizes un želejas masu iepilda ieeļļotā formā vai atsevišķās mazās formītēs. Ieliek uz vairākām stundām ledusskapī. Galdā pasniedz ar karstu

CITRONU MĒRCI

¼mēra tase cukura, 1½ ēdamkarotes kartupeļu miltu, šķipsna sāls, 1 mēra tase vāroša ūdens, 2 ēdamkarotes sviesta, 2 ēdamkarotes citrona sulas, 1 tējkarote berztas citrona mizas.

Katliņā samaisa cukuru, kartupeļu miltus un sāli, pamazām maisot pielej vārošu ūdeni un uz lēnas uguns, pastāvīgi maisot, vāra līdz masa kļūst caurspīdīga un sāk sabiezēt. Noņem no uguns pieliek sviestu, citronu sulu un mizu. Galdā pasniedz karstu.

Pārmaiņas pēc sarkano vīnogu želejas vietā var ņemt plūmju, mežābolu, vai kuru katru citu želeju.

Pelēns ar pavārmicu

LATVIEŠU GRĀMATU CENAS

(Pārnesums no 3. lpp.)

nai grāmatai Visvairāk (19) grāmatu izdevis Grāmatu Draugs, seko Tīrs (10), Daugava (9), Latvju grāmata un Ziemeļblāzma (8 katrs), ALAs kultūras birojs (7) un Vaidava (4). Kādas ir cenas, rēķinot par lappusi? Tās svārstās no viena (Imanta) līdz 5 (Rāmave) centiem. Ja augstākā cena ir mazā metiena, komplicētā un daudzvalodu salikuma dēļ, tad zemākā cena nebūt nav nedz lielākajam metienam, nedz vienkāršākajam un retajam salikumam. Starp šim divām cenu galējībām atzīmējamas šādas cenas par lappusi: 1,4 c (Tilts), 1,6 c. (Latgaļu izdevniecība, ar ļoti zemu metienu), 1,7 c (visplašākais apgāds — Grāmatu draugs un Latvju Grāmata), 1,8 c (Daugava, Ziemeļblāzma, ALAs kultūras birojs un Salas apgāds). Tālāk sekō „dubultcenas" — 2,2 c. (A. Kalnājs), 2,3 c. (Goppera fonds, ar tautiešu materiālo atbalstu), 2,4 c. (Vaidava), 2,5 c. (Pilskalns), „Triškāršas" cenas sākas ar 3,5c. (Upeskalns, 2 dzejoļu grāmatas), „Četrkāršas" cenas ir starp 4 c (O. Krolls), 4,8 c. (Ceļnieks) un jau minētajiem 5 c. Te uzskaitīti tikai apgādi, kas 1966. gadā izdevuši vismaz 2 grāmatas.

Kaut latviešu grāmatu cenas svārstās starp 1 un 5 centiem par lappusi, ievērojot augstāk minētos faktorus, tās uzskatāmas par godīgām. Nebūs nemaz grūti atrast līdzīgus cittautu izdevumus, kas pirmpublicējumā maksā vairāk par latviešu grāmatu. Tās lielāko tiesu ir tikai pirmpublicējumi. Tāpēc, pirms pārmetam augstās grāmatu cenas, būsim priecīgi, ka 21. trimdas gadā varējām iegādāties 12 latviešu oriģinālromānu, 9 oriģinālstāstu un noveļu grāmatu, 13 dzejoļu grāmatu, 4 lugas, 2 esejas vai apceres, 12 atmiņu grāmatu, 4 biogrāfijas, 9 vēstures grāmatas, 3 reliģiska satura grāmatas, 5 bērnu grāmatas, 2 valodniecības grāmatas, 1 praktisku grāmatu, 7 mākslas, etnogrāfijas un folkloras grāmatas, 6 mūzikas grāmatas, 5 rakstu krājumus, 11 kalendārus, 11 latviešu autoru grāmatu svešvalodās u. d. c.,— kopā 135 grāmatas. Arī 1966. gads, kas jau devis 4 jaunas grāmatas, pievienos līdz šim trimdā izdotajām 3166 grāmatām vismaz 130 jaunu izdevumu. Uz to ir pamatotas cerības, jo šo rindu autors apzinājis ap 150 sagatavošanā esošu grāmatu. Būsim atsaucīgi grāmatu pircēji un lasītāji arī turpmāk, lai vēl ilgi varētu pastāvēt latviešu grāmata, latviešu kultūras saglabātāja svešumā.

L. Rumaks

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

491 College Street, Toronto 4, Ont.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz ..... **uz** ..... **mēnešiem uz šādu adresi:**

Adrese: .....

Mr., Mrs., Miss .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ..... **abonementa uzsākšanai / pagarināšanai**

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16,00 par gadu.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

11. februārī mākslinieku vienības „Latvis" gadskārtējais karnevāls „Jukums smukumā" Columbus zālē.

24. februārī, pl. 8 Latviešu namā Reliģiski-ētisku pārdomu vakars. Māc. R. Ekšteins runās par tematu: „Kāpēc es ticu Dievam."

26. februārī — Daugavas Vanagu karnevāls Latviešu namā.

5. martā — plkst. 8.30 čellista Ingus Nāruna koncerts Latviešu nama zālē. Pie klavierēm Anatolijs Bērzkalns. Koncertapvienības sarīkojums.

11. martā — plkst. 8 vakarā plkv. O. Kalpaka bataljona atceres balle Club Kingsway telpās, 100 The Queensway. Ieeja pret ielūgumiem Rīko Toronto korporāciju kopa.

12. martā — pl 8 vak plkv. O. Kalpaka atceres vakars Latviešu namā.

19. martā — pl. 6.30 Latviešu kara invalīdu apvienības karoga iesvētīšana Latviešu namā.

20. martā — pl. 4 p.p. Latviešu namā Literāri - mūzikāla pēcpusdiena. Jaunsudrabiņa balvas pasniegšana Margaritai Kovalevskai. Jaunās Gaitas un Preses biedrības sarīkojums.

25. martā — pl. 8 vak. Latviešu namā viesa no Zviedrijas, PEN kluba pr-ka plkv. A. Plensnera referāts. Rīko DV Toronto nodaļa.

31. martā, pl. 8 Latviešu namā Reliģiski-ētisku pārdomu vakars: „Kas bija un ir Jēzus Kristus?" Māc. R. Ekšteins.

16. aprīlī — pl. 8 vak Sv. Andreja latv. ev.-lut. draudzes kora 14. gadskārtējais koncerts Sv. Andreja baznīcā

16. aprīlī — pl. 7.30 vak. DV futbolistu balle Latviešu namā, 491 College Street.

28. aprīlī, pl. 8 Latviešu namā Reliģiski-ētisku pārdomu vakars: „Mīlestība, naids, bailes, dusmas un citas emocijas." Māc. R. Ekšteins.

30. aprīlī — gadskārtējais viru kora Viesturs koncerts ar balli Latviešu namā.

1 maijā — pl. 3 p. p. Igauņu nama Gimenes dienas sarīkojums TLB sestdienas skola.

7. maijā — plkst. 7.30 Klivlendas latviešu kora koncerts Parkdale Collegiate zālē. Diriģents J. Ādris. Koncertapvienības sarīkojums.

26. maijā, pl. 8, Latviešu namā Reliģiski-ētisku pārdomu vakars: „Dumpīgā pasaule un Dievs". Māc. R. Ekšteins.

28. maijā — plkst. 7 Sv. Andreja baznīcas telpās Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijas 10. izlaiduma akts.

4. jūnijā — pl. 10 no rīta Latviešu namā TLB sestdienas skolas izlaiduma akts.

HAMILTONĀ

12. martā — pl. 7.30 Karnevāls Pigbridžā jaunajā Terminal Tower celtnē. DV sarīkojums.

26. martā — pl. 7 pulkv. A. Plensnera referāts HLB namā, 16 Queen St. N. Pēc referāta grozīņu vakars. DV sarīkojums.

17. aprīlī — Hamiltonas Daugavas vanadžu pavasara sarīkojums Rainbow zālē Ilgas Breikšas vadībā.

NIAGARĀ

5. martā — plkst. 7 vak. anglikāņu baznīcas zālē, 580 Portage Rd., Saulkrastu gaidu 10. un Jelgavas skautu 14. gadasvētki.

16. un 17. jūlijā — Jaunatnes un draudzības dienas.

SV. KATRINAS

26. februārī — pl. 7.30 vak. Mednieku - makšķernieku balle Atlanta hotela telpās.

KAKTI

Veicam visāļus transportus ar mode (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam
LE 5-6619. 941 Dovercour

Divas
kuŗas
LP 18
Lāčplēšu dziesma. Tikai viena dziesma.
liņu. Brīnos es. Pasaciņa. Bālais mēness.
liņa. Piebaldzietes precinieks. Riga dimd.
mazais akotiņis. Visi mani radi raud. Tu
LP 028
Mirdzi kā zvaigzne. Vēl tu rozes plūc. Ja
des. Komponistam. / Apaļais mēness. Ma
Latvju polka. Krauklīts sēž ozolā. Audēju
laivu sēju. Es redzēju jūriņā.
Paklausaltiesi Pēc tam arī jūs t
Dabūjamas Daugavas Vanagu
491 College Street, Toront
$6.00 + 18¢ P.S.T.

MĒS IESPIEŽ
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪ
VIZĪTKARTES
DOKUMENTUS BIEDRĪBU
KONCERTU PROGRAMMA
SARĪKOJUMU BILETES
PLAKĀTUS, DZIESMU
VĒSTULŲU VEIDLAPA
GRĀMATAS, ŽURN
Labs darbs. — Mērena
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NOS
LATVIJA - AMERI
491 College St., Toronto
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

SŪTIET pārtik
MŪSU STANDARTSAI
Nr. 31 9 kg baltie „American" kviešu
1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku,
1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. aug
1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes ku
garešu .....
Nr. 32 18,5 kg baltie „American" kviešu
Nr. 33 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu
ces tik, cik vēlaties, vai arī tik
Nr.34 4,5 kg baltie „American" kviešu
2,5 kg bekona, 2 kg rīsu .....
Nr. 35 — iepriekšējais sainis divkāršots
Nr. 36 9 kg baltie „American" kviešu
4,5 kg rīsu, 4,5 kg cūku tauku .....
Nr. 37 4 kg baltie „American" kviešu
2,5 kg žāv. šķiņķis, 2,5 kg bekona
Nr. 38 — iepriekšējais sainis divkāršots
Nr. 39 4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksport
Nr. 40 — iepriekšējais sainis divkāršots
Nr.41 2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg r
Nr. 42 — iepriekšējais sainis divkāršots
Nr. 43 4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura,
Nr. 44 — iepriekšējais sainis divkāršots
Nr. 45 8 kg cūku tauki, 9 kg eksporta bēko
PĀRTIKAS PARAUG
1—8,5 kg smalkais cukurs, 200 cigaret
2—2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg rī
kviešu milti, 40 cigaretes, brutto 10
3—2 kg bēkons vai žāv. speķis, 1 kg cū
žāv. karbonāde vai 1 kg šķiņķis, 5 k
4—iepriekšējais sainis dubultots, 10 k
5—20 mārc. (9 kg) smalkā vai graudu
6—9 kg mannā vai baltie kviešu milti
pēc pasūtītāja vēlēšanās) un 40 c
7—12 mārc. (19 kg) smalkā cukura .....
8—19 kg milti vai mannā (svars no katr
tāja vēlēšanās) brutto 20 kg .....
9—20 mārc. (8.5 kg) augstākā labuma ka
ki 0,5 kg paciņās, brutto 10 kg ...
10—20 mārc. (8,5 kg) žāv. cūkas speķ
sviests 0,5 kg paciņās (pēc pasūtīnā
brutto 10 kg .....
11—0,5 kg sviesta, 1 kg kakao, 1 kg pu
gr. rozines, 200 gr šokolāde, 80 ciga
1 kg tauku, brutto 5 kg .....
12—iepriekšējais sainis dubultots, 10 k
13—2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg spek
kafija, 340 gr rozines, 300 gr šokolā
jaukti augļi, 100 cigaretes, brutto 10
14—iepriekšējais sainis dubultots, 20 k
15—2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēt
kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200
kakao, 100 cig., 225 gr karameles, bru
16—iepriekšējais sainis dubultots, 20 k
17—9 kg rīsi, brutto 10 kg .....
18—iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg
19—9 kg milti, 4 kg rīsi, 6 kg cukura; 20

FILATELIJA

LIETUVIEŠU FILATELISTU KLUBA UZDEVUMS

(V) — Lietuviešu filatelistu klubs Ņujorkā piesūtījis Latviešu filatelistu apvienībai savu 1965. gada decembŗa numuru. Žurnāls iznāk 5 reizes gadā angļu valodā, redaktors V. E. Nortons, 2647 Eddington St., Philadelphia, Pa. Priekšvārdā aicinājums sniegt rakstus žurnālam, ar ko panāktu informācijas izmaiņu filatelistu vidū. Pēc ziņām par dalībnieku darbību un piedalīšanos izstādēs sniegts saraksts par Lietuvu marku piedāvājumiem un to cenām. Galvenajā rakstā E. Petrauskas sniedz turpinājumā aprakstu par Viļņas pārņemšanu no Pad. savienības puses, še atzīmēts arī kāda krievu sarga izteiciens, ka Viļņa gan tagad esot Lietuvas, bet Lietuva krievu rokās.

Krievi Viļņā nekādu pasta darbību neesot atklājuši. Tālāk seko 1966. gada Scott kataloga apskats par Lietuvas marku izcenojumiem un V. E. Nortona raksts par „de jure" izdevumu Scott'a Nr. 116—119. No „Mercurius" 1. numura sniegts tulkojums par Vilnas 1939. g. 10. oktobŗa izdevumu — Viļņas pārņemšana. No tā paša izdevuma sniegts apskats par tradicionālajiem Sv. Kazimira svētkiem 17 gadsimtā. Viļņā 1940. gadā pasts pietojis sevišķu zīmogu, un tādi zīmogojumi tagad retums. Pēdējā lapa veltīta speciālizētam Lietuvas katalogam.

KRIEVU FILATELISTU BIEDRĪBAS ŅUJORKĀ IZDEVUMS

(V) — „Rossika" Nr. 69 citu interesantu rakstu vidū attieksmē uz Krievijas filateliju un arī numizmatiku Dr. Stakelbergs iztirā vācu izdevuma „Philatelia Baltica" (Hamburgā — Arbeitsgemeinschaft Lettland) sniegto ziņu par apaļajiem zīmogojumiem 1910. un 1857. gadā no Rīgas un Jelgavas ar burtiem krievu „K.", ko vācu žurnāls tulko „Kaiserlichen Pocta" (varētu tulkot kā „Valdības pasts") autors ar krievu žurnāla redaktoru un dalībnieku K. Ādleru iestājas par „Konnaja Pocta" — zirgu pasts. Rakstā par Krievijas pasta vēsturi N. N. Vitaševskaja cita vidū sniedz interesantas ziņas par pasta izveidošanu starp Maskavu un Rīgu vēl zviedru laikos. Žurnāla redaktors ir R. A. Sklarevskis, izdevniecība — A. N. Lavrov, P. O. Box 406, Englewood, N. J. 07631, U. S. A.

Kalendārs

aprilī, pl. 8. Latviešu namā Reliģiski-ētisku pārdomu vakars: „Mīlestība, naids, bailes, dusmas un citas emocijas." Māc. R. Ekšteins.

aprilī — gadskārtējais vīru kora Viesturs koncerts ar balli Latviešu namā.

maijā — pl. 3 p. p. Igaunu namā Ģimenes dienas sarikojums.

LLB sestdienas skola.

maijā — plkst. 7.30 Klīvlendas latviešu kora koncerts Parkdale Collegiate zālē. Diriģents J. Ūdris. Koncertapvienības sarīkojums.

maijā, pl. 8, Latviešu namā Reliģiski-ētisku pārdomu vakars: „Dumpīgā pasaule un Dievs". Māc. R. Ekšteins.

maijā — plkst. 7 Sv. Andreja baznīcas telpās Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijas 10. izlaiduma akts.

jūnijā — pl. 10 no rīta Latviešu namā TLB sestdienas skolas izlaiduma akts.

HAMILTONĀ

martā — pl. 7.30 Karnevāls Figbridžā jaunajā Terminal Tower celtnē. DV sarīkojums.

martā — pl. 7 pulkv. A. Plenera referāts HLB namā, 16 Queen St. N. Pēc referāta grozāju vakars. DV sarīkojums.

aprilī — Hamiltonas Daugavas vanadzu pavasara sarīkojums Rainbow zālē Ilgas Breikšas vadībā.

NIAGARĀ

martā — plkst. 7 vak. angļikāņu baznīcas zālē, 580 Portage Rd., Saulkrastu gaidu 10. un Jelgavas skautu 14. gadasvētki.

un 17. jūlijā — Jaunatnes un Jaunsardzības dienas.

SV. KATRĪNAS

februārī — pl. 7.30 vak. Mednieku - makšķernieku balle Atlanta hotela telpās.

KAKTIŅŠ

Veicam visāda veida transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

LATVIAN MUSIC

Divas jaunas skaņu plates, kuŗas visi daudzina.

LP 18

Lāčplēšu dziesma. Tikai viena dziesma. Seglo, mēsiņ, kumeliņu. Brīnos es. Pasaciņa. Bālais mēness. / Daugaviņa, māmuliņa. Piebaldzietes precinieks. Rīga dimd. Pūt, vējiņi. Ak tu mazais akotiņis. Visi mani radi raud. Tumša nakte, zaļa zāle.

LP 028

Mirdzi kā zvaigzne. Vēl tu rozes plūc. Jaunībai. Lauztās priedes. Komponistam. / Apaļais mēness. Maza, maza meitenīte. Latvju polka. Krauklīts sēž ozolā. Audēju deja. Pie niedrītes laivu sēju. Es redzēju jūriņā.

Paklausaities! Pēc tam arī jūs tās slavēsiet!

Dabūjamas Daugavas Vanagu Grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4, Ont.
$6.00 + 18¢ P.S.T.

MĒS IESPIEŽAM

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BILETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTULU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NOSŪT LAIKUS.

LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

LIDOTĀJS · NOVEROTĀJS VIRSLEITNANTS
Jānis Maršāns
MIRIS PĒC ATGRIEŠANĀS NO IZSŪTĪJUMA, 1965. GADA 19. NOVEMBRĪ LATVIJĀ.
Piemiņā paturēs LATVIEŠU VIRSNIEKU APVIENĪBA KANADĀ un PĀRĒJIE CIŅU BIEDRI
Per aspera ad astra.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS
dabūjamas DV grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Ģen. O. Dankers — Lai vēsture spriež tiesu, atmiņas	$4.50
A. Šilde — Bez tiesībām un brīvības	$7.50
A. Bērziņš — Unpunished Crime	$5.75
Dz. Zeberiņa — Cepumi — kā nekad!	$5.50
H. Bells — Biljards pusdesmitos, rom.	$4.00
G. Janovskis — Bez ceļa, impresijas	$3.50
B. Grunde — Saules un sala grāmata, pasakas ar M. Kovaļevskas ilustrācijām	$3.90
T. Krūka — Silaines mežs runā, pasakas ar A. Robežgruntnieces ilustrācijām	$2.80
E. Ķezbere — Koncerts, dzejoļi	$3.00
E. Senkēviča — Zeme un jūs, dzeja	$3.00
J. Kārkliņš — Pūcesspieģelis II d.	$5.00
J. Rainis — Jāzeps un viņa brāļi, angļu v.	$5.50
M. Ausala — Patiesības vīns, dzej.	$3.50
N. Kalniņš — Laipu licēji, rom.	$3.50
Latvijas universitāte	$7.50
S. Lazdiņa — Uz mājām, rom.	$4.50
A. Apse — Klosteņkalns, stāsti	$3.60
E. Lēmane — Suņa roze, stāsti	$3.50
J. Dikmanis — 60 sporta gadi, atmiņas	$3.50
E. Dunadorfs — Saktu stāsti, vēst.	$4.00
J. Norvilis — Garīgu koŗa dziesmu krājums	$1.75
Elv. Leja — Tuksneša augs, dzejoļi	$3.80
A. Zīlīte — Mīklas un pasakas	$3.00
Prof. Dr. P. Jurēvics — Idejas un Ištenība, esejas	$6.00
Latvju raksti I d.	$37.50
Latvju raksti II d.	$37.50
4. Latviešu Dz. Svētku Kanadā — albums	$3.00
A. Priedītis — Ķīniešu lirika	$3.20
V. Hermane — Ēnu robežās, stāsti	$3.20
J. Vanags — Skumju mētelis, dzeja	$3.00
J. Simsons — Vorkutas gūstekņa stāsts	$6.50
Vincs Ramons — Putekļi sarkanā rietā, romāns	$4.50
K. Ķezbers — Dr. Applebija kalpi, stāsti un noveles	$4.00
Latviešu tautas teikas un pasakas IV sēj.	$7.80
Latviešu tautas teikas un pasakas V sēj.	$7.80
K. Ieviņš — Saules dārzā, rom.	$5.60

PĀRSŪTĀM
naudu uz LATVIJU
US $10.- preť 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14-21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAIŅĪŠU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251.

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

Skaņu plates
LP — 33 1/3 RPM

Pēteris Lielzuikis, tenors — Par katru stundu	$4.50
1. Par katru stundu, Mocekļi, Lūgšana, Tu augstais Dievs, Latvju bāŗu dziesma, Aglona.	
2. Visspēcīgais, Visvarenais, Lūgšana, Šūpļa dziesma, Gaisma un Lūgšana no kantātes Tēvijai Erģeļu pavadījumā.	
Vera Leinvēbere, klavieres	$5.25
Jāzepa Vītola — Variācijas, T. Ķeniņa — Sonāta.	
+ 8% P.S.T.	
Dabūjamas DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.	

FRANK VASS
BA
ADVOKĀTS · NOTĀRS
203 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111.

Slaida auguma, patīkama izskata
tautiete ar
SMAGU PŪRU,
vēlas iepazīties ar sev līdzīgiem tautiešiem līdz 45 g. v.
Atbildēšu tikai uz nopietni domātām vēstulēm.
Oferte „ILZEI"
KESWICK,
PIE SIMCOE EZERA.

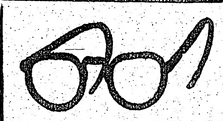

470 College St., Toronto.
WA 1-3924.
OPTIKIS LUNSKY

MADAME OLGA
KĀRŠU UN ROKAS
ZĪLĒTĀJA
dod padomus visās jūsu problēmās, mīlestībā, darījumos, slimībās un dzīvē. Ja jums ir rūpes, iegriežaties, un viņa jums palīdzēs. Iepriekš piezvaniet 534-1662
1155 St. Clair West, Apt. 1
(Dufferin stūrī)

IZIRĒJAMAS
ziemas zvejai
apsildāmas būdas.
Pieteikties pie O. GRIĶA — tel. 416—476—5603
318 Old Homestead Rd., Keswick, Ont.

DANFORTH — MONARCH PARK: IZĪRĒJAMA klusā mājā
MĒBELĒTA ISTABA
sievietei, ja vēlas, ar vārīšanas iespējām.
Zvanīt vakaros 466-8418, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403. Toronto.

Dāviniet sveštautiešiem
Prof. Alekša Rubuļa
LATVIAN LITERATURE
lai palīdzētu popularizēt Latvijas vārdu
Cena $ 7.00
Dabūjama
DV grāmatnīcā
491 College St., Toronto 4, Ont.
kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pasaulē.

DĀVINIET GRĀMATAS
DRAUDZĪGĀ AICINĀJUMA DIENĀ!
IZVĒLIETIES KĀDU NO ŠĪM GRĀMATĀM!

E. Kārkleja — VAI ATZĪSTIES?	$ 4.25
A. Iksens — GANU ZEMA PRIEKI un BEDAS	$ 2.60
KROKODIĻU MEDNIEKU GAITĀS	$ 5.00
A. Iksens — MAROKAS BAIGAIS, poēma	$ 1.75
T. Tomsons — DRAMATISKĀ SEPTIMA	$ 2.60
Aida Niedra un Andrievs Salmiņš — MELNĀS PLŪMES PIE SARKANAM LŪPĀM, stāsti	$ 3.80
F. Dostojevskis — NOZIEGUMS UN SODS, I, II, III	$ 3.90
E. Brastiņa — MŪSU DIEVESTĪBAS TŪKSTOSGADĪGĀ APKAROSANA	$ 2.40
E. Freimanis — DUMPJU DŪDAS, dzejoļi	$ 2.80
J. Mīsenieks — VIZIJAS un ĪSTENĪBA, dzejoļi	$ 3.00
N. Lečmanis — ZVAIGZNE LOGĀ, dzejoļi	$ 1.50
A. Neboisa — LAIKMETA DRUPAS	$ 3.00
A. Rasa — NAKTS DRĪZ BŪS PAGĀJUSI, noveles	3.50
Alb. Spoģis — PIRMĀS VIJOLĪTES, dzejoļi	$ 2.50
P. Ziedipš — TRĪS KOMEDIJAS	$ 2.50
Fr. Dziesma — LIVZEME, lirisks tēlojums	4.00
Andr. Eglītis — LĀSTS, dzeja	4.25
K. Kurbads — SILU ŠALKAS, dzeja	2.80
Ed. Sināts — DZIMTENES ATBLĀZMA, dzeja	3.00
A. Švābe — INTELIĢENTI, romāns	3.80
A. Austriņš — PUSELNIEKI, stāsti	3.50
J. Miesnieks — — KVINĶU KALNS, noveles	4.50
A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI (skolas grām.)	1.50
P. Aigars — GĀJIENS UZ TAUTIEŠA NAMU, dzejas	$ 3.20
L. Pērļupe — PUTNS CAULĀ, stāsti	3.50
T. Zeltiņš — TILTU ATJAUNOTĀJI, romāns	4.50
E. Kore — JAŅU VAINAGS, stāsti un noveles	3.80
A. Vilnis — RAJIENS SIRDIJ, dzejas	3.20
A. P. Mierkalns — JAUNATDZIMŠANA, dzejoļi	3.50
Velta Toma — MŪŽIGĀ SPĒLE, dz. izlase	2.95
Zeiboltu Jēkabs — LIKTENIS, romāns	3.90
Zeiboltu Jēkabs — BARONS BUNDULS, romāns	3.90
Hilda Vīka — LIELĀ SLĀPE, stāsti	3.00
Valentīns Pelēcis — RIETĀ, dzejoļi	3.80
Vilis Veidre — DZĪVE PIE JŪRAS, vērojumi	3.80
Aina Kraujiete — ES ESMU VASARA, dzejoļi	3.60
Vernērs Tepfers — SENATNEI UN MŪSLAI, apceres	4.20
Ernests Aistars — AIZA, romāns	3.80
V. Čika un A. Šmits — SPORTA SMAIDS, fragmenti	3.00
Vilhelmine Balodis — DZEJU IZLASE	3.50
Ed. Ozoliņš — SVEŠVĀRDU VĀRDNĪCA	5.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTAS DZEJAS	7.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTI STĀSTI	4.50
Edv. Tūters — PĒDAS SNIEGĀ, dzejoļi	3.50
D. Biskaps — JAUNO SIRŽU LIKTEŅI, atmiņu stāsts	$ 4.80
Fr. Skuja — ZELTA RAKTUVES, vēst. romāns	$ 4.00
JŪLIJS FELDMANIS	$ 3.80
ASPAZIJAS LIRIKA (izlase)	$ 6.00
ASPAZIJAS DRAMA I daļa	$ 8.60
Latviešu tautas teikas un pasakas II d.	$ 7.50
L. Druva — PA SAULAINĀM TEKĀM, illustr. izd.	$ 3.50
A. Rasa — CEĻA MEKLĒTĀJI, rom.	$ 3.50
E. Ardenss — ROBI PARADĪZES VĀRTOS, rom.	$ 4.50
M. Stāraste - Barvika — PINTIŅU CIEMS, bērnu gr.	$ 2.80
fru pasaka — RŪĶIS UN GOVS, ill. bērnu grāmata	$ 1.75
A. Niedra — HOLIVUDAS KLAUNS, romāns	$ 3.80
P. Jēgere-Freimane — CILVĒKS DOMĀ - DIEVS DARA	$ 4.25
B. Senkēviča — ZIEDOŠAIS ĒRKSĶIS, stāsti	$ 3.50
G. R. Kurdell — EUROPE'S GREATEST EXODUS, rom.	$ 5.95
Pasūtinot pa pastu, pieskaitīt 25 ¢ pasta izdevumiem.	
M. Bukšs — ATMIŅAS UN ATZIŅAS — par Latgales kultūru	$ 4.00
M. Bukšs — DIE RUSSIFIZIERUNG IN DEN BALTISCHEN LAENDERN	$ 4.00
M. Bukšs — SKICES UN DOKUMENTI par Latgales tapšanas laikiem	$ 3.00
H. Laurinovičs — GRYMSTOŠOS SALENAS	$ 4.00
Fr. Trasuns — FABULAS	$ 3.00
Andr. Eglītis — KAD TU ACIS IZSLAUCISI, TĒVZEME, dzej.	$ 5.00
K. Ķezbers — USMAS ZĒNU DĒKAS	$ 3.50
K. Ķezbers — SAPNIS PAR ROZI, romāns	$ 3.50
A. Lasmanis — CERĪBAS UN VILŠANAS	$ 4.20
O. Lācis — MĒS UN VIŅAS	$ 3.00
V. Eglītis — KASTAĻAVOTS, dzeja	$ 2.80
Edv. Mednis — DVĒSLES DŪMPO, romāns	$ 4.00
O. Rūsis — GONERS UN VIŅA BARS, romāns	$ 3.20
P. Kliāns — SAFARI	$ 5.70
V. Kārkliņš — KURZEME	$ 3.80
A. Lūsis — REDZIET, KĀDS CILVĒKS, KĀDS DIEVS	$ 3.25
J. Šiymanis — ĢELZIS UN MISIŅŠ	$ 3.80
A. Grīns — TOBAGO	$ 4.50
Morjē — JAMAIKAS KROGUS, romāns	$ 3.60
J. Rainis — UGUNS UN NAKTS	$ 5.00
A. Michelsons — MŪKSALAS BRĀLI, romāns	$ 3.80
D. Rogas un S. Ciruļa — ABDŽE — bērniem	$ 1.60
K. Ieviņš — CIŅA AR SIEVIETI, romāns	$ 4.00
J. Rinks - J. Oša — LATVJU TAUTAS DEJAS, 1, 2, 3	$ 3.00
T. Ķeniņš — DZEJNIEKA DZĪVE UN GARS — Liriska svīta 5 daļās soprānam, baritonam, jauktam korim un ērģelēm	$ 2.00
J. Dravnieks — ANGLISKI - LATVISKĀ vārdnīca	$ 5.00
I. Grebzde — TE NU ES ESMU, romāns	$ 4.00
Zeiboltu Jēkabs — ŪDENS BURBULI, romāns	
A. Ozols — VIŅA VĀRDI BIJA VARENI. Jēzus māc.	$ 2.50
T. Manns — AVANTURISTA FELIKSA KRULLA ATZĪŠANĀS	$ 4.50
J. Jaunsudrabiņš — TA MUMS IET, aut. adr. vēstules	$ 4.20
Prāv. St. Ķozga — SVĒTO DZĪVE	$ 5.80

DV GRĀMATNĪCĀ, 491 College St., Toronto 4, Ont.

SŪTIET pārtikas un tekstīliju dāvanu saiņus saviem piederīgiem un draugiem Latvijā. Jūsu dāvana viņus iepriecinās un stiprinās rītdienai.

MŪSU STANDARTSAIŅI — CENAS US DOLAROS

Nr. 31 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigarešu	$ 39.80
Nr. 32 18,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti — 41 mārc.	$ 22.70
Nr. 33 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc.	$ 24.80
Nr.34 4,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti, 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 20 mārc.	$ 22.70
Nr. 35 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc.	$ 37.50
Nr. 36 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 4,5 kg rīss, 4,5 kg cūku tauku — 40 mārc.	$ 30.75
Nr. 37 4 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 2,5 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona — 20 mārc.	$ 29.75
Nr. 38 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc.	$ 51.50
Nr. 39 4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta bekona — 19 mārc.	$ 29.50
Nr. 40 — iepriekšējais sainis divkāršots netto 38 mārc.	$ 52.50
Nr.41 2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 19 mārc.	$ 27.50
Nr. 42 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc.	$ 45.50
Nr. 43 4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura, 2 kg rīsu — 19 mārc.	$ 20.90
Nr. 44 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc.	$ 33.50
Nr. 45 8 kg cūku tauku, 9 kg eksporta bekona, žāv. 38. mārc.	49.50

PĀRTIKAS PARAUGSAIŅI

1—8,5 kg smalkais cukurs. 200 cigaretes	$17.95
2—2 kg cūku tauku, 2 kg cukurs, 2 kg rīsi, 2,5 kg baltie kviešu milti, 40 cigaretes, brutto 10 kg	18.50
3—2 kg bekons vai žāv. speķis, 1 kg cūku tauku, 1 kg žāv. karbonāde vai 1 kg šķiņķis, 5 kg	19.75
4—iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	32.00
5—20 mārc. (9 kg) smalkā vai graudu cukura	15.60
6—9 kg mannā vai baltie kviešu milti (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cigaretes, 10 kg	18.00
7—12 mārc. (19 kg) smalkā cukura	24.00
8—19 kg milti vai mannā (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) brutto 20 kg	22.70
9—20 mārc. (8.5 kg) augstākā labuma kausēti cūku tauki 0,5 kg paciņās, brutto 10 kg	25.00
10—20 mārc. (8,5 kg) žāv. cūkas speķis, bēkons vai sviests 0,5 kg paciņās (pēc pasūtinātāja vēlēšanās) brutto 10 kg	33.40
11—0,5 kg sviesta, 1 kg kakao, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr. rozīnes, 200 gr šokolāde, 80 cigaretes. 1 kg tauku, brutto 5 kg	22,75
12—iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	33.50
13—2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg speķis, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 300 gr šokolāde, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 100 cigaretes, brutto 10 kg	33.45
14—iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	69.00
15—2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēta karbonāde, 1 kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 gr tēja, 454 gr kakao, 100 cig., 225 gr karameles, brutto 10 kg	38.80
16—iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	69.90
17—9 kg rīsi, brutto 10 kg	16.90
18—iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	26.00
19—9 kg milti, 4 kg rīsi, 6 kg cukura; 20 kg	26.65

MŪSU ĀTRIE GAISA PASTA SAIŅI

Apsveikumu un steidzamos gadījumos izmantojiet mūsu ātros gaisa pasta saiņus, ko sūtām ar gaisa pastu bez piemaksas. Norādiet vēlamās krāsas un lielumus. Šiem saiņiem varat pievienot sīkākus priekšmetus, kā zeķes, lakatiņus, pildāmspalvas, smaržas, rotas lietas, bārdas skujamos aparātus, asmeņus u.t.t., svarā līdz 300 gramiem.

Kungiem	US $
A-1 1 Šveices cēltērauda rokas pulkstenis ar piemērotu ādas saiti, 1 nailona triko virskreklis, 1 zīda kakla saite, 2 pāŗi nailona krepa zeķu. 41.— + Licence un porto 7.80 =	48.80
A-3 1 vilnas kaklauts, 1 labas kvalitātes poplina virskreklis, 1 zīda kakla saite, 1 pāris ādas cimdu ar vilnas oderi, 6 glīti kabatas lakatiņi, 2 pāri nailonkrepa zeķu ar vilnas oderi 29.- + Licence un porto 7.80 =	36.80
A-7 2 nailona virskrekli, 1 kakla saite, 2 p. nailona krepa zeķu, 1 p. ādas cimdu, 6 kabatas lakatiņi 30.- + Licence un porto 7.80 =	37.80
Dāmām	US $
A-2 1 Šveices zelta pulkstenis luksa izveidojumā ar glītu kordejsaiti, 1 skaists zīda galvas lakats, 1 nailona apakškleita ar mežģīnēm, 2 pāri smalku nailona zeķu 43.— + Licence un porto 7.80 =	50.80
A-4 2 m nailona drānas blūzei, 1 pūkains, slits („mohair") vilnas plecu lakats, 1 skaisti musturots zīda galvas lakats, 1 nailona apakškleita, 2 p. nailona zeķu (krepa vai neirstošās) 27.— + Licence un porto 7.80 =	34.80
A-8 12 m nailona drānas, 2 nailona apakškleitas, 2 zīda galvas lakatiņi 48.— + Licence un porto 7.80 =	55.80

Nailona drānas varat sadalīt pēc savas izvēles: piemēram, 3x4 metri kleitām, 2x6 m garām kleitām un 2 m blūzei vai citādi.

20—1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg dūmdesa, 1 kg žāvēta karbonāde, 0,5 kg pupiņu kafija, 2 kg cukurs, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 454 gr kakao, 454 gr medus, 60 cigaretes, brutto 10 kg	31.00
21—iepriekšējais sainis dubultots, ar pavisam 200 cigaretēm, 20 kg	56.00
22—SVĒTKU SAINIS — 1 kg cukurs, 454 gr kakao, 500 gr sviests, 340 gr rozīnes, 50 gr „Nescafé," 300 gr šokolāde, 225 gr šokolādes karmeles, 500 gr biskvīti vai piparkūkas, 240 gr konfektes un 20 svecītes	21.80
24—SVĒTKU SAINIS — iepriekšējais sainis dubult.	35.90
24—SVĒTKU SAINIS — 1 kg cukurs, 1 kg milti, 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg žāv. jaukti augļi, 1 kg dūmdesa, 500 gr. pupiņu kafija, 454 gr. kakao, 370 gr biskvīti, 100 gr tēja, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolāde, 227 gr karameles, 20 svecītes un 60 cigaretes	30.00
25—SVĒTKU SAINIS — iepriekšējais sainis dubultots, klāt 500 gr riekstu kodolu	53.00

Kanadas valūtai jāpieskaita 8%

Rakstiet: DV Grāmatnīcai — Sainīšu nodaļai.
491 College Street, Toronto 4, Ont.
Tuvākai inf. zvaniet 921—7121.

SPORTS

SPĒKA VĪRA KĀRKLIŅA UZVARA

Tūkstošiem jauniešu ASV un Kanadā nepagurstoši trenējas vingrotavu svaru celšanas nodarījumos, cenšoties iegūt skaistu muskulatūru un spēku, bet nav daudz to, kas kļūst ieinteresēti olimpiskajā svaru celšanas sportā, kurš prasa īpašus treniņus un kurā bez spēka nepieciešama arī tehnika. Tas nenozīmē, ka šiem spēka vīriem nebūtu iespējas pārbaudīt spēku sacīkstēs. ASV katru gadu notiek īpašas svaru celšanas sacīkstes, kurās izcīna meistara godu vaļsts mērogā. Augstākajā grupā — senioru klasē var piedalīties tikai tie, kas kādreiz jau uzvarējuši junioru sacīkstēs.

Latviešu spēka vīram Alfredam Kārkliņam nav bijusi īpaša interese par šo svaru celšanas veidu, jo viņa sirds pieder olimpiskajai trīscīņai. Tomēr treniņos viņam vienmēr nācies sastaptles ar šiem spēka vīriem. Tā nu gadījies, ka trešo gadu pēc kārtas Alfreds uzvarējis Toronto YMCAs rīkotajās sacīkstēs, kurās piedalījās arī dalībnieki no ASV. Svaru celšana notiek trijos paņēmienos. Pirmais — svaru stienis jāuzspiež, gulot uz sola, tad no dzīļa pietupiena ar svaru stieni uz muguras jāpieceļas. Pēdējais paņēmiens — jāuzceļ svaru stienis no zemes tik augstu, kamēr ķermenis ir normāli izstieptā stāvoklī. A. Kārkliņš šogad uzvarēja ar 1330 mārc. svara kopsummu (335, 445, 550). Jāatzīmē, ka, paredzot uzvaru, viņš nemēģināja rezultātu uzlabot. Ar šādu rezultātu mūsu spēka vīrs ASV meistaribas senioru klasē ierindojies 5. vietā. Kārkliņa rezultāts bija arī absolūti labākais sacensībās.

Ž. Z.

KANADAS MEISTARIBA VOLEJBOLĀ

Kanadas volejbola meistarsacīkšu pirmā kārta tikpat kā beigusies. Pagaidām labākās sekmes guvusi BalmyBeach vienība, kuŗā spēlē latvieši Jānis Vilmanis, Adolfs Plonis un sezonas sākumā arī Viesturs Treiguts, kuŗš pašreiz mācību dēļ treniņos un spēlēs nepiedalās. Balmy Beach pirmo spēju kārtu pabeidza ar 6 uzvarām, zaudējot tikai 1 setu. Otrā vietā pagaidām atrodas pašreizējā Kanadas meistarvienība Hamiltonas YMCA ar 6 latviešiem pamatsastāvā. Hamiltonas uzvarējusi 5 spēles un zaudējusi pa setam Centrālās YMCAs 1. un 2. sastāvam, kuŗā spēlē latvieši Rolands Simsons un Andris Rāva, arī Toronto latviešu sporta klubam. TLSK vēl nav spēlējis ar Centrālās YMCAs 2. vienību. Klubam pagaidām nav uzvaru, kaut arī vairākas spēles tie iesāka ļoti labi, bet arvien kaut kā misējies spēļu beigu posmā. Tā cerētās uzvaras pagaidām izpalikušas. Klubā šogad spēlē brāļi Alberti, A. Freibergs, E. Skujiņš, V. Dreimanis, M. Baumeistars, J. Cākurs, J. Ozols un A. Grīķis.

Ž. Z.

Negaidīta konference Havajā

Pag. nedēļas nogalē ASV prezidents Džonsons negaidīti paziņoja, ka izlidos uz Havaju, kur viņam paredzētas trīs dienu ilgas sarunas ar Dienvidvietnamas ministru prezidentu ģen. Kai, sūtni Lodžu un Vietnamā stacionēto amerikāņu spēku virspavēlnieku ģen. Vestmērlandu. Prezidentu uz Havaju pavadīs ārlietu ministrs Rasks, aizsardzības ministrs Maknamara un speciālpadomnieks Bandijs, tāpat bruņoto spēku štāba priekšnieks ģen. Vīlers. Konferencē visos sīkumos apskatīšot Vietnamas militāro un politisko jautājumu attīstību. Prezidents Vašingtonā uzsvēra, ka uz šādu neparedzētu konferenci viņu nav mudinājuši nekādi specifiski noteikumi, un ka šīs konferences rezultātā, pēc viņa domām, nemainīsoties ASV Dienvidvietnamas politika.

Konferencē lielu vērību veltīšot arī Dienvidvietnamas lauksaimniecības attīstības problēmām, tāpat jautājumam par lauku ļaužu izglītības un veselības uzlabošanu. Tādēļ uz Havaju braukt aicināti arī lauksaimniecības ministrs Frīmens un veselības, izglītības un tautas labklājības ministrs Gārdeners.

Kādēļ tik negaidīts brauciens uz tik neparedzētām sarunām? Vašingtonā baumo, ka tas darīts nolūkā novirzīt rampas gaismu no senātora Fulbraita ārlietu komisijas televīzijas intervijām, kuŗās Vietnamas karš, bez šaubām, sadursies ar asu kritiku. Ar prezidenta braucienu uz Havaju uzmanība no Fulbraita nostājas un runām tiek novirzīta. Kā aizsardzības ministrs Maknamara, tā bruņoto spēku štāba priekšnieks ģen. Vīlers atteikušies dot paskaidrojumus televīzijā pārraidītajā Fulbraita senāta ārlietu komisijas iztaujā.

☆

Dienvidvietnamā, ziemeļaustrumos no Saigonas, ASV spēki uzsākuši līdzšinējā kara plašāko ofensīvu pret komūnistiem, cīņās iesaistot arī dienvidvietnamiešu un dienvidkorejiešu vienības. Uzbrūkošo sabiedroto vienību stiprumu vērtē uz 20.000 vīru. Sabiedroto ofensīva acumirkli notiek trīs dažādos punktos, un kritušo vietkongu skaits tuvojoties diviem tūkstošiem. Drīzumā spēka zaudējumi komūnistiem raizes tomēr nerada. Senātors Mansfīlds no Dienvidvietnamas atvedis ziņas, ka komūnistiem esot plašas dzīvā spēka rezerves, nemaz neskaitot par eventuālu palīdzību no komūnistu Ķīnas. Mansfīlda vadītā senātoru grupa Saigonā aplēsusi, ka komūnistiem ir ap 240.000 aktīvu cīnītāju, to vidū arī ziemeļvietnamieši. Dienvidvietnamas turpat 600.000 vīru lielajā armijā aktīvu karavīru esot apm. 300.000, kamēr Dienvidvietnamā stacionēto amerikāņu skaits pārsniedz 200.000. Sabiedroto pusē cīnās vēl 20.000 dienvidkorejiešu, 1200 austrāliešu un 150 jaunzēlandiešu.

Sekmīgai vietkongu apkarošanai un padzīšanai no Dienvidvietnamas nepieciešams vēl lielāks sabiedroto skaitliskais pārākums. ASV militārā vadība paskaidro, ka — jo spēcīgāks kļūst sabiedroto spiediens, jo grūtāk atrast komūnistus, kuŗus apkarot. No liela apmēra atklātām kaujām Hanoja partizāniem pavēlējusi izvairīties.

Luna IX sasniedz mēnesi

1957. gada 4. oktobrī pirmais padomju satelīts sāka riņķot ap zemes lodi, bet šī gada 31. janvārī ceļojumu uz mēnesi sāka ap 3000 mārc. smaga kapsula — observatorija un televizijas raidstacija mēness virsmas noslēpumu pētīšanai. Vairākkārt padomju zinātniekiem nebija sekmējies. Bet šoreiz, pēc nedaudz vairāk par dienu ilga lidojuma, padomju kapsula nekļūdīgi sasniedza mēness virsmu, laimīgi nosēdās un sāka noraidīt uz zemi fotografijas, kuŗu detaļas pārsteidza. Padomju observatorija atrodas Vētru okeana apgabalā un vismaz šai apkārtnē, kā liecina fotografijas, zemes satelīta virsma pārklāta tikai ar dažu collu biezu putekļu kārtu, kas liekas pietiekami stingra, lai uz tās varētu nosēsties un pacelties cilvēka vadīta raķete.

Angļu Džordelbenkas radioteleskopiskās observatorijas direktors Lovells padomju panākumu uzskata par ārkārtēju. Viņš mēģina arī ieskatīties nākotnē. Vispirms, krievi mēģinājot uz mēness izsēdināt kādu traktoram līdzīgu kāpurķēdaini, no zemes vadāmu un kontrolējamu, kuŗu neiespaidošot drastiskas temperatūras maiņas, lai iepazītos ar mēness virsmu, tās kvalitāti un sastāvu. Tam sekotu kāda padomju kosmonauta orbita lidojums ap mēnesi, pēc tam cilvēka nosēšanās.

Mīnētā angļu radioteleskopiskā observatorija tieši pieslēgusies padomju viļņiem un saņem visus Lunas IX sūtītos datus un fotografijas, krieviem atļauju neprasot.

Vai Lunas IX lidojums nozīmē, ka amerikāņi sacensībē par pirmā cilvēka izsēdināšanu uz mēness zaudējuši? ASV zinātnieki nekavējas atzīt, ka viņi kaut kō tādu būtu spējuši labi ja pēc trim vai četriem mēnešiem. Padomju ziņu aģentūra Tass savukārt nekavējas spekulēt, ka krievi amerikāņiem tik tālu aizsteigušies priekšā, ka šai spēlē vairs nav panākami, kādēļ būs pirmie, kuŗu kosmonauti apmeklēs zemes satelītu.

Keipkenedija zinātnieku vidū tomēr nekāds neparasts pesimisms nav jūtams. Viņi paskaidro, ka padomju panākums nebūt nenozīmē, ka pirmais uz mēness kāju spers kāds krievu kosmonauts. Amerikāņu uztverē abas puses sasniegumos progresē līdzīgi. Bez tam padomju pag. nedēļas panākums, — nonoliedzami svarīgs un ievērojams, — tomēr vēl nav izšķirīgais veikums sekmīgam cilvēka lidojumam uz mēnesi. Vispirms nepieciešamas gigantiskas raķetes ar miljoniem mārciņu spēcīgu atgrūdienu. Tikpat svarīga arī kapsulu attīstība. Amerikāņiem, kā zināms, līdzšim labi sekmējies ar dvīņu kapsulu pētījumiem, un atliek tikai cerēt, ka līdzīgas sekmes būs arī trīs kosmonautu Apollo kapsulām. Tālāk, — lai cilvēks varētu sasniegt mēnesi (vadoties no pašreiz izveidotās technoloģijas), nepieciešama kapsulu sastapšanās gaisā. Un še — kā pirmā, tā otrā un trešā punktā — amerikāņi izrādījušies pārāki par krieviem. Nerodoties nekādiem neparedzētiem sarežģījumiem, amerikāņu kosmonauti īsu laiku viesosies uz mēness (varbūt pat neatstājot kapsulu) laikā starp 1969. un 1970. gadu. Nav domājams, ka krievi to varētu paveikt agrāk.

Apdrošināšanās nav pilnīga, ja jums trūkst

AMERIKAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDA DARBA NESPĒJAS PABALSTA PLĀNA APDROŠINĀJUMS

Plānā apdrošinātie pa ārstēšanās laiku slimnīcā, bet negadījumā līdz 4 nedēļām vēl pēc slimnīcas atstāšanas **saņem neatmaksājamu naudas pabalstu līdz $100.00 nedēļā**, ar ko var samaksāt ārstēšanās papildus izmaksas, kā arī ģimenes uzturu, īri un citus nepieciešamos izdevumus, kas sakrājas slimības laikā.

Jūsu veselības apdrošinājums nav pilnīgs, ja ir tikai apdrošinājums pret slimnīcu rēķiniem.

Amerikas Latviešu Palīdzības Fonda Ārstniecības kasē var apdrošināties arī tikai pret ārstu rēķiniem vien. Dalībnieka vai viņa bērna slimošanas gadījumā **apmaksājamā ārstu rēķinu summa var sniegties** līdz $600.00 gada laikā.

Gādājiet, lai Jums un Jūsu ģimenei būtu pilnīgs apdrošinājums.

Tuvāku informāciju pieprasiet ar šo iespiesto kuponu.

LATVIAN RELIEF FUND OF AMERICA, INC.
P. O. Box 8857, Philadelphia, Pa. 19117, U.S.A.

Lūdzu piesūtīt man tuvāku informāciju par iestāšanās un apdrošināšanās noteikumiem Amerikas Latv. Palīdzības Fondā, izmaksājamām summām un dalībnieka maksājumu likmēm.

Mr., Mrs., Miss .....
(Uzvārds un vārds)

.....
(Adrese)

.....

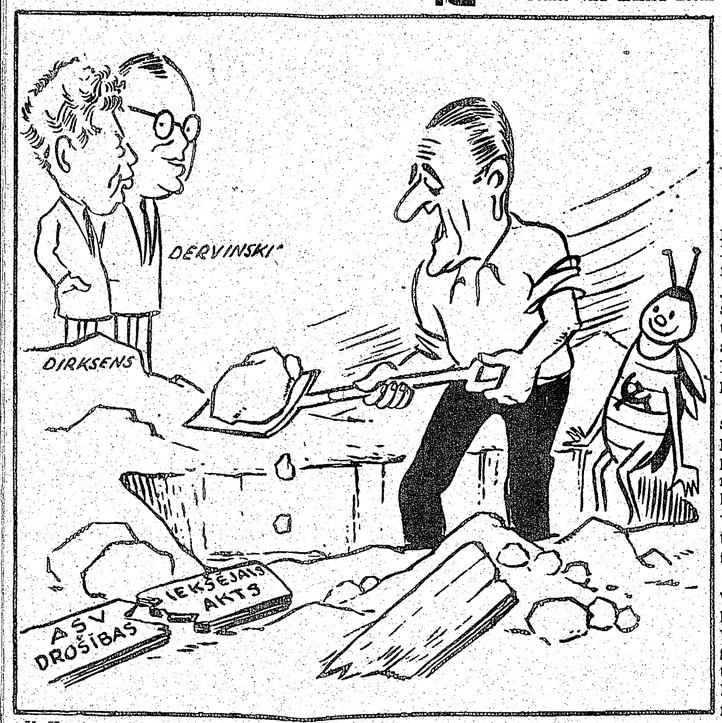

V. Korsts norāda, ka ASV demokratijas izpratnē aizgājušas partālu.
Lindons: „Ei, puiši, neskatieties, bet nāciet palīgā!"
Vērotāji: „Nekā nebūs. Nākamajās vēlēšanās mēs to aizbērsimkā likvā."
Ed. Keiša karikatūra LA

Mūsu mīļais filistrs

MAG. OEC. **Arnolds Zvēriņš**

dzimis 1903. gada 15. martā Teteles pag. „Gala - Pāksteros,"
miris 1966. gada 19. janvārī Longailendā.

Ja kādu brāli vest uz kapu klusu
Paticis nāves eņģelim . . .

Korporācija LATVIA

Jānis Vigants

dzimis 1904. g. 18. oktobrī Trikātā,
miris 1966. g. 23. janvārī Toronto.

Sv. Andreja ev.-lut. latviešu draudzes
palīdzības fonds Toronto.

Ar pīpi uz jumta

Dzird sūdzamies, ka Ņujorkā Rumaks Ņujorkā izdevis vienkāršā koncertiem un citiem kultūras pavairošanas technikā sastādarīkojumiem trūkst apmeklētāju. Ir tiesa, ka daži latviešu mākslinieku koncerti nav tā apmeklēti, kā to varētu sagaidīt, bet liekas, ka šai faktā vainojami citi apstākļi. Mākslinieks sevi cenšas parādīt grūtos vai labāk pazīstamos cittautu komponistu darbos, labākā gadījumā tikai pusi koncerta veltījot latviešu komponistiem. Liekas, ka Ņujorkas latvieši grib dzirdēt tieši latviešu nacionālo mūziku. Grūti izskaidrot, kāpēc kokļu koncerts 23. janvārī bija jau izpārdots trīs nedēļas iepriekš, bet var pieņemt, ka šis nacionālais latviešu mūzikas instruments, kas ilgu laiku bija it kā aizmirsts, atkal nācis cieņā. Varētu teikt, ka kokļu uzvaras gājiens vēl tikai sācies, rodas arvien jauni koklētāji, ja vien var pagūt izgatavot jaunus instrumentus pietiekamā skaitā.

Arī tautas deju ansambļi nevar sūdzēties par piekrišanu. Šo ansambļu skaits ar katru gadu pieaug, arī apmeklētāju skaits audzis. Tautas deju sarīkojumos nav skatītāji jāskalta uz pirkstiem, dažreiz rodas pat rūpes par visu novietošanas iespējām.

☆

Daudz ir runāts par latviešu bibliografijas rādītāja izdošanu. Kā dzirdams, tas nodots iespiešanai, kādēļ drīzumā varētu sagaidīt iznākšanu. Tajā būs minētas izdotās grāmatas un citi izdevumi laikā no 1940. līdz 1960. gadam. Tomēr visā klusībā Leons Rumaks, kas klusi un centīgi veicis šo darbu 5 gadus un nākotnē paredzējis sagatavot ne vien izdoto grāmatu sarakstu, bet minēt arī tirāžu un pārdoto grāmatu skaitu. Latviešiem nav vajadzīgi cilvēki, kas skaļi runā, bet gan darba darītāji.

☆

Kultūras darbinieku kongresā Ņujorkā daži dziesmu mīļotāji bija norūpējušies par to, ka koŗos vairums ir tikai vecās paaudzes dziedātāji un ka var pienākt brīdis, kad koŗu darbība jāpārtrauc dziedātāju trūkuma dēļ. Latvietis ir pazīstams kā dziesmu draugs (vismaz paši latvieši to apgalvo un pierāda, apmeklējot dziesmu svētkus), un šāds notikums varētu izvērsties par tautisku katastrofu, ja nerastos jauni dziedātāji. Kāds diriģents reiz esot mēģinājis iesaistīt jaunatni korī, bet no jaunatnes organizācijām saņēmis atbildi, ka jaunatnei nav laika, jo koŗa mēģinājuma vakaros studentiem jāmācoties paukošana. Paukošanas sporta cienītājiem tas liktos pietiekami svarīgs iemesls, dziesmu draugu domas ir citādas.

Ziemsvētku vakarā gadījās Jonkeru baznīcā dzirdēt un redzēt Bronksas koŗi. Cik varēja vērot, te diriģentei bija izdevies piesaistīt jaunatni, jo vismaz puse seju likās tādas, kuŗas varēja pieskaitīt jauniešiem.

ASV Vietnamas . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

prasa vai nu lietot Vietnamā visus iespējamos militāros spēkus un panākt uzvaru, vai arī kapitulēt komūnistu prasību priekšā. Pat Ziemeļvietnamas bombardēšana, ja atstāj neskartas svarīgās ostas, rūpniecību un galvaspilsētu drošam komūnistu patvērumam un ieroču piegādei, nevar dot nekādus pozitīvus rezultātus. Šis jautājums jau kļūst arvien nozīmīgāks un prasa izšķiršanos: vai nu uzvarēt karu Vietnamā, lietojot visu iespējamo ASV militāro spēku, vai arī kapitulēt.

Rakstūriga ir arī daļas Eiropas žurnālistu domāšana un apgalvojumi, ka neviena valsts nekā nedarot principu vai ideālisma dēļ, bet vienīgi saimniecisku un militāru apsvērumu labā. Tas daļēji dzirdēts arī no dažu Eiropas latviešu žurnālistu puses. Lieki uzsvērt, ka šādi apgalvojumi atbilst komūnisma mācībai, ka neviena kapitālistiska valsts neeksistē ideālu vai principu dēļ, bet vienīgi iedzīvošanās nolūkā. Tiešī tās valstis, kuŗas pametušas ASV vienas cīņā par brīvību, dod, acīm redzot, pamatu šiem žurnālistiem paust domas, kas vairāk vai mazāk, apzināti vai ne, stiprina komūnistu propagandu. Brīdī, kuŗā pierādītos, ka nevienai valstij un arī to iedzīvotājiem, vairs nav ne ideālu, ne principu, cīņa pret komūnismu jau būtu zaudēta.

Šāds atzinums, liekas, varētu mūs iedzīt depresijā, ja vien, satiekoties ar vienkāršo amerikāni un šķiroties no tā pēc domu izmaiņas, nepaliktu gaisā apziņa, ka šis vienkāršais cilvēks ir gatavs atdot dzīvību, lai citi varētu dzīvot brīva cilvēka brīvu dzīvi, jo pretējā gadījumā to nevarētu arī pats. Tiešī uz šo ikdienas pilsoņu ideālisma un principiem mēs varam celt savas cerības nākotnei. Un tikmēr, kamēr Amerikā pastāvēs demokratija, kuŗā ievēlēto pārstāvju vairākums pauž savu vēlētāju gribu, arvien vēl ir pamats ticībai, ka brīvība un tiesības reiz visur iegūs sev piekritīgo lomu. Cīņu neuzvarēs miljonāri, bet gan vienkāršie ikdienas cilvēki!

Vai arī mūsu trimdas dzīvē nav saskatāms kaut kas līdzīgs? Atbalstu mūsu nacionālpolitiskajai cīņai dod „mazais cilvēks", bet tie, kuŗi var vienās vienīgās viesībās izdot simtiem dolaru, ir nedzirdīgi, ja no viņiem lūdz kādu atbalstu Latvijas nākotnes labā. Vēl mazāk vajadzīgo atbalstu var saņemt, ja šos izcilos pilsoņus lūdz aktīvi piedalīties kopējā darbā. Ja daudz, tad viņi ir gatavi kādreiz pareprezentēties, bet pati cīņa jāiztur „mazajiem cilvēkiem". Arī viņi šajā cīņā ir pamesti vieni, tāpat kā Amerika lielajā pasaules forumā. **V. Korsts**

Minējumi par galotņu konferenci

Apvienotajās nācijās sākušās privātsarunas, diplomātiem meklējot ceļus, kā Vietnamas problēmu novest pie sarunu galda. Šī jaunā notikumu attīstības faze seko divu dienu atklātām debatēm AN drošības padomē, kur amerikāņiem izdevās panākt Vietnamas jautājuma uzņemšanu padomes darba kārtā.

ASV diplomāti Ņujorkā paskaidro, ka viņi no AN drošības padomes nesagaida Vietnamas problēmas atrisinājumu, bet vienīgi palīdzību ceļu meklēšanā, kas konfliktā iejauktās nācijas novestu pie sarunu galda, bazējoties uz 1954. gada Ženēvas konferences nolīgumiem.

Apvienoto nāciju darbības pavēni jau vairāk nedējas manāma plaša apmēra diplomātiska aktivitāte Ženēvā un Bernē. Tā pagaidām vēl nav izpelnījusies treknus virsrakstus presē, toties konkrētu vērtību ziņā no diplomātu darbības Šveicē sagaida vairāk nekā no AN drošības padomes, kur amerikāņiem ārkārtīgi uzmanīgi jālaipo, lai neizsauktu Maskavas veto. Tāpat kā agrāk, arī tagad no 11 uz 15 valstīm paplašinātā Apvienoto nāciju drošības padomē ASV, Anglijai, Francijai, nacionālajai Ķīnai un Pad. savienībai ir veto tiesības, un krievu dedzība tās izmantot visiem labi zināma.

„London Evening News," viens no trim lielākajiem Anglijas galvaspilsētas pēcpusdienas laikrakstiem, informē, ka, pāvesta Pavila mudināta, Šveice iedarbinājusi visu savu diplomātisko mašinēriju, lai panāktu valdību galvu konferenci, piedaloties prezidentam Džonsonam un Maocetungam (ļoti nereāla cerība!) vai Čuenlajam. Galotņu sarunas notiktu Šveicē, tās iespējamas jau nākamo trīs mēnešu laikā. Ženēvē baumo, ka prezidents Džonsons solījies tikties ar ķīniešiem pat slepenā, neizziņotā konferencē jebkuŗā vietā Šveicē un ka pašreiz šādas konferences būt vai nebūt atrodas Pekingas rokās. Amerikāņi pat solījušies izrādīt zināmu piekāpību Ziemeļvietnamas priekšā, piemēram, atzīstot vietkongus.